

EUROPOS
PARLAMENTAS

EUROPOS SAJUNGOS
TARYBA

EUROPOS
KOMISIJA

**ĮPRASTA TEISĖKŪROS PROCEDŪRA PRIIMAMŲ
AKTŲ
PATEIKIMO IR RENGIMO TAISYKLIŲ
BENDRASIS RINKINYS**

2023 m. spalio mėn. redakcija

PRATARMĖ

Rengdami aktus, kuriems taikoma įprasta teisėkūros procedūra, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija gali remtis Bendroju praktiniu vadovu (toliau – BPV), dėl kurio jie bendrai susitarė¹. Tačiau, kadangi BPV taikomas visiems Sąjungos teisės aktams, jo taikymo apimtis yra labai plati. Be to, BPV išdėstytos pagrindinės teisės aktų rengimo gairės, tačiau nėra nustatyta išsamių teisės aktų rengimo taisyklių ir yra nedaug standartinių formuluočių. Todėl buvo nuspręsta, kad būtų naudinga papildyti BPV dokumentu, kuriame būtų numatytos aktų, kuriems taikoma įprasta teisėkūros procedūra, pateikimo ir standartinių formuluočių gairės. Tai yra šio Bendrojo rinkinio, kurį parengė trijų institucijų teisės ir teisės-lingvistinių tarnybų, tikslas. Bendrasis rinkinys palengvins Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimą įprastos teisėkūros procedūros metu pagal jų 2007 m. birželio 13 d. Bendrą deklaraciją².

Bendrajį rinkinį parengė administracinės tarnybos, todėl jis nėra privalomas politiniams organams, dalyvaujantiems teisėkūros procese. Vienintelis Bendrojo rinkinio tikslas, visų pirma tuomet, kai jame siūloma standartinė formulotė, – suteikti aktų rengėjams „priemonių rinkinį“, kuriame jie atitinkamais atvejais galėtų rasti atsakymą rengdami aktus.

Be to, Bendrajame rinkinyje dėmesys sutelkiamas į teisėkūros procedūra priimamų aktų galutinę redakciją įprastos teisėkūros procedūros pabaigoje. Tų tekstų, ypač Komisijos pasiūlymo, ankstesnių redakcijų formulotės gali skirtis keliais aspektais, pavyzdžiui, dėl to, kad įvairūs įprastos teisėkūros procedūros etapai dar nebuvo žinomi.

Formuluotės, vartojamos institucijų aktuose, kurie nėra priimami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali skirtis nuo šiame Bendrajame rinkinyje pateikiamų formuluočių.

¹ „Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrasis praktinis vadovas asmenims, rengiantiems Europos Sąjungos teisės aktus“. 2014 m. atnaujinta redakcija išdėstyta [I priede](#).

² [2007 m. birželio 13 d. Bendra Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių \(EB sutarties 251 straipsnis\) \(OL C 145, 2007 6 30, p. 5\)](#).

TURINYS

A.	A DALIS — AKTO MODELIS	1
B.	B DALIS — STANDARTINĖ DĖSTOMOSIOS DALIES STRUKTŪRA	9
C.	C DALIS — STANDARTINĖS FORMULUOTĖS	11
C.1.	FORMULUOTĖS DĖL DELEGUOTŲJŲ AKTŲ	11
C.1.1.	KONSTATUOJAMOJI DALIS	11
C.1.2.	STRAIPSNIAI	12
C.1.2.1.	STRAIPSNIS(-IAI), PAGAL KURĮ(-IUOS) DELEGUOJAMI ĮGALIOJIMAI	12
C.1.2.2.	STRAIPSNIS, REGLAMENTUOJANTIS NAUDOJIMĄSI DELEGUOTAISIAIS ĮGALIOJIMAIS	13
C.1.2.3.	PAPILDOMAS STRAIPSNIS, ĮTRAUKIAMAS TAIS ATVEJ AIS, KAI TAIKOMA SKUBOS PROCEDŪRA	14
C.2.	FORMULUOTĖS DĖL ĮGYVENDINIMO AKTŲ	15
C.2.1.	ĮGYVENDINIMO AKTAI, KURIEMS TAIKOMA VALSTYBIŲ NARIŲ VYKDOMA KONTROLĖ	15
C.2.1.1.	KONSTATUOJAMOSIOS DALYS	15
C.2.1.1.1.	KONSTATUOJAMOJI DALIS, KURI TURI BŪTI ĮTRAUKTA VISAIS ATVEJ AIS, KAI PAGRINDINIAME TEISĖS AKTE NUMATYTI ĮGYVENDINIMO ĮGALIOJIMAI, KURIEMS TAIKOMA VALSTYBIŲ NARIŲ VYKDOMA KONTROLĖ	15
C.2.1.1.2.	KONSTATUOJAMOSIOS DALYS, KURIOS TURI BŪTI ĮTRAUKTOS TAM TIKRAIS ATVEJ AIS	16
C.2.1.2.	STRAIPSNIAI	16
C.2.2.	ĮGYVENDINIMO AKTAI, KURIEMS NETAIKOMA VALSTYBIŲ NARIŲ VYKDOMA KONTROLĖ	19
C.3.	KODIFIKUOJANTIEMS AKTAMS BŪDINGOS FORMULUOTĖS ..	21
C.3.1.	PAVADINIMAS	21
C.3.2.	KONSTATUOJAMOSIOS DALYS	22
C.3.2.1.	PIRMA KONSTATUOJAMOJI DALIS	22
C.3.2.2.	KODIFIKUOJANČIOS DIREKTYVOS PASKUTINĖ KONSTATUOJAMOJI DALIS	22

C.3.3.	STRAIPSANIAI	23
C.3.3.1.	STRAIPSNIS, KURIUO PANAIKINAMAS REGLAMENTAS AR SPRENDIMAS.....	23
C.3.3.2.	STRAIPSNIS, KURIUO PANAIKINAMA DIREKTYVA.....	23
C.3.4.	STANDARTINIAI KODIFIKUOJANČIŲ AKTŲ PRIEDAI.....	24
C.3.4.1.	KODIFIKUOJANT REGLAMENTUS ARBA SPRENDIMUS.....	24
C.3.4.2.	KODIFIKUOJANT DIREKTYVAS	24
C.3.4.3.	KODIFIKUOJANT VISUS AKTUS.....	25
C.4.	NAUJA REDAKCIJA IŠDĖSTOMIEMS AKTAMS BŪDINGOS FORMULUOTĖS	26
C.4.1.	PAVADINIMAS	26
C.4.2.	STANDARTINĖS KONSTATUOJAMOSIOS DALYS IR STRAIPSANIAI, BŪDINGI NAUJA REDAKCIJA IŠDĖSTOMOMS DIREKTYVOMS.....	26
C.4.2.1.	PIRMA KONSTATUOJAMOJI DALIS	26
C.4.2.2.	PASKUTINĖS KONSTATUOJAMOSIOS DALYS.....	27
C.4.2.3.	PRIEŠ PASKUTINĮ STRAIPSNĮ, NURODANTĮ ADRESATUS, ESANTYS STRAIPSANIAI	28
C.4.3.	STANDARTINĖS KONSTATUOJAMOSIOS DALYS IR STRAIPSANIAI, BŪDINGI NAUJA REDAKCIJA IŠDĖSTOMIEMS REGLAMENTAMS IR SPRENDIMAMS	31
C.4.3.1.	PIRMA KONSTATUOJAMOJI DALIS	31
C.4.3.2.	PRIEŠ PASKUTINĮ STRAIPSNĮ DĖL ĮSIGALIOJIMO ESANTYS STRAIPSANIAI	32
C.4.4.	PRIEDAI.....	32
C.4.4.1.	IŠDĖSTANT NAUJA REDAKCIJA DIREKTYVĄ.....	32
C.4.4.2.	IŠDĖSTANT NAUJA REDAKCIJA REGLAMENTĄ AR SPRENDIMĄ, KURIE BUVO IŠ DALIES PAKEISTI	34
C.4.4.3.	IŠDĖSTANT NAUJA REDAKCIJA VISUS AKTUS.....	34
C.5.	SU SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPais SUSIJUSIOS FORMULUOTĖS.....	35
C.5.1.	SUBSIDIARUMAS IR PROPORCINGUMAS	35
C.5.2.	PROPORCINGUMAS	36
C.5.3.	NUO REIKALAVIMO LAIKYTI NACIONALINIŲ PARLAMENTŲ PAGRĮSTOMS NUOMONĖMS PATEIKTI SKIRTO TERMINO NUKRYPTI LEIDŽIANTI NUOSTATA	36

C.6.	FORMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU SUTARTYSE NENUMATYTU KONSULTAVIMUSI	37
C.7.	TERMINŲ APIBRĖŽTIS IŠDĖSTANČIOS FORMULUOTĖS	37
C.8.	KITUS AKTUS IŠ DALIES KEIČIANČIŲ AKTŲ FORMULUOTĖS	38
C.8.1.	ĮŽANGINĖ FORMULUOTĖ	38
C.8.1.1.	TAIS ATVEJ AIS, KAI DAROMI KELI AKTO DALINIAI PAKEITIMAI	38
C.8.1.2.	TAIS ATVEJ AIS, KAI DAROMI KELI TEKSTO FRAGMENTO DALINIAI PAKEITIMAI	39
C.8.2.	PAKEITIMAS	39
C.8.3.	ĮTERPIMAS	40
C.8.3.1.	FORMULUOTĖ	40
C.8.3.2.	NUMERACIJA	41
C.8.4.	PAPILDYMAS	41
C.8.4.1.	FORMULUOTĖ	41
C.8.4.2.	NUMERACIJA	42
C.8.5.	IŠBRAUKIMAS	42
C.8.5.1.	FORMULUOTĖ	42
C.8.5.2.	NUMERACIJA	43
C.8.6.	KAI IŠ DALIES KEIČIAM I VIENAS AR DAUGIAU PRIEDŲ	43
C.8.6.1.	STANDARTINIS PATEIKIMAS (DALINIAI PAKEITIMAI PATEIKIAM I PRIEDE)	43
C.8.6.2.	SPECIALI PATEIKIMO TAISYKLĖ PAPRASTŲ DALINIŲ PAKEITIMŲ ATVEJU (KAI TIESIOGIAI IŠ DALIES KEIČIAMA STRAIPSNIUOSE)	45
C.8.7.	DALINIAI PAKEITIMAI, NETAIKYTINI KONKREČIAI KALBAI ..	45
C.9.	FORMULUOTĖS, TAIKYTINOS PANAIKINIMUI IR PRATĖSIMUI	46
C.9.1.	PANAIKINIMAS	46
C.9.2.	PRATĖSIMAS	46

C.10.	FORMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU AKTO ĮSIGALIOJIMU IR TAKYMU	46
C.10.1.	ĮSIGALIOJIMAS.....	46
C.10.2.	TAIKYMAS LAIKO ATŽVILGIU.....	47
C.11.	FORMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU TIESIOGINIU TAIKYMU IR ADRESATAIS	48
C.11.1.	TIESIOGINIS REGLAMENTŲ TAIKYMAS	48
C.11.2.	DIREKTYVŲ ADRESATAI	48
C.11.3.	SPRENDIMŲ ADRESATAI	49
C.12.	FOMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU „ŠENGENO“ AKTAIS IR KITAIS AKTAIS, PATENKANČIAIS Į SESV TREČIOSIOS DALIES V ANTRAŠTINĘ DALĮ.....	49
C.12.1.	„ŠENGENO“ AKTAI	49
C.12.1.1.	ISLANDIJA IR NORVEGIJA. DALYVAVIMAS TAIKANT	49
C.12.1.2.	ŠVEICARIJA. DALYVAVIMAS TAIKANT BET KURIO SESV STRAIPSNIŲ, IŠSKYRUS 82–89 STRAIPSNIUS (BUVUSI EB SUTARTIES TREČIOSIOS DALIES IV ANTRAŠTINĖ DALIS), PAGRINDU	50
C.12.1.3.	ŠVEICARIJA. DALYVAVIMAS TAIKANT BET KURIO IŠ SESV 82– 89 STRAIPSNIŲ (BUVUSI ES SUTARTIES VI ANTRAŠTINĖ DALIS) PAGRINDU	51
C.12.1.4.	LICHTENŠTEINAS. DALYVAVIMAS TAIKANT BET KURIO SESV STRAIPSNIŲ, IŠSKYRUS 82–89 STRAIPSNIUS (BUVUSI EB SUTARTIES TREČIOSIOS DALIES IV ANTRAŠTINĖ DALIS), PAGRINDU	52
C.12.1.5.	LICHTENŠTEINAS. DALYVAVIMAS TAIKANT BET KURIO IŠ SESV 82–89 STRAIPSNIŲ (BUVUSI ES SUTARTIES VI ANTRAŠTINĖ DALIS) PAGRINDU	53
C.12.1.6.	ISLANDIJA, LICHTENŠTEINAS, NORVEGIJA IR ŠVEICARIJA. DALYVAVIMAS KOMITETUOSE	54
C.12.1.7.	DANIJA. NEDALYVAVIMAS (SU PRISIJUNGIMO GALIMYBE) ..	54

C.12.1.8.	AIRIJA. DALYVAVIMAS	54
C.12.1.9.	AIRIJA. NEDALYVAVIMAS	55
C.12.1.10.	NAUJOSIOS VALSTYBĖS NARĖS, KURIŲ ATŽVILGIU ŠENGENO ACQUIS DAR NEVISIŠKAI ĮSIGALIOJO	55
C.12.2.	KITI AKTAI, PATENKANTYS Į SESV TREČIOSIOS DALIES V ANTRAŠTINĘ DALĮ (AKTAI, KURIAIS NĖRA PLĖTOJAMA ŠENGENO ACQUIS)	55
C.12.2.1.	DANIJA. KONSTATUOJAMOJI DALIS DĖL YPATINGOS POZICIJOS	55
C.12.2.2.	AIRIJA. KONSTATUOJAMOJI DALIS DĖL YPATINGOS POZICIJOS: NEDALYVAVIMAS.....	56
C.12.2.3.	AIRIJA. KONSTATUOJAMOJI DALIS DĖL YPATINGOS POZICIJOS: DALYVAVIMAS	56
C.12.2.4.	AKTAI, PAKEIČIANTYS ESAMĄ AKTĄ, KURIS JAU YRA PRIVALOMAS AIRIJAI (<i>DE FACTO</i> IŠDĖSTYMAS NAUJA REDAKCIJA)	56
C.13.	FORMULUOTĖ DĖL DIREKTYVŲ PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ	57
C.13.1.	TAIKYMO VISOSE VALSTYBĖSE NARĖSE PRADŽIA PER NUSTATYTĄ LAIKOTARPĮ AR IKI NUSTATYTO TERMINO.....	57
C.13.2.	TAIKYMO PRADŽIA TĄ PAČIĄ DIENĄ VISOSE VALSTYBĖSE NARĖSE	58
C.13.3.	PRIĖMIMAS, PASKELBIMAS IR TAIKYMAS VISOSE VALSTYBĖSE NARĖSE PER NUSTATYTĄ LAIKOTARPĮ AR IKI NUSTATYTO TERMINO	58
C.13.4.	VALSTYBĖS NARĖS, KURIOS JAU YRA PRIĖMUSIOS NUOSTATAS, ATITINKANČIAS DIREKTYVOS REIKALAVIMUS	58
C.13.5.	PAPRASTA TEISĖ IMTIS PRIEMONIŲ	59
C.13.6.	DIREKTYVOS NUOSTATŲ IR NACIONALINIŲ PERKĖLIMO PRIEMONIŲ RYŠYS	59
C.14.	FORMULUOTĖ, BŪDINGA SANKCIJOMS NACIONALINIŲ LYGIU.....	59
C.14.1.	REGLAMENTE	59
C.14.2.	DIREKTYVOJE	59

D.	D DALIS — PAPILDOMOS AKTŲ RENGIMO TAISYKLĖS.....	60
D.1.	AKTO VISAS PAVADINIMAS	60
D.1.1.	BENDROS PASTABOS	60
D.1.2.	SUSIJUSI SRITIS	60
D.1.3.	NUMERAVIMAS	60
D.1.4.	PAVADINIMAS	61
D.1.4.1.	TRUMPUMAS.....	61
D.1.4.2.	KITUS AKTUS IŠ DALIES KEIČIANTYS ARBA PANAIKINANTYS AKTAI.....	61
D.1.4.3.	KODIFIKUOJANTYS IR NAUJA REDAKCIJA IŠDĖSTOMI AKTAI.....	62
D.1.4.4.	PAREIGŪNŲ TARNYBOS NUOSTATŲ DALINIS KEITIMAS	63
D.2.	AKTO NURODOMŲJŲ DALIŲ RENGIMAS.....	63
D.2.1.	BENDROS PASTABOS	63
D.2.2.	NURODOMOSIOS DALYS DĖL TEISINIO PAGRINDO	63
D.2.3.	NURODOMOSIOS DALYS DĖL AKTO PROJEKTO PERDAVIMO TEISĖS AKTŲ LEIDĖJUI	63
D.2.4.	NURODOMOJI DALIS DĖL PERDAVIMO NACIONALINIAMS PARLAMENTAMS	64
D.2.5.	NURODOMOSIOS DALYS DĖL KONSULTAVIMOSI.....	64
D.2.5.1.	KONSULTAVIMASIS, KAI NEPATEIKIAMA NUOMONĖ	64
D.2.5.2.	KAI PRIIMAMA DAUGIAU NEI VIENA NUOMONĖ	64
D.2.5.3.	NEPRIVALOMAS KONSULTAVIMASIS, NUMATYTAS SUTARTYSE	65
D.2.5.4.	SUTARTYSE NENUMATYTAS KONSULTAVIMASIS	65
D.2.6.	NURODOMOSIOS DALYS DĖL TEISĖKŪROS PROCEDŪROS...	65
D.2.6.1.	PRIĖMIMAS PER PIRMAJĄ SVARSTYMĄ	65
D.2.6.2.	PRIĖMIMAS PER ANTRĄJĄ SVARSTYMĄ.....	66
D.2.6.3.	PRIĖMIMAS PER TREČIAJĄ SVARSTYMĄ.....	66

D.3.	KONSTATUOJAMŲJŲ DALIŲ RENGIMAS	67
D.4.	DĖSTOMOSIOS DALIES RENGIMAS	67
D.4.1.	BENDROS PASTABOS	67
D.4.2.	STANDARTINĖ STRUKTŪRA	67
D.4.3.	DALYS	68
D.4.4.	VARDIJIMAI.....	69
D.4.4.1.	VARDIJIMAS SAKINYJE BE ĮŽANGINĖS FORMULUOTĖS	69
D.4.4.2.	VARDIJIMAS PO ĮŽANGINĖS FORMULUOTĖS.....	69
D.4.4.3.	VARDIJIMAS LENTELĖSE	71
D.4.5.	PAVADINIMAI IR TURINYS.....	71
D.5.	AKTO PRIEDŲ RENGIMAS.....	71
D.5.1.	BENDROS PASTABOS	71
D.5.2.	FORMA, STILIUS IR NUMERAVIMAS.....	71
D.5.3.	TURINYS	73
D.6.	VIDAUS NUORODOS.....	73
D.6.1.	BENDROS PASTABOS	73
D.6.2.	BENDROS NUORODOS Į AKTĄ	73
D.6.3.	NUORODOS Į NURODOMĄSIAS DALIS	73
D.6.4.	NUORODOS Į KONSTATUOJAMĄSIAS DALIS	73
D.6.5.	NUORODOS Į DĖSTOMOSIOS DALIES DALĮ	73
D.6.5.1.	VARTOTINA TERMINOLOGIJA.....	73
D.6.5.2.	NUORODOS STRUKTŪRA.....	74
D.6.5.3.	KELIOS NUORODOS	75
D.6.5.4.	NUORODOSE VENGTINOS FRAZĖS	76
D.6.6.	NUORODOS Į PRIEDUS	77
D.7.	IŠORĖS NUORODOS	78
D.7.1.	BENDROS PASTABOS	78
D.7.2.	NUORODOS Į PIRMINĖS TEISĖS AKTUS	78
D.7.2.1.	SUTARTYS.....	78
D.7.2.2.	PROTOKOLAI	80
D.7.2.3.	STOJIMO AKTAI	80
D.7.3.	NUORODOS Į KITUS TEISĖS AKTUS	81
D.7.3.1.	NURODOMO AKTO IDENTIFIKAVIMAS	81

D.7.3.2.	NURODOMOS KONSTATUOJAMOSIOS DALIES IDENTIFIKAVIMAS.....	84
D.7.3.3.	NURODOMOS DĖSTOMOSIOS DALIES DALIES IDENTIFIKAVIMAS.....	84
D.7.3.4.	NURODOMO PRIEDO IDENTIFIKAVIMAS.....	84
D.7.4.	NUORODOS Į EUROPOS SĄJUNGOS PAGRINDINIŲ TEISIŲ CHARTIJĄ IR EŽTK	85
D.7.5.	NUORODOS Į EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJAS IR SPRENDIMUS.....	85
D.7.6.	NUORODOS Į TARYBOS REZOLIUCIJAS.....	85
D.7.7.	NUORODOS Į KOMISIJOS KOMUNIKATUS	85
D.7.8.	NUORODOS Į TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMĄ	86
D.7.9.	NUORODOS Į TARPTAUTINIUS SUSITARIMUS.....	87
D.7.10.	NUORODOS Į TARPTAUTINIŲ ORGANIZACIJŲ AKTUS.....	88
D.7.11.	NUORODOS Į NEPRIVALOMUS AKTUS	88
D.7.12.	NUORODOS Į <i>EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALŲJŲ LEIDINIŲ</i>	88
D.8.	DINAMINĖS IR STATINĖS NUORODOS	88
D.8.1.	DINAMINĖS NUORODOS	88
D.8.2.	STATINĖS NUORODOS.....	89

D.9.	NUORODOS Į SUBJEKTUS	90
D.9.1.	NUORODA Į SAJUNGĄ IR EURATOMO BENDRIJĄ	90
D.9.2.	NUORODOS Į SAJUNGOS INSTITUCIJAS IR ORGANUS	90
D.9.3.	NUORODOS Į VALSTYBES NARES	92
D.9.4.	NUORODOS Į TREČIĄSIAS VALSTYBES	92
D.10.	NUORODOS Į DATAS IR TERMINUS	92
D.10.1.	BENDROS PASTABOS	92
D.10.2.	KITUS AKTUS IŠ DALIES KEIČIANTYS AKTAI	94
D.10.3.	LAIKOTARPIŲ PRADŽIA.....	95
D.10.4.	LAIKOTARPIŲ PABAIGA.....	95
D.10.5.	TERMINAI (TERMINŲ PABAIGA)	95
D.11.	NUORODOS Į KALBAS.....	96
D.12.	IŠNAŠOS IR INSTRUKCIJOS LEIDINIŲ BIURUI.....	96

I PRIEDAS Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrasis praktinis vadovas asmenims, rengiantiems Europos Sąjungos teisės aktus

II PRIEDAS Įprasta teisėkūros procedūra priimamo akto bendra struktūra

Šiame rinkinyje naudojamas žymėjimas

Šiame rinkinyje naudojamas toliau nurodytas žymėjimas, siekiant palengvinti teksto skaitomumą: visame tekste naudojamas „Verdana“ šriftas, išskyrus formuluotes, kurios turi būti įtrauktos į teisėkūros procedūra priimamus aktus, – tokiu atveju naudojamas „Times New Roman“ šriftas.

Be to, rinkinyje standartinėms formuluotėms naudojamas šis žymėjimas:

...	Formuluotė laisvai pasirenkama, pavyzdys nepateikiamas
[xxxx]	Formuluotė laisvai pasirenkama, kartu pateikiamas pavyzdys
[xxxx/xxxx]	Suteikiamas ribotas pasirinkimas
[xxxx/xxxx/....]	Pateikiami keli variantai, bet galimos ir kitos pasirinkimo galimybės
xxxxx(xx)	Pasirenkami kalbai būdingi variantai, kaip antai vyr. / mot. g. arba vienaskaita / daugiskaita
[xxxxxxxxxxxx]	Paiškinimai („Verdana“ šriftu)

A. A DALIS — AKTO MODELIS

Akto tekstas	Pastaba
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS [(ES)/(ES, Euratomas)] [2015]/[1] ... m. d. [dėl ...]	A.1. Reglamento pavadinimas Taikytinos bendrosios taisyklės: žr. Bendrojo praktinio vadovo (BPV) 8 punktą ir D.1 punktą Specialiosios taisyklės ir formuluotės: – kitus aktus iš dalies keičiantys aktai: žr. BPV <u>8.3</u>, <u>18.9</u> ir <u>18.10</u> punktus ir <u>D.1.4.2</u> punktą – kodifikuojantys aktai: žr. C.3.1 punktą – nauja redakcija išdėstomi aktai: žr. C.4.1 punktą
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) [2015]/[1] ... m. d. [dėl ...]	A.2. Direktyvos pavadinimas Taikytinos bendrosios taisyklės: žr. BPV 8 punktą ir D.1 punktą Specialiosios taisyklės ir formuluotės: – kitus aktus iš dalies keičiantys aktai: žr. BPV <u>8.3</u>, <u>18.9</u> ir <u>18.10</u> punktus ir <u>D.1.4.2</u> punktą – kodifikuojantys aktai: žr. C.3.1 punktą – nauja redakcija išdėstomi aktai: žr. C.4.1 punktą
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS (ES) [2015]/[1] ... m. d. [dėl ...]	A.3. Sprendimo pavadinimas Taikytinos bendrosios taisyklės: žr. BPV 8 punktą ir D.1 punktą Specialiosios taisyklės ir formuluotės: – kitus aktus iš dalies keičiantys aktai: žr. BPV <u>8.3</u>, <u>18.9</u> ir <u>18.10</u> punktus ir <u>D.1.4.2</u> punktą – kodifikuojantys aktai: žr. C.3.1 punktą – nauja redakcija išdėstomi aktai: žr. C.4.1 punktą

Akto tekstas	Pastaba
(kodifikuota redakcija)	B. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visus kodifikuojančius aktus. Žr. C.3.1 punktą
(nauja redakcija)	C. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visus nauja redakcija išdėstomus aktus. Žr. C.4.1 punktą
(Tekstas svarbus EEE)	D. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai akto dalykas priklauso Europos ekonominės erdvės susitarimo sričiai
EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,	E. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visus aktus
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos ... straipsnį (-ius),	F. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visus aktus. Nurodyti akto teisinį pagrindą SESV. Taikytinos taisyklės: žr. BPV <u>9.1, 9.3, 9.4, 9.6, 9.8 ir 9.13</u> punktus bei D.2.2 punktą
atsižvelgdami į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos ... straipsnį (-ius),	G. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta tik tuomet, kai aktas turi dvigubą teisinį pagrindą: vieną SESV, o kitą Euratomo sutartyje. Nurodyti akto teisinį pagrindą Euratomo sutartyje. Taikytinos taisyklės: žr. BPV <u>9.1, 9.3, 9.4, 9.6, 9.8 ir 9.13</u> punktus bei D.2.2 punktą

Akto tekstas	Pastaba
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,	H.1. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai įprasta teisėkūros procedūra pradedama Komisijos pasiūlymu
atsižvelgdami į ... [valstybių narių pavadinimai] iniciatyvą,	H.2. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai įprasta teisėkūros procedūra pradedama vieno ketvirtadalio valstybių narių iniciatyva (galimi teisiniai pagrindai: SESV Trečiosios dalies V antraštinės dalies 4 ir 5 skyriai dėl teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimo)
atsižvelgdami į Teisingumo Teismo prašymą,	H.3. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai įprasta teisėkūros procedūra pradedama Teisingumo Teismo prašymu (galimi teisiniai pagrindai: SESV 257 ir 281 straipsniai, taip pat Teismo statutas)
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko rekomendaciją,	H.4. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai įprasta teisėkūros procedūra pradedama pagal Europos Centrinio Banko rekomendaciją (galimas teisinis pagrindas: SESV 129 straipsnio 3 dalis)
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,	I. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta į visus aktus (net tuomet, kai aktu reguliuojama sritis, kuri priskiriama išimotinei Sąjungos kompetencijai)

Akto tekstas	Pastaba
atsižvelgdami į Europos Komisijos nuomonę,	J. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai Komisija pateikė nuomonę pagal SESV 294 straipsnio 15 dalies antrą pastraipą. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. BPV 9.10 punktą. Jeigu pasikonsultavus nebuvo pateikta nuomonė, nurodomosios dalies formuluo­­tė turi būti pritaikyta: žr. D.2.5.1 punktą. Dėl kitų taikytinų taisyklių žr. D.2.5.2, D.2.5.3 ir D.2.5.4 punktus
atsižvelgdami į Teisingumo Teismo nuomonę,	K. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai Teisingumo Teismas pateikė nuomonę, kaip numatyta akto teisiniame pagrinde. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. BPV 9.10 punktą. Jeigu pasikonsultavus nebuvo pateikta nuomonė, nurodomosios dalies formuluo­­tė turi būti pritaikyta: žr. D.2.5.1 punktą. Dėl kitų taikytinų taisyklių žr. D.2.5.2, D.2.5.3 ir D.2.5.4 punktus

Akto tekstas	Pastaba
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę,	L. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai Europos Centrinis Bankas pateikė nuomonę, kaip numatyta akto teisiniame pagrinde arba SESV 127 straipsnio 4 dalyje. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. BPV <u>9.10</u> punktą. Jeigu pasikonsultavus nebuvo pateikta nuomonė, nurodomosios dalies formuluo­­tė turi būti pritaikyta: žr. D.2.5.1 punktą Dėl kitų taikytinų taisyklių žr. D.2.5.2, D.2.5.3 ir D.2.5.4 punktus
atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,	M. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai Audito Rūmai pareiškė nuomonę, kaip numatyta akto teisiniame pagrinde arba SESV 287 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. BPV <u>9.10</u> punktą. Jeigu pasikonsultavus nebuvo pateikta nuomonė, nurodomosios dalies formuluo­­tė turi būti pritaikyta: žr. D.2.5.1 punktą Dėl kitų taikytinų taisyklių žr. D.2.5.2, D.2.5.3 ir D.2.5.4 punktus

Akto tekstas	Pastaba
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,	N. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pateikė nuomonę, kaip numatyta akto teisiniame pagrinde arba SESV 304 straipsnyje. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. BPV 9.10 punktą. Jeigu pasikonsultavus nebuvo pateikta nuomonė, nurodomosios dalies formuluo­­tė turi būti pritaikyta: žr. D.2.5.1 punktą Dėl kitų taikytinų taisyklių žr.D.2.5.2, D.2.5.3 ir D.2.5.4 punktus
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,	O. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai Regionų komitetas pateikė nuomonę, kaip numatyta akto teisiniame pagrinde arba SESV 307 straipsnyje. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. BPV 9.10 punktą. Jeigu pasikonsultavus nuomonė nebuvo pateikta, nurodomosios dalies formuluo­­tė turi būti pritaikyta: žr. D.2.5.1 punktą Dėl kitų taikytinų taisyklių žr. D.2.5.2, D.2.5.3 ir D.2.5.4 punktus
laikydami­­si įprastos teisėkūros procedūros,	P.1. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai aktas priimtas per pirmąjį arba antrąjį svarstymą. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. D.2.6.1 ir D.2.6.2 punktus
laikydami­­si įprastos teisėkūros procedūros, atsižvelgdami į ... m. ... d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrą projektą,	P.2. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai aktas priimtas per trečiąjį svarstymą. Dėl išnašos, kuri pateikiama kartu su šia nurodomąja dalimi, žr. D.2.6.3 punktą

Akto tekstas	Pastaba
kadangi:	Q. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visus aktus
(1) ... ; (2) ... ; ... (...)...	R. Visi aktai turi vieną ar kelias konstatuojamąsias dalis. Bendrosios taisyklės, taikytinos konstatuojamosioms dalims: žr. BPV <u>10</u> ir <u>11</u> punktus ir D.3 punktą. Specialiosios taisyklės ir formuluotės: – deleguotieji aktai: žr. C.1.1 punktą – įgyvendinimo aktai: žr. C.2.1.1 ir C.2.2 punktus – kodifikuojantys aktai: žr. C.3.2 punktą – nauja redakcija išdėstomi aktai: žr. C.4.2.1 ir C.4.2.2 punktus, taikomus direktyvoms, ir C.4.3.1 punktą, taikomą reglamentams ir sprendimams – proporcingumas ir subsidiarumas: žr. BPV <u>10.15</u> punktą ir C.5 punktą – Sutartyse nenumatytos konsultacijos: žr. C.6 punktą – kitus aktus iš dalies keičiantys aktai: žr. BPV <u>18.11</u> ir <u>18.12</u> punktus – „Šengeno“ aktai ir kiti aktai, patenkantys į SESV Trečiosios dalies V antraštinę dalį: žr. C.12 punktą
PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:	S.1. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visus reglamentus
PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:	S.2. Formuluotė, kuri turi būti įtraukta į visas direktyvas

Akto tekstas	Pastaba
PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:	S.3. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta į visus sprendimus
<i>1 straipsnis</i> <i>2 straipsnis</i> 	T. Jeigu aktas turi tik vieną straipsnį, ši formuluo­­tė pakeičiama žodžiais „<i>Vienintelis straipsnis</i>“. Straipsniai gali būti grupuojami į dalis, antraštinės dalis, skyrius ir skirsnius arba smulkiau skirstomi į numeruojamas dalis, nenumerojamas pastraipas, punktus ir įtraukas: žr. BPV 4.4, 4.5, 7.3 ir 15.4 punktus ir D.4.3 punktą. Dėl standartinės dėstomosios dalies struktūros žr. B dalį. Dėl bendrųjų taisyklių, taikytinų dėstomajai daliai: žr. BPV 12–15 punktus ir D.4 punktą
Priimta ...	U. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta į visus aktus. Neužbaigta, kol nėra žinoma Parlamento ir Tarybos pirmininkų pasirašymo vieta ir data
<i>Europos Parlamento vardu Tarybos vardu</i> <i>Pirmininkas/Pirmininkė Pirmininkas/Pirmininkė</i>	V. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta į visus aktus
... PRIEDAS	W. Formuluo­­tė, kuri turi būti įtraukta tuomet, kai aktas turi vieną ar daugiau priedų. Bendrosios taisyklės, taikytinos priedams: žr. BPV 22 punktą ir D.5 punktą. Specialiosios taisyklės ir formuluo­­tės: – kodifikuojantys aktai: žr. C.3.4 punktą – nauja redakcija išdėstomi aktai: žr. C.4.4 punktą – kitus aktus iš dalies keičiantys aktai: žr. C.9.6 punktą

B. B DALIS — STANDARTINĖ DĖSTOMOSIOS DALIES STRUKTŪRA

Kiek įmanoma, aktuose turėtų būti laikomasi standartinės dėstomosios dalies struktūros. Jos elementai paprastai išdėstomi šioje lentelėje numatyta tvarka. Ne visi elementai, išvardyti lentelėje, yra įtraukiami į kiekvieną aktą: jie turėtų būti įtraukiami į atitinkamą aktą tik jei tinkama.

Elementas	Pastaba
1. Reguliavimo dalykas	„Reguliavimo dalykas“ yra tai, kas reglamentuojama aktu. Žr. BPV <u>13</u> punktą
2. Taikymo sritis	„Taikymo sritis“ nurodo faktų arba teisės situacijų kategorijas bei asmenis, kuriems taikomas aktas. Žr. BPV <u>4.2.1</u> ir <u>13</u> punktus
3. Terminų apibrėžtys	Žr. BPV <u>6</u> ir <u>14</u> punktuose nustatytas taisyklės ir C.7 punkte nustatytas formuluotes
4. Teisės ir pareigos	Nuostatos, susijusios su teisėmis ir pareigomis sudaro norminę akto dalį, o jų formuluotės priklauso nuo akto tikslo bei nuo numatytos sistemos sudėtingumo. Žr. BPV <u>15</u> punktą
5. Deleguotieji aktai	Žr. C.1.2 punkte nustatytas taisyklės ir formuluotes
6. Įgyvendinimo aktai	Žr. C.2.1.2 punkte nustatytas taisyklės ir formuluotes
7. Procedūrinės taisyklės	
8. Nacionaliniu lygmeniu taikomos sankcijos	Žr. C.1 <u>4</u> punkte nustatytas formuluotes
9. Teisių gynimo priemonės	

Elementas	Pastaba
10. Ankstesnius aktus iš dalies keičiančios nuostatos	Žr. BPV <u>18</u> ir <u>19</u> punktuose, taip pat C.8 punkte nustatytas taisykles ir formuluotes
11. Ankstesnių aktų panaikinimas ir galiojimo pratęsimas	Žr.: • BPV <u>21</u> punkte nustatytas taisykles, • C.9 punkte nustatytas formuluotes, • kodifikuojantiems aktams būdingas formuluotes, nustatytas C.3.3 punkte, • nauja redakcija išdėstomiems aktams būdingas formuluotes, nustatytas C.4.2.3 ir C.4.3.2 punktuose. Esant būtinybei nurodyti panaikinimo priežastis, žr. BPV <u>10.6</u> punktą
12. Pereinamojo laikotarpio nuostatos	Žr. BPV <u>15.1</u> punktą
13. Abipusė parama ir informacijos teikimas	
14. Būsimas akto įvertinimas ir jo peržiūra	
15. Perkėlimas į nacionalinės teisės aktus	Žr.: • BPV <u>20.13</u> ir <u>20.14</u> punktuose nustatytas taisykles • C.13 punkte nustatytas bendrąsias formuluotes • nauja redakcija išdėstomiems aktams būdingas formuluotes, nustatytas C.4.2.3 punkte
16. Įsigaliojimas ir akto taikymas laike	Žr.: • BPV <u>20.1</u> – <u>20.12</u> punktuose nustatytas taisykles • C.10 punkte nustatytas bendrąsias formuluotes • nauja redakcija išdėstomoms direktyvoms būdingas formuluotes, nustatytas C.4.2.3 punkte
17. Tiesioginis taikymas arba akto adresatai	Žr. C.11 punkte nustatytas formuluotes

C. C DALIS — STANDARTINĖS FORMULUOTĖS

C.1. FORMULUOTĖS DĖL DELEGUOTŲJŲ AKTŲ³

C.1.1. Konstatuojamoji dalis

„(...) siekiant [tikslas] ..., pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl [, kuriais] ... [turinys ir taikymo sritis]. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros* nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

* OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.“

Kai teisėkūros procedūra priimame akte numatyti keli įgaliojimų delegavimai, pirmojo konstatuojamosios dalies sakinio skaitomumas gali būti pagerintas pateikiant tekstą įtraukose, kiekvienoje iš jų aprašant kiekvieno delegavimo turinį ir taikymo sritį. Kai naudojamas toks teksto pateikimas, paskutiniai du konstatuojamosios dalies sakiniai pateikiami antroje pastraipoje.

³ Teisinis pagrindas:
- SESV 290 straipsnis
- Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrasis sutarimas dėl deleguotųjų aktų, pridėtas prie 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).
Pirmiau minėto Bendrojo susitarimo 3 punkte ir BPV 10.16 punkte nurodyta, kad kiek įmanoma, būtų vartojamos šios standartinės formuluotės.

C.1.2. Straipsniai

Nuostatos, būtinos įgaliojimų delegavimui, apima du elementus:

- patį delegavimą (žr. [C.1.2.1](#) punktą);
- išsamią procedūrą, kurios reikia laikytis, kai naudojamosi įgaliojimais (žr. [C.1.2.2](#) ir [C.1.2.3](#) punktus).

Nuostatos, kuriomis deleguojami įgaliojimai, gali būti numatytos prie atitinkamų materialinių nuostatų, atitinkamo aukštesnio suskirstymo (dalies, antraštinės dalies, skyriaus ar skirsnio) pabaigoje arba link akto pabaigos. Bet kuriuo atveju reikia užtikrinti, kad tie patys įgaliojimai nebūtų suteikiami daugiau nei vienoje vietoje.

Nuostatos, kuriomis nustatoma išsami procedūra, pateikiamos akto pabaigoje.

C.1.2.1. Straipsnis(-iai), pagal kurį(-iuos) deleguojami įgaliojimai

„Komisija pagal [A] straipsnį priima [Komisijai pagal [A] straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti] deleguotuosius aktus dėl [, kuriais]... [turinys ir taikymo sritis]“.⁴

Papildoma dalis, įtraukiama tais atvejais, kai taikoma skubos procedūra:

„Jeigu su [turinys ir taikymo sritis] susijusiais atvejais yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma [B] straipsnyje numatyta procedūra.“

⁴ Reikia daryti skirtumą tarp deleguotų įgaliojimų papildyti pagal teisėkūros procedūrą priimtą aktą ir deleguotų įgaliojimų jį iš dalies pakeisti; žr. visų pirma [2016 m. kovo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Europos Parlamentas prieš Europos Komisiją*](#), C-286/14, ECLI:EU:C:2016:183.

C.1.2.2. Straipsnis, reglamentuojantis naudojimąsi deleguotaisiais įgaliojimais

„[A] straipsnis Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. *[trukmė]*

1 variantas:

... straipsnyje (-iuose) nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ... [pagrindinio teisėkūros procedūra priimamo akto įsigaliojimo data ar bet kuri kita abiejų teisės aktų leidėjų nustatyta data].

2 variantas:

... straipsnyje (-iuose) nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ... metų laikotarpiui nuo ... [pagrindinio teisėkūros procedūra priimamo akto įsigaliojimo data ar bet kuri kita abiejų teisės aktų leidėjų nustatyta data]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki ... metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudotis deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trim mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3 variantas:

... straipsnyje (-iuose) nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ... metų laikotarpiui nuo ... [pagrindinio teisėkūros procedūra priimamo akto įsigaliojimo data ar bet kuri kita abiejų teisės aktų leidėjų nustatyta data].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti ... straipsnyje (-iuose) nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal ... straipsnį (-ius) priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per [du mėnesius] nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas [dviem mėnesiais].“⁵

C.1.2.3. Papildomas straipsnis, įtraukiamas tais atvejais, kai taikoma skubos procedūra

„[B] straipsnis Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškiama 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.
2. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi [A] straipsnio [6] dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi Europos Parlamento arba Tarybos pranešimą apie sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.“

⁵ Jei teksto ištraukoje „6. Pagal ... straipsnį (-ius) priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik ...“ kaip teisiniai pagrindai turi būti paminėtos kelios nuostatos, akto rengėjas turėtų atidžiai pasirinkti, kaip išreikšti ryšį tarp tų nuostatų (pvz. „Pagal 4 ir 6 straipsnius ...“, „Pagal 4 straipsnį arba 6 straipsnį ...“, „Pagal 4 ir 5 straipsnius arba 6 straipsnį ...“). Kai kuriais atvejais paprastas ir tinkamas sprendimas gali būti veiksnio „deleguotasis aktas“ vartojimas daugiskaita (pvz. „6. Pagal 4 straipsnį arba 6 straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja tik ...“).

C.2. FORMULUOTĖS DĖL ĮGYVENDINIMO AKTŲ⁶

C.2.1. Įgyvendinimo aktai, kuriems taikoma valstybių narių vykdoma kontrolė

Šios formuluotės yra nuostatų dėl įgyvendinimo aktų, kurie turi būti priimami laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011, rengimo gairės ir nėra privalomos. Įvairios formuluočių dalys gali būti naudojamos ir derinamos atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį.

C.2.1.1. Konstatuojamosios dalys

C.2.1.1.1. Konstatuojamoji dalis, kuri turi būti įtraukta visais atvejais, kai pagrindiniame teisės akte numatyti įgyvendinimo įgaliojimai, kuriems taikoma valstybių narių vykdoma kontrolė⁷

„(...) [kiekvieną konkrečiu atveju teisės aktų leidėjas gali papildomai pagrįsti, kodėl būtina nustatyti vienodas sąlygas] Siekiant užtikrinti vienodas (šio ...) (šios ...) [pagrindinio teisės akto] [pagrindinio teisės akto atitinkamų nuostatų]] įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011*;

* 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).“

⁶ Teisinis pagrindas:

- SESV 291 straipsnis
- 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁷ Kai kuriais atvejais teisės aktų leidėjas suteikia Komisijai įgyvendinimo įgaliojimus, kuriems netaikoma valstybių narių vykdoma kontrolė; tokiais atvejais konstatuojamoji dalis (arba atskira konstatuojamoji dalis) turėtų tai atspindėti, nedarant jokios nuorodos į Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 (žr. C.2.2 punktą).

C.2.1.1.2. Konstatuojamosios dalys, kurios turi būti įtrauktos tam tikrais atvejais

A. Procedūros pasirinkimas

„(...) [patariamoji] / [nagrinėjimo] procedūra turėtų būti taikoma ... [atitinkamiems įgyvendinimo aktams] priimti, [siekiant ...] [atsižvelgiant į tai, kad tie aktai ...] [pagrindžiama, kodėl taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 2 straipsnio 2 arba 3 dalies išimtis, atsižvelgiant į įgyvendinimo akto pobūdį ar poveikį];“

B. Nedelsiant taikytini įgyvendinimo aktai

„(...) Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su ... [pagrindinio teisės akto atitinkamose nuostatose apibūdintais įgyvendinimo įgaliojimais], yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti;“

C.2.1.2. Straipsniai

Nuostatos, būtinose įgyvendinimo įgaliojimų suteikimui, apima du elementus:

- patį suteikimą;
- išsamią procedūrą, kurios reikia laikytis, kai naudojamosi tais įgaliojimais.

Nuostatos, kuriomis suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai, gali būti numatytos prie atitinkamų materialinių nuostatų, atitinkamo aukštesnio suskirstymo (dalies, antraštinės dalies, skyriaus ar skirsnio) pabaigoje arba link akto pabaigos. Bet kuriuo atveju reikia užtikrinti, kad tie patys įgaliojimai nebūtų suteikiami daugiau nei vienoje vietoje.

Nuostatos, kuriomis nustatoma išsami procedūra, yra pateikiamos akto pabaigoje.

1. X straipsnis

A. Privalomas straipsnis (kuriuo Komisijai suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai⁸)

„[X] straipsnis

... [įgyvendinimo aktų apibūdinimas]. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis [Y] straipsnio [y] dalyje nurodytos [patariamąsios] / [nagrinėjimo] procedūros.“

B. Galimas straipsnis (kuriuo taip pat numatomi nedelsiant taikytini įgyvendinimo aktai)

„[X] straipsnis

... [įgyvendinimo aktų apibūdinimas]. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis [Y] straipsnio [y] dalyje nurodytos [patariamąsios] / [nagrinėjimo] procedūros.

Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti [ir kurios susijusios su ...], Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi Y straipsnio z dalyje nurodytos procedūros.⁹“

Kai teisės aktų leidėjas nusprendžia pasinaudoti Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta galimybe pagrindiniame teisės akte numatyti kitą ilgiausią nedelsiant taikytinų įgyvendinimo aktų galiojimo laikotarpį, antroje pastraipoje galėtų būti vartojama ši formuluotė:

„[X] straipsnis

... [įgyvendinimo aktų apibūdinimas]. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis Y straipsnio y dalyje nurodytos [patariamąsios] / [nagrinėjimo] procedūros.

Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti [ir kurios susijusios su ...], Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi [Y] straipsnio [z] dalyje nurodytos procedūros. Tie aktai galioja ne ilgiau kaip ...“

⁸ Tokia nuostata turi būti įrašyta dėl kiekvieno įgyvendinimo įgaliojimų suteikimo.

⁹ Šiuo atveju tie nedelsiant taikytini įgyvendinimo aktai galios ne ilgiau kaip šešis mėnesius.

2. Y straipsnis

„[Y] straipsnis

Komiteto procedūra

[Tekstas, vartotinas, kai komitetas jau įsteigtas pagal esamus teisės aktus:]

1. Komisijai padeda ... [komiteto pavadinimas], įsteigtas pagal ... [nuoroda į teisės aktą, pagal kurį įsteigtas komitetas]. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

[Tekstas, vartotinas, kai kalbama apie naują komitetą:]

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

[Kai pagrindiniame teisės akte numatyta patariamoji procedūra:]

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

[Kai teisės aktų leidėjas nusprendžia pasinaudoti galimybe, nurodyta Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje, viena iš formuluočių, kurios galėtų atitikti tą nuostatą, gali būti ši:]

Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, ta procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo [... [narių skaičius] komiteto narių) [[paprastoji, dviejų trečdalių ar kt.]... komiteto narių dauguma].

[Kai pagrindiniame teisės akte numatyta nagrinėjimo procedūra:]

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

[Kai teisės aktų leidėjas nusprendžia pasinaudoti galimybe, nurodyta Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje, viena iš formuluočių, kurios galėtų atitikti tą nuostatą, gali būti ši:]

Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, ta procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo [... [narių skaičius] komiteto narių] / [[paprastoji, dviejų trečdalių ar kt.] ... komiteto narių dauguma].

[Kai teisės aktų leidėjas nusprendžia pasinaudoti Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies antros pastraipos b punkte nurodyta galimybe pagrindiniame teisės akte numatyti, kad įgyvendinimo akto projektas negali būti priimtas, jei nuomonė nepateikiama, turi būti pridedama ši pastraipa:]

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

[Kai pagrindiniame teisės akte numatyta skubos procedūra:]

4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo [4 straipsniu] / [5 straipsniu].“

C.2.2. Įgyvendinimo aktai, kuriems netaikoma valstybių narių vykdoma kontrolė

Kai kuriais atvejais teisės aktų leidėjas pagrindiniu teisės aktu Komisijai suteikia įgyvendinimo įgaliojimus, kuriems netaikoma valstybių narių vykdoma kontrolė¹⁰; tokiais atvejais tai pažymima atskiroje konstatuojamoje dalyje (arba konstatuojamosiose dalyse) nedarant nuorodos į Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 įgaliojimų, kuriems netaikoma valstybių narių vykdoma kontrolė, atžvilgiu.

¹⁰ Pavyzdžiui, įgyvendinimo aktams dėl konkurencijos žemės ūkio, viešųjų pirkimų srityse, ir t.t.

Toliau pateikta formuluotė skirta naudoti kartu su įgyvendinimo aktu, kuriems taikoma valstybių narių vykdoma kontrolė, formuluotėmis.

KONSTATUOJAMOSIOS DALYS

Konstatuojamosios dalys, kurios turi būti įtrauktos:

- 1) kai **jokiems** pagrindiniu teisės aktu Komisijai suteiktiems įgyvendinimo įgaliojimams **netaikoma** valstybių narių kontrolė:

„(...) [kiekvieniu konkrečiu atveju teisės aktų leidėjas gali papildomai pagrįsti, kodėl būtina nustatyti vienodas sąlygas] Siekiant užtikrinti vienodas (šio ...) (šios ...) [pagrindinio teisės akto] / [pagrindinio teisės akto atitinkamų nuostatų] įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;“

- 2) kai **vieniems** pagrindiniu teisės aktu Komisijai suteiktiems įgyvendinimo įgaliojimams valstybių narių kontrolė **netaikoma**, o kitiems įgyvendinimo įgaliojimams – **taikoma**:

„(...) [kiekvieniu konkrečiu atveju teisės aktų leidėjas gali papildomai pagrįsti, kodėl būtina nustatyti vienodas sąlygas] Siekiant užtikrinti vienodas (šio ...) (šios ...) [pagrindinio teisės akto] / [pagrindinio teisės akto atitinkamų nuostatų] įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

(...) įgyvendinimo įgaliojimais, susijusiais su ... [pagrindinio teisės akto atitinkamomis nuostatomis, suteikiančiomis Komisijai įgyvendinimo įgaliojimus, kuriems taikoma valstybių narių vykdoma kontrolė], turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011*;

* 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).“

C.3. KODIFIKUOJANTIEMS AKTAMS BŪDINGOS FORMULUOTĖS¹¹

C.3.1. Pavadinimas

1. Po kodifikuojančio akto pavadinimo įrašoma nuoroda, kad tai yra kodifikuota redakcija¹².

Pavyzdžiui:

„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS [(ES) / (ES,
Euratomas)] [2015]/[1]
... m. d.
[dėl ...]
(kodifikuota redakcija)“

2. Jei reikia, kodifikuojančio akto pavadinimas gali būti patikslintas.

Pavyzdžiui:

1978 m. spalio 17 d. Tarybos direktyva 78/933/EEB **dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su ratinių žemės ūkio ir miškų ūkio traktorių apšvietimo ir šviesos signalų įtaisų sumontavimu, **suderinimo****

kodifikuojant pakeistas į:

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/61/EB, susijusi su ratinių žemės ūkio ir miškų ūkio traktorių apšvietimu ir šviesos signalų įtaisų sumontavimu

¹¹ Teisinis pagrindas: 1994 m. gruodžio 20 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl pagreitinoto teisės aktų tekstų oficialaus kodifikavimo darbo metodo (OL C 102, 1996 4 4, p. 2).

¹² Nuoroda „(kodifikuota redakcija)“ nėra akto pavadinimo dalis.

C.3.2. Konstatuojamosios dalys

C.3.2.1. Pirma konstatuojamoji dalis

„(1) ... [Reglamentas / Direktyva / Sprendimas]* buvo [keletą kartų] iš esmės keičiamas (keičiama)** . Dėl aiškumo ir racionalumo tas reglamentas [ta direktyva] [tas sprendimas] turėtų būti kodifikuotas (-a);

* [Reglamentas / Direktyva / Sprendimas] ... (OL L ...).

** Žr. [N] priedo [A dalį].“

NB: Jeigu kodifikuojamo akto pavadinimas buvo pakeistas, reikalinga išnaša, kurioje būtų nurodyta:

„* ... [Reglamentas / Direktyva / Sprendimas] (OL L ...). Pirminis pavadinimas buvo „...“. Jis buvo pakeistas [kitą aktą iš dalies keičiančiu aktu] (OL L ...).“

C.3.2.2. Kodifikuojančios direktyvos paskutinė konstatuojamoji dalis

„(...) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais [ir taikymo pradžios data (-omis)], nurodytais [N] priedo B dalyje,“

NB: Kitos standartinės konstatuojamosios dalys, kurios jau yra kodifikuojamame akte arba kurios paprastai pateikiamos naujame akte, turėtų, jei reikalinga, būti pateiktos ir kodifikuojančiame akte. Gali reikėti jas pritaikyti ar atnaujinti.

C.3.3. Straipsniai

C.3.3.1. Straipsnis, kuriuo panaikinamas reglamentas ar sprendimas

„... straipsnis

[Reglamentas / Sprendimas] ... panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą [reglamentą / sprendimą] laikomos nuorodomis į šį [reglamentą / sprendimą] ir skaitomos pagal [O] priede pateiktą atitikties lentelę.“

C.3.3.2. Straipsnis, kuriuo panaikinama direktyva

„... straipsnis

Direktyva ... su pakeitimais, padarytais [direktyva (-omis)] [aktais], nurodyta (-omis) (-ais) [N] priedo A dalyje, panaikinama, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais [ir taikymo pradžios data (-omis)], nurodytais [N] priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą, ir skaitomos pagal [O] priede pateiktą atitikties lentelę.“

NB: Į kodifikuojančio akto tekstą negalima įtraukti naujų standartinių straipsnių, tačiau galima atnaujinti esamus standartinius straipsnius.

C.3.4. Standartiniai kodifikuojančių aktų priedai

C.3.4.1. Kodifikuojant reglamentus arba sprendimus

„[N] PRIEDAS

Panaikinamas [reglamentas / sprendimas]

ir [jo vėlesnių pakeitimų sąrašas [su pakeitimu]]

[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] [reglamentas / sprendimas] ... (OL L ...)	
[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] [reglamentas / sprendimas] (OL L ...)	[Tik ...]
[... Stojimo aktas]	[Tik ...]“

C.3.4.2. Kodifikuojant direktyvas

„[N] PRIEDAS

A dalis

Panaikinama direktyva

ir [jos vėlesnių pakeitimų sąrašas [su pakeitimu]]
(nurodyta (-i) ... straipsnyje)

[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] direktyva (OL L ...)	
[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] direktyva (OL L ...)	[Tik ...]
[... Stojimo aktas]	[Tik ...]

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai [ir taikymo pradžios data (-os)]

(nurodyti ... straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas	[Taikymo pradžios data]
		...“

C.3.4.3. Kodifikuojant visus aktus

„[O] PRIEDAS

Atitikties lentelė

[Reglamentas / Sprendimas / Direktyva] ...

Šis (ši) [reglamentas / sprendimas / direktyva]

... straipsnis [... dalis]

... straipsnis [... dalis]

... straipsnis [... dalis]

... straipsnis [... dalis]

...

[... priedas]

[... priedas]

-

[... priedas]

-

[... priedas]“

C.4. NAUJA REDAKCIJA IŠDĖSTOMIEMS AKTAMS BŪDINGOS FORMULUOTĖS¹³

C.4.1. Pavadinimas

Po nauja redakcija išdėstomo akto pavadinimo įrašoma nuoroda, kad tai yra nauja redakcija¹⁴.

Pavyzdžiui:

**„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS [(ES) / (ES,
EURATOMAS)] [2015]/[1]
... m..... d.
dėl ...
(nauja redakcija)“**

C.4.2. Standartinės konstatuojamosios dalys ir straipsniai, būdingi nauja redakcija išdėstomoms direktyvoms

C.4.2.1. Pirma konstatuojamoji dalis

a) Kai nauja redakcija išdėstyta direktyva buvo iš dalies pakeista:

„(1) ... m..... d. Direktyva [ES] / [ES, Euratomas] [2015]/[1]* buvo [keletą kartų] iš esmės keičiama**. Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

* Direktyva ... (OL L ...).

** Žr. [N] priedo A dalį.“

¹³ Teisinis pagrindas: 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo (OL C 77, 2002 3 28, p. 1).

¹⁴ Nuoroda „(nauja redakcija)“ nėra akto pavadinimo dalis.

b) Kai nauja redakcija išdėstyta direktyva nebuvo iš dalies pakeista:

„(1) ... m..... d. Direktyvoje [ES] / [ES, Euratomas] [2015]/[1]* reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

* Direktyva ... (OL L ...).“

C.4.2.2. Paskutinės konstatuojamosios dalys

Priešpaskutinė konstatuojamoji dalis

„(...) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnės (-ių) direktyvos (-ų) nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtą (-as) direktyvą (-as);“

Paskutinė konstatuojamoji dalis

„(...) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos (-ų) perkėlimo į nacionalinę teisę terminu (-ais) [ir taikymo pradžios data (-omis)], nurodytu (-ais) [N] priedo [B dalyje];“

C.4.2.3. Prieš paskutinį straipsnį, nurodantį adresatus, esantys straipsniai

*„[X] straipsnis¹⁵
Perkėlimas į nacionalinę teisę*

A modelis *(naudojamas tais atvejais, kai nėra būtina, kad visose valstybėse narėse nacionalinės nuostatos būtų taikomos nuo tos pačios datos)*

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad ... straipsnio (-ių) ir ... priedo (-ų)¹⁶ būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ... [metai / mėnuo / diena]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą (-as), kurią (-ias) panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

¹⁵ Nauja redakcija išdėstomose direktyvose vartojama ši formuluotė vietoj C.13 punkte nurodytos formuluotės. Komisijos pasiūlyme vartojama formuluotė gali šiek tiek skirtis.

¹⁶ Straipsniai ir priedai, kurie buvo iš esmės pakeisti, palyginti su panaikinta (-omis) direktyva (-omis).

B modelis (naudojamas tais atvejais, kai svarbu užtikrinti, kad visose valstybėse narėse nacionalinės nuostatos būtų taikomos nuo tos pačios datos)

1. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [metai / mėnuo / diena] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi... straipsnio (-ių) bei ir ... priedo (-ų)¹⁷. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos taiko nuo ... [metai / mėnuo / diena].

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą (-as), kurią (-ias) panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

¹⁷ Straipsniai ir priedai, kurie buvo iš esmės pakeisti, palyginti su panaikinta (-omis) direktyva (-omis).

*[Y] straipsnis
Panaikinimas*

Direktyva (-os) ...[su pakeitimais, padarytais direktyva (-omis) (aktais), nurodyta (-omis) (-ais) [N] priedo A dalyje,] panaikinama (-os)¹⁸ nuo ...¹⁹, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos (-ų) perkėlimo į nacionalinę teisę terminu (-ais) [ir taikymo pradžios data (-omis)], nurodytu (-ais) [N] priedo [B dalyje].

²⁰ Nuorodos į panaikintą (-as) direktyvą (-as) laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal [O] priede pateiktą atitikties lentelę.

*[Z] straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas*

Ši direktyva įsigalioja [dvidešimtą] [kitą] [dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*] / [jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną].

... straipsnis (-iai) ir ... priedas (-ai)²¹ taikomi nuo ...²².“

¹⁸ Įrašyti formuluotę „valstybių narių, kurioms privaloma ši direktyva, atžvilgiu“ tuo atveju, kai esamas aktas, kuris patenka į SESV Trečiosios dalies V antraštinę dalį ir kuris jau yra privalomas Airijai, išdėstomas nauja redakcija ir iš dalies keičiamas (žr. C.12.2 punktą, susijusį su specialios konstatuojamosios dalies, skirtos Airijai, įterpimu).

¹⁹ Jei naudojamas [X] straipsnio A modelis, nurodoma diena, einanti po [X] straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytos dienos.
Jei naudojamas [X] straipsnio B modelis, nurodoma [X] straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta data.

²⁰ Įrašyti formuluotę „Valstybių narių, kurioms privaloma ši direktyva, atžvilgiu“ tuo atveju, kai esamas aktas, kuris patenka į SESV Trečiosios dalies V antraštinę dalį ir kuris jau yra privalomas Airijai, išdėstomas nauja redakcija ir iš dalies keičiamas (žr. C.12.2 punktą, susijusį su specialios konstatuojamosios dalies, skirtos Airijai, įterpimu).

²¹ Straipsniai ir priedai, kurie **nepakeisti**, palyginti su panaikinta (-omis) direktyva (-omis).

²² Jei naudojamas [X] straipsnio A modelis, nurodoma diena, einanti po [X] straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytos dienos.
Jei naudojamas [X] straipsnio B modelis, nurodoma [X] straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta data.

C.4.3. Standartinės konstatuojamosios dalys ir straipsniai, būdingi nauja redakcija išdėstomiems reglamentams ir sprendimams

C.4.3.1. Pirma konstatuojamoji dalis

- a) Kai nauja redakcija išdėstyti reglamentas ar sprendimas buvo iš dalies pakeistas:

„(1) ... [Reglamentas / Sprendimas] [(ES) / (ES, Euratomas)] [2015]/[1]^{*} buvo [keletą kartų] iš esmės keičiamas^{**}. Kadangi tą [reglamentą / sprendimą] reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo jis turėtų būti išdėstytas nauja redakcija;

^{*} [Reglamentas / Sprendimas] ... (OL L ...).

^{**} Žr. [N] priedą.“

- b) Kai nauja redakcija išdėstyti reglamentas ar sprendimas nebuvo iš dalies pakeistas:

„(1) ... [Reglamente / Sprendime] [(ES) / (ES, Euratomas)] [2015]/[1]^{*} reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo tas [reglamentas / sprendimas] turėtų būti išdėstytas nauja redakcija;

^{*} [Reglamentas / Sprendimas] ... (OL L ...).“

C.4.3.2. Prieš paskutinį straipsnį dėl įsigaliojimo esantys straipsniai

„[Y] straipsnis
Panaikinimas

[Reglamentas (-ai) / Sprendimas (-ai)] ... panaikinamas (-i).

Nuorodos į panaikintą (-us) [reglamentą (-us) / sprendimą (-us)] laikomos nuorodomis į šį [reglamentą / sprendimą] ir skaitomos pagal [O] priede pateiktą atitikties lentelę.“

C.4.4. Priedai

C.4.4.1. Išdėstant naują redakciją direktyvą

a) kai direktyva buvo iš dalies pakeista

„[N] PRIEDAS

A dalis

Panaikinama direktyva
ir [jos vėlesnių pakeitimų sąrašas] [su pakeitimu]

(nurodytas (-i) [Y] straipsnyje)

[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] direktyva ... (OL L ...)	
[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] direktyva ... (OL L ...)	[Tik ...]
[... Stojimo aktas]	[Tik ...]

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai [ir taikymo pradžios data (-os)]

(nurodyti [Y] straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas	[Taikymo pradžios data]
		...“

b) kai direktyva nebuvo iš dalies pakeista

„[N] PRIEDAS

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas [ir taikymo pradžios data]

(nurodytas (-i) [Y] straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas	[Taikymo pradžios data]
		...“

C.4.4.2. Išdėstant nauja redakcija reglamentą ar sprendimą, kurie buvo iš dalies pakeisti

„[N] PRIEDAS

Panaikinamas [reglamentas / sprendimas]
ir [jo vėlesnių pakeitimų sąrašas] [su pakeitimu]

[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] [reglamentas / sprendimas] ... (OL L ...)	
[Tarybos] [Europos Parlamento ir Tarybos] [reglamentas / sprendimas] ... (OL L ...)	[Tik ...]
[... Stojimo aktas]	[Tik ...]“

C.4.4.3. Išdėstant nauja redakcija visus aktus

„[O] PRIEDAS

Atitikties lentelė

[Reglamentas / Sprendimas / Direktyva] ...	Šis (ši) [reglamentas / sprendimas / direktyva]
Straipsnis ... [...]	Straipsnis ... [...]
Straipsnis ... [...]	Straipsnis ... [...]
...	
[... priedas]	[... priedas]
-	[... priedas]
-	[... priedas]“.

C.5. SU SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAIS SUSIJUSIOS FORMULUOTĖS

C.5.1. Subsidiarumas ir proporcingumas

Standartinė konstatuojamoji dalis:

„(...) kadangi šio (šios) [reglamento / direktyvos / sprendimo] ... tikslų... [jei tinkama, nurodykite tikslus] valstybės narės negali deramai pasiekti ... [pateikite priežastis], o dėl ... [nurodykite veiksmo mastą arba poveikį] tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;“

Svarbu pažymėti, kad šios standartinės konstatuojamosios dalies nekintančia teksto dalimi iš esmės pakartojama atitinkamų ES sutarties nuostatų formuluotė. Konstatuojamojoje dalyje būtina nurodyti konkrečias priežastis, kodėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto tikslų bus geriau siekti Sąjungos lygmeniu.²³ Todėl reikia ypač atidžiai pildyti kintančią konstatuojamosios dalies dalį, skirtą toms priežastims nurodyti.

Taip pat tas priežastis galima nurodyti ir kitose konstatuojamosiose dalyse. Tuo atveju standartinėje konstatuojamojoje dalyje gali būti naudinga pateikti nuorodą į tas kitas konstatuojamąsias dalis (pvz.: „Dėl pirmiau nurodytų priežasčių, ... “).²⁴

²³ Dėl akto atitikties subsidiarumo principui motyvų taip pat žiūrėkite visų pirma:

- BPV 10.15 punkte nustatytus principus;
- 2016 m. gegužės 4 d. Teisingumo teismo sprendimo Lenkija prieš Parlamentą ir Tarybą, C-358/14, ECLI:EU:C:2016:323, 111–125 punktus ir toje byloje pateiktos generalinio advokato išvados, ECLI:EU:C:2015:848, 172–188 punktus.

²⁴ Tais atvejais, kai nacionaliniai parlamentai pateikia pagrįstas nuomones ir už jas atiduotų balsų skaičius lygus Protokolo Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 7 straipsnio 3 dalyje numatytai ribai arba už ją didesnis, būtina pridėti konkrečias konstatuojamąsias dalis, kuriose paaiškinamas sprendimas nekeisti teisėkūros procedūra priimamo akto projekto.

C.5.2. Proporcionalumas²⁵

Standartinė konstatuojamoji dalis:

„(...) pagal proporcingumo principą, siekiant pagrindinio tikslo ... [nurodykite pagrindinį tikslą], būtina ir tinkama nustatyti taisykles, susijusias su ... [nurodykite konkretaus akto reglamentuojamas tam tikras priemones]. Šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu], remiantis Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalimi, neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;“

C.5.3. Nuo reikalavimo laikytis nacionalinių parlamentų pagrįstoms nuomonėms pateikti skirto termino nukrypti leidžianti nuostata

Standartinė konstatuojamoji dalis:

„(...) atsižvelgiant į [nurodykite skubumo priežastis], tikslinga aštuonių savaičių laikotarpiui taikyti išimtį, nustatytą prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;“

Konkrečiais atvejais gali būti vartojamos kitos formuluotės.

Tokiais atvejais vis tiek turi būti įtraukta standartinė nurodomoji dalis dėl akto projekto perdavimo nacionaliniams parlamentams.

²⁵ Dėl akto atitikties subsidarumo principui motyvų taip pat žiūrėti BPV 10.15 punkte nustatytus principus.

C.6. FORMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU SUTARTYSE NENUMATYTU KONSULTAVIMUSI

Standartinė konstatuojamoji dalis:

„(...) [vadovaujantis [Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi / Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 ir 2 dalimis ...] buvo konsultuojamasi su [Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu / Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir Europos duomenų apsaugos valdyba /...] ir jis (jie) pateikė nuomonę (-es) ... [nuomonės (-ių) data] [*];

[_____

* [OL C .../...]]“

Šiuo klausimu žr. D.2.5.4 punktą.

C.7. TERMINŲ APIBRĖŽTIS IŠDĖSTANČIOS FORMULUOTĖS

Terminų apibrėžtys dažnai išdėstomos atskirame straipsnyje (žr. BPV 14 punktą), kuris paprastai pateikiamas taip:

„[3] straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame (šioje) [reglamente / direktyvoje / sprendime] vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) ... – ...; [statinė termino apibrėžtis]
- 2) ... – ..., kaip apibrėžta [Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 43 punkte]; [dinaminė termino apibrėžtis]

...“

Punktai numeruojami arabiškais skaitmenimis, po jų rašomi uždromieji skliaustai. Jei reikalingas tolesnis suskirstymas, antrajame lygyje naudojamos mažosios raidės, po jų rašomi uždromieji skliaustai, o trečiajame lygyje – mažieji romėniški skaitmenys, po jų rašomi uždromieji skliaustai.

„Šiame (šioje) [reglamente / direktyvoje / sprendime] vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) ...
 - a) ...
 - i) ...“

Konkrečiais atvejais gali būti taikomi kiti terminų apibrėžčių pateikimo būdai.

Kartais apibrėžti terminai taikytini tik akto stambesnei daliai (daliai, antraštinei daliai, skyriui arba skirsniiui). Pageidautina, kad tos terminų apibrėžtys būtų įtrauktos į terminų apibrėžtims skirtą straipsnį, bet jos taip pat gali būti pateiktos ir atitinkamos akto dalies pradžioje tokiu būdu: „Šiame [skirsnyje] terminas „...“ –....“. Nepaisant pasirinkto būdo, dėl tokių terminų apibrėžčių kyla konkrečių klausimų, visų pirma, ar naudinga apibrėžties vartojimą apriboti tam tikra akto dalimi, jeigu apibrėžtas terminas vartojamas tik toje dalyje; kokią reikšmę įgyja apibrėžtas terminas, jei jis taip pat vartojamas ir kitoje aktoje dalyje, ir t. t.

C.8. KITUS AKTUS IŠ DALIES KEIČIANČIŲ AKTŲ FORMULUOTĖS

C.8.1. Įžanginė formuluotė

C.8.1.1. Tais atvejais, kai daromi keli akto daliniai pakeitimai

„[Reglamentas / Direktyva / Sprendimas] ... iš dalies keičiamas (keičiama) taip:

- 1) [3] straipsnio [(1) dalyje], ...
- 2) [4] straipsnyje, ...
- ...“

C.8.1.2. Tais atvejais, kai daromi keli teksto fragmento daliniai pakeitimai

Punktai pirmajame lygyje numeruojami naudojant arabiškus skaitmenis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, antrajame lygyje – naudojant mažąsias raides, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, o trečiajame lygyje – naudojant mažuosius romėniškus skaitmenis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai.

„[1]) [... straipsnis] [... dalis] ...[[pirma] pastraipa] iš dalies keičiamas (keičiama) taip:

a) ...

i) ...

Žr. BPV 18.1 punkte esantį pavyzdį, kai daromi keli akto ir teksto fragmento daliniai pakeitimai.

C.8.2. Pakeitimas²⁶

— „Reglamento ... [3] straipsnis pakeičiamas taip:

„[3] *straipsnis*

...“.

— „[Reglamento ...] 3 straipsnio [... dalies] [[pirmos] pastraipos] [ižanginė dalis] [ižanginė formuluotė] pakeičiama (pakeičiami) taip:

„[1.] ...“.²⁷

²⁶ Kai naujame tekste daroma nuoroda į Oficialiajame leidinyje paskelbtą, tačiau iš dalies keičiamame akte dar neminėtą aktą, išnaša žymima žvaigždute (*), o jos tekstas pateikiamas **iš karto po nauju tekstu**, prieš baigiamąsias kabutes:
„... [naujas tekstas]* ...

* (OL L ...).“.

²⁷ Kai pakeičiama numeruotos dalies pirma pastraipa, tos dalies numeris naujame tekste nenurodomas. Pavyzdys:

„Reglamento 3 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija imasi visų priemonių, būtinų“.

- „[Reglamento ...] [3 straipsnyje] [žodis (žodžiai)/terminas (terminai)] „...“ pakeičiamas (pakeičiami) [žodžiu (žodžiais) / terminu (terminais)] „...“.“²⁸
- „[Reglamento ...] [3 straipsnyje] data „...“ pakeičiama data „...“.“

C.8.3. Įterpimas

C.8.3.1. Formuluo­­tė

- „[Reglamente ...] įterpiamas šis straipsnis²⁹:
„[10a] straipsnis
...“.“
- „[Reglamento ... VI skyriuje] įterpiamas šis straipsnis³⁰:
„[10a] straipsnis
...“.“
- „[Reglamento ...] [3 straipsnyje] [po antros įtraukos] [prieš pirmą įtrauką] įterpiama ši įtrauka:³¹
„– ...“.“
- „[Reglamento ...] [3 straipsnyje] [po [termino / žodžio] „...“] / [tarp termino / žodžio] „...“] įterpiamas (įterpiami) [terminas (terminai) / žodis (žodžiai)] „...“].“³²

²⁸ Dėl su atskirų žodžių ir terminų pakeitimu susijusių neigiamų aspektų žr. BPV 18.13.1 punktą.

²⁹ Sudėtingų dalinių pakeitimų atveju nuoroda į įterptinos nuostatos numerį gali palengvinti kitus aktus iš dalies keičiančio akto skaitymą ir konsolidavimo užduotį.

³⁰ Ši formuluo­­tė vartotina tik tuomet, kai būtina nurodyti, kurioje teksto dalyje turėtų būti įterptas naujasis straipsnis.

³¹ Įtraukos įterpimas gali turėti įtakos vidinėms ar išorinėms nuorodoms į tolesnes įtraukas. Taigi toks įterpimas turėtų būti atliekamas ypač apgalvotai.

³² Dėl su atskirų žodžių ir terminų įterpimu susijusių neigiamų aspektų žr. BPV 18.13.1 punktą.

C.8.3.2. Numeracija

Kai į esamo akto dėstomąją dalį įterpiami straipsniai, numeruotos dalys ar kitos teksto dalys, kurios žymimos numeriu arba raide, joms suteikiamas prieš jas einančios to paties lygmens teksto dalies numeris arba raidė, pridodant raides „a“, „b“, „c“, „d“ ir t. t. (pavyzdžiui, „1a straipsnis“).³³ Išskirtiniais atvejais, kai straipsniai, dalys ar kitos numeruojamos teksto dalys įterpiamos prieš to paties lygmens teksto dalį, kuri yra pirma, jos žymimos „-1 straipsnis“, „-1a straipsnis“, „-1 dalis“, „-1a dalis“, „-a punktas“, „-aa punktas“ ir t. t.³⁴

Kai įterpiami straipsniai, numeruotos dalys ar kitos teksto dalys, kurios žymimos numeriu arba raide, tolesni straipsniai, dalys ar kitos teksto dalys **neturėtų būti pernumeruojamos**, nes kituose aktuose jau gali būti nuorodų į jas (žr. BPV 18.2 punktą). Nauja numeracija įvedama tik kodifikuojant arba išdėstant naują redakciją.

C.8.4. Papildymas

C.8.4.1. Formuluočių

— „[Reglamento ...] [3] straipsnis papildomas šia dalimi³⁵:

„[4.] ...“.

— „[Reglamento ...] [3] straipsnis papildomas šia pastraipa:

„...“.

³³ Antra papildoma raidė yra reikalinga, kai tas pats numeravimo metodas buvo naudojamas prieš ją einančio to paties lygmens teksto daliai. Pavyzdžiui, naujas straipsnis, įterptas tarp 1a ir 1b straipsnių, vadinamas „1aa straipsniu“.

³⁴ Sudėtingesni įterpimai gali būti atliekami naudojant „-“ ženklą. Pavyzdžiui, 1-a straipsnio įterpimas tarp 1 straipsnio ir 1a straipsnio.

³⁵ Sudėtingų dalinių pakeitimų atveju, nuoroda į įterptinos nuostatos numerį gali palengvinti keičiamojo akto skaitymą ir konsolidavimo užduotį.

C.8.4.2. Numeracija

Kai esamo akto dėstomoji dalis papildoma straipsniais, numeruotomis dalimis ar kitomis teksto dalimis, kurios žymimos numeriu arba raide, joms suteikiamas aukštesnis numeris arba raidė už tos to paties lygmens teksto dalies numerį arba raidę, po kurios jos eina.³⁶

C.8.5. Išbraukimas³⁷

C.8.5.1. Formuluotė

Siekiant išbraukti nuostatą ar jos dalį, gali būti vartojamos šios formuluotės:

- „[Reglamento ...] [3] straipsnis išbraukiamas.“
- „[Reglamento ...] [3] straipsnio [... dalis / pirma pastraipa] išbraukiama.“
- „[Reglamento ...] [3] straipsnio [pirmas] sakinyš išbraukiamas.“
- „[Reglamento ...] [3] straipsnis [terminai / žodžiai] „...“ išbraukiami.“³⁸

Išbraukiant stambesnę dalį (dalį, antraštinę dalį, skyrių ar skirsnį) iš principo gali būti vartojama tokia formuluotė, kaip antai „[Reglamento ...] [III] skyrius išbraukiamas.“ Tačiau tam tikrais atvejais tokia formuluotė skaitytojui gali sukelti abejonių dėl to, ar išbraukiama stambesnė dalis kartu su visais joje esančiais straipsniais, ar išbraukiama vien stambesnė dalis, nekeičiant joje esančių straipsnių turinio. Tokiais atvejais, kad būtų aiškus išbraukimo tikslas ir siekiant padidinti teisinį tikrumą, gali būti vartojama viena iš šių formuluočių:

- „[III] [skyrius], kurį sudaro [12-15] straipsniai, išbraukiamas.“
- „[III] [skyrius] išbraukiamas kaip sudėtinė dalis, o jį sudarę [12-15] straipsniai tampa [II] [skyriaus] dalimi.“

³⁶ Išskirtiniais atvejais, jei aukštesnis numeris buvo anksčiau suteiktas nuostatai, kuri vėliau buvo išbraukta, papildytoms teksto dalims suteikiamas prieš jas einančios to paties lygmens teksto dalies numeris arba raidė, pridedant atitinkamai „a“, „b“, „c“, „d“, „e“ ir t. t. (žr. BPV 18.2 punktą).

³⁷ Dėl būtinybės nurodyti išbraukimo priežastis konstatuojamosiose dalyse, žr. BPV 10.6 punktą.

³⁸ Dėl su atskirų žodžių ir terminų išbraukimu susijusių neigiamų aspektų, žr. BPV 18.13.1 punktą.

C.8.5.2. Numeracija

Kai išbraukiami straipsniai, numeruotos dalys, kiti pagrindiniai vienetai ar smulkesnės dalys, kurios žymimos skaičiumi arba raide, arba stambesnės dalys, **turėtų būti vengiama pernumeruoti** toliau einančius straipsnius, dalis, kitus pagrindinius vienetus, smulkesnes dalis ar stambesnes dalis, nes kituose aktuose jau gali būti pateikta nuoroda į juos (žr. BPV 18.2 punktą). Pernumeruojama tik kodifikuojant arba išdėstant nauja redakcija.

C.8.6. Kai iš dalies keičiami vienas ar daugiau priedų

C.8.6.1. Standartinis pateikimas (daliniai pakeitimai pateikiami priede)

— Specialūs priedo daliniai pakeitimai

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto straipsnius:

„[Reglamento (ES) [priedas (-ai) / ... priedas / priedai ...]] iš dalies [keičiamas (-i)] pagal šio reglamento [priedą / ... priedą].“

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto priedą:

„[...] PRIEDAS

[Reglamento ...] [priedas (-ai) / ... priedas / priedai ...] iš dalies keičiamas (-i) taip:

1) ...“

— Viso priedo pakeitimas

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto straipsnius:

„[Reglamento ...] [priedas / ... priedas] pakeičiamas šio [reglamento] [priede / ... priede] pateikiamu tekstu.“

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto priedą:

„[...] PRIEDAS

„[...] PRIEDAS

...““

— Naujo priedo įterpimas

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto straipsnius:

„Šio [reglamento] [priede / ... priede] pateikiamas tekstas įterpiamas į [Reglamentą ...] kaip ... priedas“

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto priedą:

„[...] PRIEDAS

„... PRIEDAS

...““

C.8.3.2 punktas turėtų būti taikomas *mutatis mutandis* naujo priedo ir toliau einančių priedų numeracijai.

— Papildymas nauju priedu

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto straipsnius:

„[Reglamentas ...] iš dalies keičiamas taip:

[(...) [vienintelis priedas tampa I priedu;]

(...) šio [reglamento] [priede / ... priede] pateikiamas tekstas pridedamas kaip priedas;“

Formuluotė, įterptina į kitą aktą iš dalies keičiančio akto priedą:

„[...] PRIEDAS

„...PRIEDAS

...““

[C.8.4.2](#) punktas turėtų būti taikomas *mutatis mutandis* naujo priedo numeracijai.

C.8.6.2. Speciali pateikimo taisyklė paprastų dalinių pakeitimų atveju (kai tiesiogiai iš dalies keičiama straipsniuose)

— „[Reglamento] priedas iš dalies keičiamas taip:

„1) ...““

— „[Reglamentas ...] iš dalies keičiamas taip:

„1) ...““

...

[4]) ... Priedo [pavadinimas] iš dalies keičiamas taip:

„...““

C.8.7. Daliniai pakeitimai, netaikytini konkrečiai kalbai

Pasitaiko atvejų, kai tam tikros kitą aktą iš dalies keičiančio akto nuostatos nėra keistinos tam tikroje kalboje dėl to, kad toje kalboje iš dalies keičiamas aktas jau teisingas arba jau atitinka pakeitimą kitomis kalbomis.

Todėl atitinkamoje kalboje paliekama iš dalies keičiančios nuostatos numeracija be turinio, o po jos pateikiama pastaba „(netaikoma teksto redakcijai [lietuvių] kalba)“.

C.9. FORMULUOTĖS, TAIKYTINOS PANAIKINIMUI IR PRATĖSIMUI

C.9.1. Panaikinimas³⁹

Panaikinimas įsigalioja nuo panaikinančio akto įsigaliojimo dienos:

— „[Reglamentas ...] panaikinamas.“

Panaikinimas įsigalioja kitą dieną:

— „[Reglamentas ...] panaikinamas nuo ...“

C.9.2. Pratęsimas

— „[Reglamento ...] [straipsnyje ...] data ... pakeičiamas data ...“

C.10. FORMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU AKTO ĮSIGALIOJIMU IR TAIKYMU^{40 41 42}

C.10.1. Įsigaliojimas

– „[Šis reglamentas] įsigalioja [dvidešimtą] [kitą] [dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*] / [jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną]⁴³.“

– „[Šis reglamentas] įsigalioja ...“

³⁹ Dėl būtinybės nurodyti panaikinimo priežastis konstatuojamosiose dalyse žr. BPV 10.6 punktą.

Kodifikuojančių aktų atveju žr. C.3.3 punkte nustatytą specialią formuluotę.

Nauja redakcija išdėstomų aktų atveju žr. C.4.2.3 ir C.4.3.2 punktuose nustatytą specialią formuluotę.

Dėl nuorodų į datas ir terminus taip pat žr. D.10 punktą.

⁴⁰ Direktyvų išdėstymo nauja redakcija atveju žr. C.4.2.3 punkte nustatytą specialią formuluotę.

⁴¹ Visose C.10 punkte nustatytose formuluotės žodžiai „įskaitant“ ir „imtinai“ yra pertekliniai.

⁴² Nustačius, kad įsigaliojimo data arba taikymo pradžios data atitinka pirmąją metų, ketvirčio ar bent kalendorinio mėnesio dieną, akto adresatams gali būti sudarytos palankesnės sąlygos jį taikyti.

⁴³ Esant retroaktyviam taikymui vartojama formuluotė „įsigalioja jo paskelbimo ... **dieną**“.

C.10.2. Taikymas laiko atžvilgiu

Kai akto arba tam tikrų jo nuostatų taikymas nėra neribotas laikotarpis, prasidedantis įsigaliojimo data (retroaktyvus⁴⁴, atidėtas arba ribotas taikymas), paskutiniame straipsnyje turėtų būti vartojama viena iš šių formuluočių:

- „[Šis reglamentas] taikomas [nuo ... / iki ... / nuo ... iki...].“
- „[3 straipsnis] taikomas [nuo ... / iki ... / nuo ... iki...].“
- „[Šis reglamentas] įsigalioja [kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*].“

Jis taikomas nuo ...

Tačiau [3 straipsnis] taikomas nuo ...“

- „[Šis reglamentas] nustoja galioti ...“
- „[3 straipsnis] nustoja būti taikomas ...“

Kaip alternatyva, kitame, nei paskutinis straipsnyje gali būti vartojamos tokios formulotės:

- „laikotarpiu nuo ... iki ...“
- „... nuo ... iki ...“
- „... nuo ...“

⁴⁴ Retroaktyvaus taikymo priežastys, ypač gerai apgalvojus, turėtų būti pateikiamos konstatuojamosiose dalyse (BPV 10.14 punktas).

C.11. FORMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU TIESIOGINIU TAIKYMU IR ADRESATAIS

C.11.1. Tiesioginis reglamentų taikymas

Reglamentai, kurie taikomi visoms valstybėms narėms ir visose valstybėse narėse:

„Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.“

Reglamentai, kurie taikomi tik kai kurioms valstybėms narėms ir tik kai kuriose valstybėse narėse (pavyzdžiui, euro zonos valstybėse narėse):

„Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.“

Šios pastraipos nėra reglamento paskutinio straipsnio dalys. Jos įterpiamos tarp paskutinio straipsnio ir žodžių „Priimta ...“.

C.11.2. Direktyvų adresatai

Kai direktyva skirta visoms valstybėms narėms:

„... straipsnis

[Adresatai]

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.“

Kai direktyva skirta tik tam tikroms valstybėms narėms (pavyzdžiui, euro zonos valstybėms narėms):

„... straipsnis

[Adresatai]

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.“

C.11.3. Sprendimų adresatai

Įprasta teisėkūros procedūra priimtuose sprendimuose arba nurodoma, kad jie skirti visoms valstybėms narėms ar tam tikroms valstybėms narėms, arba nenurodoma, kam jie skirti.

Kai sprendimas skirtas visoms valstybėms narėms:

„... straipsnis

[Adresatai]

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.“

Kai sprendimas skirtas tam tikroms valstybėms narėms (pavyzdžiui, euro zonos valstybėms narėms):

„... straipsnis

[Adresatai]

Šis sprendimas pagal Sutartis skirtas valstybėms narėms.“

C.12. FOMULUOTĖS, SUSIJUSIOS SU „ŠENGENO“ AKTAIS IR KITAIS AKTAIS, PATENKANČIAIS Į SESV TREČIOSIOS DALIES V ANTRAŠTINĘ DALĮ

C.12.1. „Šengeno“ aktai

C.12.1.1. Islandija ir Norvegija. Dalyvavimas taikant

„(...) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*^{*}, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB^{**} 1 straipsnio ... punkte nurodytą sritį;

* OL L 176, 1999 7 10, p. 36,
ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

** 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).“

C.12.1.2.Šveicarija. Dalyvavimas taikant bet kurio SESV straipsnio, išskyrus 82–89 straipsnius (buvusi EB sutarties Trečiosios dalies IV antraštinė dalis), pagrindu

„(...) Šveicarijos atžvilgiu šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*^{*}, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB^{**} 1 straipsnio ... punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB^{***} 3 straipsniu;⁴⁵

* OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

** 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).“.

⁴⁵ Net ir sujungus buvusios EB sutarties Trečiosios dalies IV antraštinę dalį su ES sutarties VI antraštine dalimi abu sprendimai dėl Šveicarijos asociacijos taikomi toliau ir abu atvejai turi būti atskirti. Tas pats taikoma Lichtenšteiniui.

C.12.1.3. Šveicarija. Dalyvavimas taikant bet kurio iš SESV 82–89 straipsnių (buvusi ES sutarties VI antraštinė dalis) pagrindu

„(...) Šveicarijos atžvilgiu šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*^{*}, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB^{**} 1 straipsnio ... punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/TVR^{***} 3 straipsniu;⁴⁶

* OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

** 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 410, p. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 50, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/149/oj>).“

⁴⁶ Konkreti nuoroda į Sprendimą 1999/437/EB paprastai nėra būtina, nes ji jau pateikta konstatuojamojoje dalyje dėl Islandijos ir Norvegijos.

C.12.1.4.Lichtenšteinas. Dalyvavimas taikant bet kurio SESV straipsnio, išskyrus 82–89 straipsnius (buvusi EB sutarties Trečiosios dalies IV antraštinė dalis), pagrindu

„(...) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*^{*}, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB^{**} 1 straipsnio ... punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES^{***} 3 straipsniu;

* OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

** 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).“

C.12.1.5.Lichtenšteinas. Dalyvavimas taikant bet kurio iš SESV 82–89 straipsnių (buvusi ES sutarties VI antraštinė dalis) pagrindu

„(...) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*^{*}, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB^{**} 1 straipsnio ... punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/349/ES^{***} 3 straipsniu;⁴⁷

* OL L 160, 2011 6 18, p. 3.

** 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję visų pirma su teismų bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/349/oj>).“

⁴⁷ Konkreti nuoroda į Sprendimą 1999/437/EB paprastai nėra būtina, nes ji jau paminėta konstatuojamojoje dalyje dėl Islandijos ir Norvegijos.

C.12.1.6. Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija. Dalyvavimas komitetuose

„(...) pagal 2011 m. rugsėjo 22 d. Europos Sąjungos ir asocijuotųjų valstybių susitarimą* Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija dalyvauja komitetų, padedančių Komisijai naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*.

-
- * Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos, Lichtenšteino Kunigaikštystės, Norvegijos Karalystės bei Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl šių valstybių dalyvavimo komitetų, padedančių Europos Komisijai naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, darbe (OL L 103, 2012 4 13, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2012/193/oj). “

C.12.1.7. Danija. Nedalyvavimas (su prisijungimo galimybe)

„(...) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį (šią) [reglamentą / direktyvą / sprendimą] ir jis (ji) nėra jai privalomas (-a) ar taikomas (-a). Kadangi šis (ši) [reglamentas / direktyva / sprendimas] grindžiamas (-a) Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio (šios) [reglamento / direktyvos / sprendimo], Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę⁴⁸;“

C.12.1.8. Airija. Dalyvavimas

„(...) Airija taiko šį (šią) [reglamentą / direktyvą / sprendimą] pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* 5 straipsnio 1 dalį ir Tarybos sprendimo 2002/192/EB* 6 straipsnio 2 dalį;

-
- * 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).“

⁴⁸ Ši konstatuojamoji dalis bus peržiūrėta iš karto po to, kai Danija pateiks pranešimą pagal Protokolo Nr. 22 8 straipsnio 1 dalį.

C.12.1.9. Airija. Nedalyvavimas

„(...) šiuo (šia) [reglamentu / direktyva / sprendimu] plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB^{*}; todėl Airija nedalyvauja priimant šį [reglamentą / direktyvą / sprendimą] ir jis (ji) nėra jai privalomas (-a) ar taikomas (-a)⁴⁹;

* 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).“

C.12.1.10. Naujosios valstybės narės, kurių atžvilgiu Šengeno *acquis* dar nevisiškai įsigaliojo⁵⁰

„(...) šis (ši) [reglamentas / direktyva / sprendimas] yra aktas, grindžiamas (-a) Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs (-usi), kaip tai suprantama [2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje / 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje];“

C.12.2. Kiti aktai, patenkantys į SESV Trečiosios dalies V antraštinę dalį (aktai, kuriais nėra plėtojama Šengeno *acquis*)

C.12.2.1. Danija. Konstatuojamoji dalis dėl ypatingos pozicijos

„(...) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį (šią) [reglamentą / direktyvą / sprendimą] ir jis (ji) nėra jai privalomas (-a) ar taikomas (-a);“⁵¹

⁴⁹ Nėra standartinės konstatuojamosios dalies tiems atvejams, kuriuos apima Protokolo Nr. 19 5 straipsnio 2–5 dalyse aprašyta situacija.

⁵⁰ Ši konstatuojamoji dalis taps nebeaktualia, kai atitinkamos valstybės narės visiškai dalyvaus Šengeno *acquis*.

⁵¹ Ši konstatuojamoji dalis bus peržiūřeta, kai Danija pateiks pranešimą pagal Protokolo Nr. 22 8 straipsnio 1 dalį.

C.12.2.2.Airija. Konstatuojamoji dalis dėl ypatingos pozicijos: nedalyvavimas

„(...) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr.21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius [ir 4a straipsnio 1 dalį⁵²] ir nedarant poveikio to protokolo 4straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį (šią) [reglamentą / direktyvą / sprendimą] ir jis (ji) nėra jai privalomas (-a) ar taikomas (-a);“

C.12.2.3.Airija. Konstatuojamoji dalis dėl ypatingos pozicijos: dalyvavimas

„(...) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį [ir 4a straipsnio 1dalį⁵³], [... laišku] Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį (šią) [reglamentą / direktyvą / sprendimą];“

C.12.2.4.Aktai, pakeičiantys esamą aktą, kuris jau yra privalomas Airijai (*de facto* išdėstymas nauja redakcija)

a) Pavadinimas

„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) [2015]/[1]

... m. d.

dėl ... ir kuria pakeičiamas (-a) [Pamatinis sprendimas... / Direktyva ...]“

⁵² Ši formuluotė įtraukiama akto, kuriuo iš dalies keičiamas, pakeičiamas arba panaikinamas (pakeičiant jį, pvz., nauja redakcija išdėstomų aktų atveju) esamas aktas, kuris privalomas Airijai, atveju.

⁵³ Ši formuluotė įtraukiama akto, kuriuo iš dalies keičiamas, pakeičiamas arba panaikinamas (pakeičiant jį, pvz., išdėstymo nauja redakcija atveju) esamas aktas, kuris privalomas Airijai, atveju.

- b) Būdinga konstatuojamoji dalis (įterpiama link preambulės pabaigos prieš konstatuojamąsias dalis dėl dalyvavimo ar nedalyvavimo)

„(...) šia direktyva siekiama iš dalies pakeisti ir išplėsti [Pamatinio sprendimo ... / Direktyvos ...] nuostatas. Kadangi pakeitimų, kuriuos reikia padaryti, yra daug ir jie yra svarbūs, dėl aiškumo visas (-a) [Pamatinis sprendimas ... / Direktyva ...] turėtų būti pakeistas (-a) valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu;“

- c) Paskutinis straipsnis dėl pakeitimo

„[X] straipsnis

[Pamatinio sprendimo... / Direktyvos...] pakeitimas]

[Pamatinis sprendimas ... / Direktyva ...] pakeičiamas (-iama) valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nedarant poveikio tų valstybių narių pareigoms to (-tos)) [Pamatinio sprendimo ... / Direktyvos ...] perkėlimo į nacionalinę teisę datos atžvilgiu.

Valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nuorodos į [Pamatinį sprendimą... / Direktyvą...] laikomos nuorodomis į šią direktyvą.“

C.13. FORMULUOTĖ DĖL DIREKTYVŲ PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ⁵⁴

Toliau pateikiama formuluotė apima dažniausiai pasitaikančius atvejus. Formuluotė, kuri vartojama direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę atveju, gali skirtis atsižvelgiant į aptariamąs direktyvos konkrečią charakteristiką.⁵⁵

- C.13.1. Taikymo visose valstybėse narėse pradžia per nustatytą laikotarpį ar iki nustatyto termino

„...straipsnis

1. Valstybės narės [užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini / imasi priemonių, būtinų], kad šios direktyvos būtų laikomasi [ne vėliau kaip nuo ... / per... / nuo jos įsigaliojimo dienos]. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

⁵⁴ Nauja redakcija išdėstomų aktų atveju žr. formuluotę, būdingą perkėlimui į nacionalinę teisę, nustatytą C.4.2.3 punkte.

⁵⁵ Komisijos pasiūlyme vartojama formuluotė taip pat gali šiek tiek skirtis.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų [pagrindinių] nuostatų tekstus. [Komisija apie tai praneša kitoms valstybėms narėms.]“

C.13.2. Taikymo pradžia tą pačią dieną visose valstybėse narėse

„... straipsnis

1. Valstybės narės [, pasikonsultavusios su Komisija,] ne vėliau kaip ... priima ir paskelbia nuostatas, būtinąs, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas nuostatas jos taiko nuo ...

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Įsigaliojus šiai direktyvai valstybės narės užtikrina, kad Komisijai būtų laiku pranešta apie visus įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, kuriuos jos ketina priimti šios direktyvos taikymo srityje, kad Komisija galėtų pateikti pastabas.“

C.13.3. Priėmimas, paskelbimas ir taikymas visose valstybėse narėse per nustatytą laikotarpį ar iki nustatyto termino

„... straipsnis

Valstybės narės ne vėliau kaip ... priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad šios direktyvos būtų laikomasi anksčiau nei Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.“

C.13.4. Valstybės narės, kurios jau yra priėmusios nuostatas, atitinkančias direktyvos reikalavimus

„Valstybės narės pateikia Komisijai savo įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas dėl šios direktyvos taikymo.“

C.13.5. Paprasta teisė imtis priemonių

„Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie priemones, kurių buvo imtasi pagal šią direktyvą.“

C.13.6. Direktyvos nuostatų ir nacionalinių perkėlimo priemonių ryšys

Direktyvose kartais minimas poreikis nurodyti aiškinamajame dokumente direktyvos nuostatų ir įvairiose valstybėse narėse priimtų perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių ryšį. Tokia nuoroda pateikiama konstatuojamojoje dalyje:

„(...) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų* valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;

* OL C 369, 2011 12 17, p. 14.“

C.14. FORMULUOTĖ, BŪDINGA SANKCIJOMS NACIONALINIŲ LYGIU

C.14.1. Reglamente

„Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės [ne vėliau kaip... / nedelsdamos] praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir [nedelsdamos] jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.“

C.14.2. Direktyvoje

„Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės [ne vėliau kaip... / nedelsdamos] praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir [nedelsdamos] jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.“

D. D DALIS — PAPILDOMOS AKTŲ RENGIMO TAISYKLĖS

D.1. AKTO VISAS PAVADINIMAS

D.1.1. Bendros pastabos

Žr. BPV 8 punktą.

D.1.2. Susijusi sritis

Įprasta teisėkūros procedūra priimamų aktų visame pavadinime sritis paprastai nurodoma trumpiniu „(ES)“.

Kartais aktas turi dvigubą teisinį pagrindą, kurių vienas yra SESV, o kitas – Euratomo sutartis. Tokiais atvejais visame pavadinime nurodomi žodžiai „(ES, Euratomas)“.

D.1.3. Numeravimas

Rengiant paskelbti įprastą teisėkūros procedūra priimtą aktą Leidinių biuras akto visame pavadinime įterpia numerį po nuorodos į susijusią sritį. Nuo 2015 m. sausio 1 d. tą numerį sudaro paskelbimo metai, po kurių nurodomas eilės numeris (pavyzdžiui, „2015/1“).⁵⁶

⁵⁶ Daugiau informacijos galima rasti Leidinių biuro oficialiajame rašte „ES teisės aktų numeravimo suderinimas“.

D.1.4. Pavadinimas

D.1.4.1. Trumpumas

BPV (8 punktas) numatyta visų pirma, kad pavadinimas turi būti kiek įmanoma glaustesnis. Šis tikslas gali būti pasiektas, *inter alia*:

- sutrumpinant kito minimo akto pavadinimą, kaip nurodyta BPV 16.10.1 punkte⁵⁷, ir
- vartojant sutrumpintas formas (pavyzdžiui, „Sajunga“ vietoj „Europos Sąjunga“, „valstybės narės“ vietoj „Europos Sąjungos valstybės narės“ ir „SESV“ vietoj „Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo“) ir išimties atveju, – plačiai vartojamas santrumpas ir akronimus (pavyzdžiui, AKR, EBPO, Europolas).

D.1.4.2. Kitus aktus iš dalies keičiantys arba panaikinantys aktai

Žr. BPV 8.3, 18.9, 18.10 ir 19.3 punktus. Reikia pažymėti, kad jei akto tikslas yra iš dalies pakeisti kitą aktą, jo pavadinime turi būti nurodyti žodžiai „kuriuo iš dalies keičiamas (-a)“ (žodžiai, kaip antai „kuriuo pakeičiamas (-a) ...“ neturėtų būti vartojami, nes jie išreiškia tik vieną iš akto keitimo teisinio veiksmo formų).

Tvarkoje, pagal kurią kitą aktą iš dalies keičiančio akto pavadinime minimas iš dalies keičiamas aktas, atsižvelgiama į šiuos kriterijus:

1. autorius: Europos Parlamento ir Tarybos aktai minimi prieš Tarybos aktus; Tarybos aktai minimi prieš Komisijos aktus;

⁵⁷ Tame BPV punkte pateikiama keletas formuluočių, dėl kurių pavadinimas taptų bereikalingai ilgas, pavyzdžių, todėl jos neturėtų būti pateikiamos šiame rinkinyje. Toliau pateikiamas pavyzdys yra nereikalingas pavadinime jau esančių elementų kartojimas. Todėl toliau pateikiamo pavadinimo pabaigoje Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 pavadinimas nebekartojamas, nors jis ir yra Reglamento (EEB) Nr. 574/72 ilgojo pavadinimo dalis: „1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 118/97 iš dalies keičiantis ir atnaujinantis Reglamentą (EEB) Nr. **1408/71** dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, ir Reglamentą (EEB) Nr. 574/72, nustatantį Reglamento (EEB) Nr. **1408/71** įgyvendinimo tvarką.“

2. akto data: keli to paties autoriaus ar autorių priimti aktai minimi laikantis chronologinės tvarkos;
3. akto rūšis: kai iš dalies keičiami keli to paties autoriaus ar autorių tą pačią dieną priimti aktai, visų pirma minimi reglamentai, po to direktyvos, o po to sprendimai;
4. eilės numeris: keli tos pačios rūšies aktai, kuriuos tą pačią dieną priėmė tas pats autorius ar autoriai minimi pagal jų eilės numerį, kurį jų paskelbimo metu jiems suteikė Leidinių biuras.

Kitą aktą panaikinančio akto pavadinime turi būti nurodytas žodis „kuriuo panaikinamas (-a)“, išskyrus atvejį, kai panaikinantysis aktas yra kodifikuojantis aktas (žr. C.3.1 punktą) arba nauja redakcija išdėstomas aktas (žr. C.4.1 punktą).⁵⁸ Konkrečios iš dalies keičiančių aktų pavadinimams taikomos taisyklės taikomos *mutatis mutandis* panaikinančių aktų pavadinimams.

Kitus aktus iš dalies keičiančio ar panaikinančio akto pavadinime pirmiausia turi būti nurodyti pakeitimai, o tik po to panaikinami aktai.

Kai aktu pakeičiama arba panaikinama daug kitų aktų, išimties tvarka nebūtina nurodyti visų panaikinamų aktų: vietoj to, gali būti vartojama kita teksto skaitomumą užtikrinanti formulė.⁵⁹

D.1.4.3. Kodifikuojantys ir nauja redakcija išdėstomi aktai

Specialios taisyklės taikomos kodifikuojančių aktų pavadinimui (žr. C.3.1 punktą) ir nauja redakcija išdėstomų aktų pavadinimui (žr. C.4.1 punktą).

⁵⁸ Komisijos pasiūlymui taikomos taisyklės gali šiek tiek skirtis.

⁵⁹ Pavyzdžiui: „2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1137/2008 dėl kai kurių teisės aktų, kuriems taikoma Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB. Suderinimas su reguliavimo procedūra su tikrinimu. Pirmoji dalis”.

D.1.4.4. Pareigūnų tarnybos nuostatų dalinis keitimas

Reglamentuose, kuriais iš dalies keičiami Pareigūnų tarnybos nuostatai, dalykas nurodomas tiesiogiai, neminint reglamento, kuriame išdėstyti Pareigūnų Tarnybos nuostatai (nes pagrindinės Pareigūnų tarnybos nuostatų nuostatos išdėstytos keliuose aktuose):

„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS

REGLAMENTAS (ES, Euratomas) [2015]/[1]

... m. d.

kuriuo iš dalies keičiami Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai [ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos] [dėl ... / nuostatos, susijusios su ... / kiek tai susiję su ...]“

o ne

„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS

REGLAMENTAS (ES, Euratomas) [2015]/[1]

... m. d.

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, [dėl ... / nuostatos, susijusios su ... / kiek tai susiję su ...]“.

D.2. AKTO NURODOMŲJŲ DALIŲ RENGIMAS

D.2.1. Bendros pastabos

Žr. BPV 9 punktą.

D.2.2. Nurodomosios dalys dėl teisinio pagrindo

Žr. A dalies F ir G skiltis.

D.2.3. Nurodomosios dalys dėl akto projekto perdavimo teisės aktų leidėjui

Žr. A dalies H1–H4 skiltis.

D.2.4. Nurodomoji dalis dėl perdavimo nacionaliniams parlamentams

Žr. A dalies I skiltį.

D.2.5. Nurodomosios dalys dėl konsultavimosi

Žr. A dalies J–Q skiltis.

D.2.5.1. Konsultavimasis, kai nepateikiama nuomonė

Kai pagal Sutartis reikalaujama konsultuotis su institucija ar organu, tačiau po tokių konsultacijų nuomonė nepateikiama, nurodomoji dalis dėl konsultavimosi, kuri paprastai yra: „atsižvelgdami į ...[institucijos arba organo pavadinimas] nuomonę“, pakeičiama šia nurodomąja dalimi „pasikonsultavę su ... [institucijos arba organo pavadinimas]“. Tokiais atvejais nurodomojoje dalyje nepateikiama nuoroda į išnašą ar kita informacija.

D.2.5.2. Kai priimama daugiau nei viena nuomonė

Kartais institucija ar organas, su kuriais konsultuojamasi, pateikia daugiau nei vieną nuomonę. Tokiais atvejais turi būti paminėtos visos tos nuomonės kartu su informacija apie jų paskelbimą, jei ji yra žinoma.

Pavyzdžiui, jei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pateikė dvi nuomones ir jos buvo paskelbtos, nurodomoji dalis ir išnaša bus išdėstytos taip:

„atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomones^{*},

* OL ... ir OL“

Jei buvo paskelbta tik pirmoji komiteto nuomonė, nurodomoji dalis ir išnaša bus išdėstytos taip:

„atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomones^{*},

^{*} [2010 m. kovo 17 d.] nuomonė (OL ...) ir [2011 m. rugsėjo 8 d.] nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).“

D.2.5.3. Neprivalomas konsultavimasis, numatytas Sutartyse

Kai nuomonė buvo pateikta po neprivalomos konsultacijos ar ėmusis iniciatyvos pagal Sutartis (pavyzdžiui pagal SESV 304 straipsnio pirmos pastraipos antrą ir trečią sakinius) nurodomoji dalis „atsižvelgdama (-ami) į... [institucijos ar organo pavadinimas] nuomonę“ taip pat turi būti įtraukta. Kai Parlamento, Tarybos arba Parlamento ir Tarybos konsultavimasis yra neprivalomas ir nuomonė nepriimama, ta nurodomoji dalis pakeičiama šia nurodomąja dalimi „pasikonsultavusi (-ęs) (-ę) su ... [institucijos ar organo pavadinimas]“ ir joje nepateikiama nuoroda į išnašą ar kita informacija. Kai Komisijos konsultavimasis yra neprivalomas ir nuomonė nepriimama, nurodomoji dalis, kurioje nurodomas tas procedūrinis veiksmas, nepateikiama.

D.2.5.4. Sutartyse nenumatytas konsultavimasis

Sutartyse nenumatytos nuomonės (pavyzdžiui, Europos duomenų apsaugos pareigūno ar techninių organų nuomonės) nurodomosiose dalyse neminimos. Paprastai jos minimos konstatuojamųjų dalių pabaigoje vartojant C.6 punkte įtvirtintą formuluotę.

D.2.6. Nurodomosios dalys dėl teisėkūros procedūros

D.2.6.1. Priėmimas per pirmąjį svarstymą

Nurodomoji dalis ir išnaša išdėstomos taip:

„laikydami įprastos teisėkūros procedūros,^{*}

^{*} ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)] ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.“

D.2.6.2. Priėmimas per antrąjį svarstymą

Nurodomoji dalis ir išnaša išdėstomos taip:

„laikydamiėsi įprastos teisėkūros procedūros,*

* ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)] ir ... m. ... d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)]. ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)] [ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas⁶⁰].“

D.2.6.3. Priėmimas per trečiąjį svarstymą

Nurodomoji dalis ir išnaša išdėstomos taip:

„laikydamiėsi įprastos teisėkūros procedūros, [atsižvelgdami į ... m. ... d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrą projektą,]*

* ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)] ir ... m. ... d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)]. ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)]. ... m. ... d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija [(OL ...) / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)] ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.“

⁶⁰ Žodžiai „ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas“ įterpiami kai Taryba priėmė visus Parlamento pakeitimus per antrąjį svarstymą. Šie žodžiai neįterpiami, kai Parlamentas per antrąjį svarstymą patvirtino Tarybos poziciją, priimtą per pirmąjį svarstymą.

D.3. KONSTATUOJAMŲJŲ DALIŲ RENGIMAS

Bendros taisyklės, taikytinos konstatuojamosioms dalims: žr. BPV 10 ir 11 punktus ir A dalies R skiltį.

Specialiosios taisyklės ir formuluotės dėl:

- deleguotųjų aktų: žr. C.1.1 punktą;
- įgyvendinimo aktų: žr. C.2.1.1 ir C.2.2 punktus;
- kodifikuojančių aktų: žr. C.3.2 punktą;
- nauja redakcija išdėstomų aktų: žr. C.4.2.1 ir C.4.2.2 punktus dėl direktyvų ir C.4.3.1 punktą dėl reglamentų bei sprendimų;
- proporcingumo ir subsidiarumo: žr. BPV 10.15 punktą ir C.5 punktą;
- Sutartyse nenumatyto konsultavimosi: žr. C.6 punktą;
- kitus aktus iš dalies keičiančių aktų: žr. BPV 18.11 ir 18.12 punktus;
- Šengeno aktų ir kitų aktų, patenkančių į SESV Trečiosios dalies V antraštinę dalį: žr. C.12 punktą.

D.4. DĖSTOMOSIOS DALIES RENGIMAS

D.4.1. Bendros pastabos

Žr. BPV 12–15 punktus.

D.4.2. Standartinė struktūra

Žr. B dalį.

D.4.3. Dalys

Straipsniai gali būti **sugrupuoti** į dalis, antraštines dalis, skyrius ir skirsnius bei gali būti **suskirstyti** į numeruotas dalis, nenumeruotas pastraipas, punktus ir įtraukas: žr. BVP 4.4, 4.5, 7.3 ir 15.4 punktus.

Dėl praktinių priežasčių, ypač tam, kad sutaptų išnašų nuorodos visomis kalbomis, teksto suskirstymas į **sakinius** (kuris pradedamas didžiąja raide ir baigiamas tašku) turi būti vienodas visomis kalbomis. Kai dėl šio principo taikymo kurioje nors kalboje iškyla sunkumų, sakinyss turėtų būti skaidomas į trumpesnius į sakinį panašius vienetus, kurie atskiriami kabliataškiais.

Kadangi straipsniai ir jų dalys yra atskiri vienetai, siekiant teksto aiškumo naudinga ir dažnai būtina kiekviename straipsnyje arba kiekvienoje dalyje **pakartoti terminus** ir pateikti išsamias nuorodas, kaip šiame pavyzdyje:

Vietoj:

- „1. Komisija imasi visų priemonių, būtinų ...
2. **Ji** patvirtina **tas** priemones pagal ... procedūrą“,

reikia rašyti:

- „1. Komisija imasi visų priemonių, būtinų ...
2. **Komisija** patvirtina **1 dalyje nurodytas priemones** pagal ... procedūrą.“

D.4.4. Vardijimai

D.4.4.1. Vardijimas sakinyje be įžanginės formuluotės

Rekomenduojama nurodyti įvairių vardijamų elementų ryšį sakinyje pagal toliau pateikiamą pavyzdį:

- jeigu vardijimas yra kumuliatyvus: vartojant žodį „ir“
- jeigu vardijimas yra alternatyvus: vartojant žodžius „arba ... arba ...“,
- jeigu vardijimas yra mišrus (tai yra, kai yra dviguba hipotezė: vienas sąrašo elementas, keli elementai arba visi elementai): gali būti vartojama frazė kaip antai „... arba ...“, arba abu“ arba, kai neįmanoma rasti sklandesnio sprendimo ir kai neįmanoma įterpti įžanginės formuluotės - frazė „ir (arba)“.

Vien jungtukas „arba“ turėtų būti vartojamas tik tuomet, kai ryšio pobūdis yra akivaizdus, nes Teismas yra nusprendęs⁶¹, kad šio jungtuko prasmė keičiasi atsižvelgiant į kontekstą, kuriame jis yra vartojamas.

D.4.4.2. Vardijimas po įžanginės formuluotės

Reikia užtikrinti, kad kiekvienas vardijamas elementas būtų suderintas su kitais elementais ir būtų tiesiogiai susijęs su įžangine dalimi. Tuo tikslu pageidautina vardijant vengti įterpti atskirus sakinius ar dalis (visų pirma žr. pavyzdį, pateiktą BPV 15.3 punkte). Taip pat turėtų būti vengiama „sumuštinio“ konstrukcijų, kai sakinyje pradedamas įžanginėje formuluotėje ir tęsiamas po išvardijimo.⁶²

⁶¹ Žr. 2005 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo Komisija prieš Prancūziją, C-304/02, ECLI:EU:C:2005:444, 83 punktą.

⁶² Pavyzdžiui sakinyje turėtų būti formuluojamas taip:
„Valstybės narės draudžia maisto gavybai skirtus auginamus ar laikomus gyvūnus šerti toliau išvardytais pašarais:
a) gyvūnų kilmės baltymais,
b) perdirbtais gyvūniniais baltymais.“,
o ne:
„Valstybės narės draudžia šerti:
a) gyvūnų kilmės baltymais, ar
b) perdirbtais gyvūniniais baltymais maisto gavybai skirtus auginamus ar laikomus gyvūnus.“

Be to, turėtų būti aiškiai nurodyta, ar po įžanginės formuluotės esantis vardijimas yra kumuliatyvus, alternatyvus ar mišrus (žr. D.4.4.1 punktą). Kai įmanoma, tą reikėtų padaryti pačioje įžanginėje formuluotėje vartojant tokias formuluotes kaip antai „[kiekviena / abi / visos] iš toliau išvardytų sąlygų“ / „viena iš toliau išvardytų sąlygų“ / „viena ar daugiau iš toliau išvardytų sąlygų“. Kai tokių formuluočių įžanginėje formuluotėje vartoti neįmanoma, įvairių vardijamų elementų ryšys turėtų būti aiškiai nurodytas papildant priešpaskutinį vardijamą elementą žodžiais „ir“, „arba“, „ir (arba)“. Vis dėlto dėl tokio rašymo būdo gali kilti sunkumų, kai sąrašas yra vėliau keičiamas, o taip pat dėl kartais neaiškos jungtuko „arba“ prasmės (žr. D.4.4.1 punktą).

Įžanginė formuluotė visada baigiama dvitaškiu (:)⁶³

Sąrašo punktai pirmajame lygyje numeruojami mažosiomis raidėmis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, antrajame lygyje – mažaisiais romėniškais skaitmenimis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, o trečiajame lygyje – arabiškais skaitmenimis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai. Įtraukos naudojamos ketvirtajame lygyje.

„[Ši direktyva taikoma]:

a) ...

i) ...

1) ...

– ...“

Išimties tvarka straipsnyje dėl terminų apibrėžčių (žr. C.7 punktą) ir iš dalies keičiančiose nuostatose (žr. C.8.1 punktą) punktai pirmajame lygyje numeruojami naudojant arabiškus skaitmenis, po jų rašomai uždaromieji skliaustai, antrajame lygyje – naudojant mažąsias raides, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, o trečiajame lygyje – naudojant mažuosius romėniškus skaitmenis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai.

Visų vieną sakinį sudarančių vardijamų elementų pirmieji žodžiai rašomi **mažąja raide**.

⁶³ Kai dalies viduje prieš punktus a, b ir t. t. nėra įžanginės formuluotės, jie laikomi tikrosiomis pastraipos dalimis ir po jų dedamas taškas.

D.4.4.3. Vardijimas lentelėse

Lentelėse vardijami elementai gali būti rašomi didžiąja arba mažąja raide (pagal autorių nustatytą sistemą); kartais po įvairių elementų nededami jokie skyrybos ženklai.

D.4.5. Pavadinimai ir turinys

Straipsniai gali turėti pavadinimus, kad padėtų skaitytojui rasti ji dominančias nuostatas. Pavadinimai turėtų būti trumpi ir turėtų apibendrinti straipsnio turinį. Taikomas požiūris turėtų būti nuoseklus visame akte: arba nė vienas straipsnis neturi pavadinimo arba visi straipsniai turi pavadinimą.

Dalims, antraštinėms dalims, skyriams ir skirsniams turėtų būti suteiktas pavadinimas.

Prereikęs didelės apimties aktų pradžioje turėtų būti pateikiamas turinys.

D.5. AKTO PRIEDŲ RENGIMAS

D.5.1. Bendros pastabos

Žr. BPV 22 punktą.

D.5.2. Forma, stilius ir numeravimas

Nors nėra griežtų priedų pateikimą reglamentuojančių taisyklių, taikant toliau pateiktas gaires bus užtikrinta, kad IT sistemos galėtų teisingai atpažinti skirtingas akto dalis.

Priedai neturi būti skirstomi į straipsnius, nes dėl to gali kilti painiava su dėstomąja dalimi.

Priedai paprastai skirstomi į punktus, kurie žymimi arabiškais skaitmenimis, po kiekvieno lygio dedant tašką (pvz. „10.2.3.“). Lygių skaičius paprastai neturėtų viršyti penkių lygių (pvz. „1.1.1.1.1.“). Jei tikrai būtina, gali būti naudojami papildomi lygiai, nors būtų geriau naudoti kitą struktūrą. Neatsižvelgiant į numeruotų punktų lygį, juose gali būti smulkesnių dalių, kurios nurodytos pirmajame lygyje naudojant mažąsias raides, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, antrajame lygyje – naudojant mažuosius romėniškus skaitmenis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, trečiajame lygyje – naudojant arabiškus skaitmenis, po jų rašomi uždaromieji skliaustai, o ketvirtajame lygyje – naudojant įtraukas. Tokios smulkesnės dalys paprastai naudojamos tik sąrašams, kurie pateikiami po įžanginių formuluočių, ir, kai įmanoma, jų turėtų būti vengiama. Dėl patogumo pageidautina sunumeruoti kiekvieną priedų pastraipą. Tačiau labai trumpuose prieduose galima naudoti nenumeruotas pastraipas. Į nenumerotą pastraipą gali būti įtraukti numeruoti punktai, smulkesnės dalys arba lentelės.

Numeruotą punktą gali sudaryti:

- tik pavadinimas;
- viena ar daugiau nenumeruotų pastraipų;
- pavadinimo ir vienos ar daugiau nenumeruotų pastraipų derinys.

Prieduose galima naudoti stambesnes dalis (dalį, antraštinę dalį, skyrių ar skirsnį). Punktai turėtų būti sunumeruoti iš eilės nuo priedo pradžios iki pabaigos, neatsižvelgiant į tai, ar naudojamos stambesnės dalys, nes priešingu atveju nebus galima naudotis kai kuriomis IT sistemų funkcijomis.

Lentelės ir paveikslėlius galima naudoti bet kurioje priedų vietoje. Tačiau naudojamuose paveikslėliuose neturėtų būti teksto.

Jei priede yra formų ar kitų dokumentų, kurie turi būti naudojami atskirai, pirmiau minėtų gairių turėtų būti laikomasi tik tiek, kiek jomis nedaromas neigiamas poveikis tų formų ir dokumentų aiškumui ar patogumui juos naudoti arba tiek, kiek jomis nepažeidžiami jiems taikomi konkretūs reikalavimai.

Jei priede į Sąjungos teisę įtraukiamos nuostatos iš kito šaltinio (pvz. JT Europos Ekonominės komisijos taisyklė), tų nuostatų struktūra ir numeracija priede turi būti tokia pati, kaip ir šaltinyje (tačiau žr. BPV [17.4 punktą](#)).

D.5.3. Turinys

Prireikus didelės apimties priedų pradžioje turėtų būti pateikiamas turinys.

D.6. VIDAUS NUORODOS

D.6.1. Bendros pastabos

Žr. BPV 16, 16.1, 16.1.1, 16.2, 16.4, 16.7–16.9 ir 16.17 punktus.

D.6.2. Bendros nuorodos į aktą

- „šis reglamentas“
- „ši direktyva“
- „šis sprendimas“⁶⁴

D.6.3. Nuorodos į nurodomąsias dalis

„[pirmoje] nurodomojoje dalyje“

D.6.4. Nuorodos į konstatuojamąsias dalis

- Kai akte yra keletas numeruotų konstatuojamųjų dalių: „[1] konstatuojamoji (-oje) dalis (-yje)“
- Kai akte yra tik viena konstatuojamoji dalis: „konstatuojamoji (-oje) dalis (-yje)“

D.6.5. Nuorodos į dėstomosios dalies dalį

D.6.5.1. Vartotina terminologija

Vartotina formuluotė, įtvirtinta lentelės, pateiktos BPV 15.4 punkte, trečioje skiltyje. Nuoroda į prieš sąrašą esančią įžanginę formuluotę gali būti pateikiama vartojant frazes kaip antai „įžanginė dalis“ arba „įžanginė formuluotė“.

⁶⁴ Norint išvengti painiavos nurodant aktą ar nuostatą, kurie buvo ką tik paminėti, geriau rašyti „tas (ta)“.

D.6.5.2. Nuorodos struktūra

Darant nuorodą į nuostatą dažnai reikia nurodyti keletą dėstomosios dalies dalių, kad būtų tiksliai nusakyta tos nuostatos vieta. Dėstomosios dalies dalys nurodomos mažėjimo tvarka, pradedant bendrąja ir baigiant konkrečia nuostata.

- „1 straipsnio 1 dalies antras sakinys“
- „1 dalies trečia pastraipa“

Tačiau dėstomosios dalies stambesnės dalys yra nurodomos tik tada, jei ta nuostata, į kurią daroma nuoroda, ir ta, kuria ji yra daroma, priklauso ne tai pačiai dėstomosios dalies stambesnei daliai. Pavyzdžiui, jei 3 straipsnio 1 dalies b punkte daroma nuoroda į 3 straipsnio 1 dalies a punktą, nuoroda bus tokia:

„... a punkte“,

o ne

„... **3 straipsnio 1 dalies** a punkte“

ar

„... **1 dalies** a punkte.“

Kai minimi straipsniai, kurie yra kitoje (-ose) dėstomosios dalies stambesnėje (-ėse) dalyje (-yse) (dalyje, antraštinėje dalyje, skyriuje, skirsnyje), nereikia minėti tų dalių, nes straipsniai visame akte numeruojami iš eilės, todėl rašoma:

„2 straipsnis“,

o ne

„**I skirsnio** 2 straipsnis.“

Kadangi pagal savo pobūdį priedas yra sudedamoji akto, prie kurio jis yra pridėtas, dalis (žr. BPV [22.3](#) punktą), nuorodos priede į dėstomosios dalies dalį turėtų būti formuluojamos lygiai taip pat kaip atitinkamos nuorodos, kurios pateikiamos kitoje dėstomosios dalies dalyje.⁶⁵

Pavyzdžiui:

- „4 straipsnio 3 dalyje numatytas sąrašas“.

D.6.5.3. Kelios nuorodos

Vardijant dėstomosios dalies tos pačios rūšies dalis, o prie vienos ar daugiau iš jų nurodant ir dėstomosios dalies smulkesnę dalį, laikomasi D.6.5.2 punkte įtvirtintų taisyklių ir kiekvieną kartą pakartojama minėta dėstomosios dalies tos pačios rūšies dalis:

Pavyzdžiui:

- „1 straipsnis, 2 **straipsnio** 2 dalies a punktas ir 3 **straipsnio** 1 dalis“
- „2 straipsnio 1 dalis ir 5 straipsnio 2 dalis“
- „1 dalies a punktas ir 2 dalies antra **pastraipa**“

⁶⁵ Dėl nuorodų į priedo nuostatas žr. [D.6.6](#) punktą.

Vardijant dëstomosios dalies tos pačios rūšies dalis ir prie jų nenurodant dëstomosios dalies smulkesnës dalies, jų minëjimas supaprastinamas, t. y. kiekvieną kartą nekartojamas dëstomosios dalies pavadinimas:

— „I ir II skyriai“

[o ne: „I skyrius **ir** II skyrius“]

— „1, 4 ir 9 straipsniai“

— „1–4 straipsniai“

— „1–4 ir 9 straipsniai“

— „pirma ir trečia įtraukos“

(arba: „pirma ir trečia įtrauka“, žodį „įtrauka“ rašant vienaskaita)

Dažnai prieš tai aprašyti vardijimo būdai yra derinami:

„1 straipsnis, 3 straipsnio 5 dalies c punktas, 5 straipsnio 2 ir 3 dalys ir 6–9 straipsniai“

Nurodant tris iš eilës einančius skaičius, geriau rašyti kiekvieną iš jų atskirai, o ne juos sugrupuoti.

Pavyzdžiui:

„2, **3 ir** 4 straipsniai“

[o ne: „2–4 straipsniai“]

D.6.5.4. Nuorodose vengtinios frazës

Kai akto tekste daroma nuoroda į to paties akto kitą dëstomosios dalies dalį, vartotini ne žodžiai „pirmesnis“ ar „tolesnis“ ir t.t., o tiksli nuoroda į tą dalį.

Taip pat reikëtų vengti prie tikslios nuorodos pridëti frazes „pirmiau minëtas“ ar „toliau išdëstytas“.

Vardijant nuostatas jų nebûtina papildyti žodžiu „imtinai“, nes kiekvienas minimas elementas yra įtraukiamas automatiškai.

Neturėtų būti rašoma „[šio reglamento / straipsnio / dalies ...]“, išskyrus atvejus, kai gali kilti painiava.

Pavyzdžiui:

Tam tikro straipsnio 5 dalyje darant nuorodą į to paties straipsnio 1–4 dalis turėtų būti rašoma taip:

„... 1–4 dalyse nustatyta tvarka ...“

o ne:

„... **pirmesnėse** dalyse nustatyta tvarka ...“

ar:

„... **pirmiau minėtose** 1–4 dalyse nustatyta tvarka ...“

ar (išskyrus jei gali kilti painiava):

„... **šio straipsnio** 1–4 dalyse nustatyta tvarka ...“

D.6.6. Nuorodos į priedus

D.6.5.2 punkte nustatytos taisyklės dėl nuorodų į dėstomasias dalis pateikimo taikomos *mutatis mutandis* nuorodų į priedų nuostatas pateikimui.

Pavyzdžiui:

– „[Priedo / [I] priedo] 2.1.3.7 punkto a papunkčio iii punkto 2 papunkčio ketvirta įtrauka“

Kai yra supainiojimo rizika, nuroda turėtų būti papildoma aktu, kuris nurodomas, vartojant šią formuluotę: „[šio reglamento] priedas“ arba „[šio reglamento] priede esanti [lentelė]“ (o ne: „... **pridėtas (-a) prie ...**“).

Priedai visuomet yra sudedamoji akto, prie kurio jie yra pridėti, dalis (žr. BPV 22.3 punktą). Todėl darant nuorodą į priedus formuluotė kaip antai „kuris yra neatskiriama [šio reglamento] dalis“ neturėtų būti vartojama.

D.7. IŠORĖS NUORODOS

D.7.1. Bendros pastabos

Žr. BPV 16, 16.1, 16.1.2, 16.2, 16.3–16.10, 16.17 ir 16.18 punktus.

D.7.2. Nuorodos į pirminės teisės aktus

D.7.2.1. Sutartys

Nuoroda visų pirma turėtų būti pateikiama į Europos Sąjungos sutartį, po to – į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo ir po to – į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį.

Pirmą kartą minint:

- „Europos Sąjungos sutartis“
- „Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo“
- „Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis“

Po tokių nuorodų nepateikiama nuoroda į paskelbimą Oficialiajame leidinyje.

Toliau minint:

Jei tame pačiame tekste minima vienintelė Sutartis, vartojamas žodis „Sutartis“.

Jei tame pačiame tekste minimos kelios Sutartys, turėtų būti vartojamas ilgasis pavadinimas. Prireikus gali būti vartojami šie santrumpos ir akronimai:

- „ES sutartis“ – Europos Sąjungos sutartis
- „SESV“ – Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
- „Euratomo sutartis“ – Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis

Siekiant glaustumo pavadinime gali būti vartojama sutrumpinta forma: žr. [D.1.4.1.](#) punktą.

ES sutarties ir SESV straipsniai, skirsniai, skyriai, antraštinės dalys ir dalys minimi pagal Lisabonos sutarties naują numeraciją jų **konsoliduotose redakcijose**⁶⁶, **nenurodant kartu** senosios numeracijos.

Ta taisyklė taip pat taikoma, kai **iš dalies keičiami** aktai, priimti iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, kuriuose yra nuorodų, ir kuriuose todėl vartojama senoji numeracija. Kitą aktą iš dalies keičiančiu aktu pakeistoje, papildytoje ar įtrauktoje formuluotėje esančios nuorodos daromos pagal konsoliduotą redakciją. Numeracijos neatitikimas tarp iš dalies pakeisto akto formuluotės ir kitą aktą iš dalies keičiančio akto įterptos formuluotės bus ištaisytas vėliau, būtent, kodifikuojant.

Kai minimas **pavadinimas**, kuriame yra nuoroda pagal senąją numeraciją, ši nuoroda pakeičiama pagal konsoliduotą redakciją. Prie pakeisto numerio įterpiama pastaba laikantis toliau pateikiamo modelio:

„¹ [2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/101/EB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės reikalauja iš Sutarties 54 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių siekiant apsaugoti narių ir trečiųjų asmenų interesus, koordinavimo, siekiant suvienodinti tokias apsaugos priemones (OL L 258, 2009 10 1, p. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/101/oj>).]

Redakcinė pastaba: [Direktyvos 2009/101/EB] pavadinimas buvo patikslintas siekiant atsižvelgti į Europos bendrijos steigimo sutarties straipsnių pernumeravimą remiantis Lisabonos sutarties 5 straipsniu; pirminė nuoroda buvo į [Europos bendrijos steigimo sutarties 48 straipsnio antrą pastraipą].“

⁶⁶ Pagal Lisabonos sutarties 5 straipsnį ES sutartyje ir EB sutartyje straipsniai, skirsniai, skyriai, antraštinės dalys ir dalys su Lisabonos sutartimi padarytais pakeitimais buvo **pernumeruoti** pagal tos sutarties priede pateiktas **atitikties lenteles**, kurios yra sudedamoji jos dalis. Šiuo pagrindu buvo parengta **konsoliduota redakcija**.

D.7.2.2. Protokolai

Pirmą kartą minint:

- „Prie [Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo] pridėtas Protokolas Nr. [19] [dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis*]“

Po tokių nuorodų nepateikiama nuoroda į paskelbimą Oficialiajame leidinyje.

Toliau minint:

- „Protokolas Nr. [19]“

D.7.2.3. Stojimo aktai

- [Austrijos, Suomijos ir Švedijos] stojimo aktas

arba, jeigu pernelyg sudėtinga išvardyti stojančiąsias valstybes nares ir prasmė yra aiški:

- „[2003] m. Stojimo aktas“⁶⁷

Taigi minint stojimo aktus vartojama sutrumpinta akto pavadinimo forma, neminint atitinkamos stojimo sutarties ir nepateikiant nuorodos į Oficialųjį leidinį.

⁶⁷ Referenciniai stojimo aktų metai yra šie:

- 1972 m. (Danijos ir Airijos),
- 1979 m. (Graikijos),
- 1985 m. (Ispanijos ir Portugalijos),
- 1994 m. (Austrijos, Suomijos ir Švedijos),
- 2003 m. (Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos, Slovakijos),
- 2005 m. (Bulgarijos, Rumunijos)
- 2011 m. (Kroatijos).

D.7.3. Nuorodos į kitus teisės aktus

D.7.3.1. Nurodomo akto identifikavimas

Dėl nuorodų į kitus teisės aktus darymo:

- pavadinimuose, žr. BPV 16.10.1 punktą;
- nurodomosiose dalyse, žr. BPV 16.10.2 punktą;
- likusioje akto dalyje (konstatuojamosios dalys, straipsniai ir priedai), žr. BPV 16.10.3 punktą.

Taikant BVP 16.10.3 punkto pirmos įtraukos išimtį, kai konstatuojamosiose dalyse, straipsniuose ar prieduose pateikiamas aktų **sąrašas**, šie aktai gali būti nurodomi pateikiant jų visą pavadinimą sąrašo tekste ir OL paskelbimo nuorodą išnašoje.

Kai konstatuojamosiose dalyse, straipsniuose ar prieduose vienas paskui kitą pirmą kartą minimi keli **tos pačios rūšies** aktai, kuriuos priėmė **ta pati institucija** (arba tos pačios institucijos), akto rūšis ir institucijos (arba institucijų) pavadinimas nurodomi vieną kartą (o ne kartojami nurodant kiekvieną aktą), o išnašos nuoroda įterpiama po kiekvieno akto eilės numerio.

Pavyzdys:

„darbuotojų teises ir toliau turėtų reglamentuoti nacionalinės nuostatos, nurodytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2002/14/EB* ir 2009/38/EB**.

* 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002 3 23, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj>).

** 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL L 122, 2009 5 16, p. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj>).“

Kai konstatuojamosiose dalyse, straipsniuose ar prieduose vienas po kito minimi keli **tos pačios rūšies** aktai ir tie aktai jau buvo paminėti akte, akto rūšis nurodoma tik vieną kartą (o ne kartojama nurodant kiekvieną aktą).

Pavyzdys:

„Reglamentai (ES) 2017/1129 ir (ES) 2017/1131“

Pagal SESV⁶⁸ **deleguotųjų aktų** ir **įgyvendinimo aktų** pavadinimuose visuomet turi būti nurodomas žodis atitinkamai „deleguotasis“ arba „įgyvendinimo“. Tie žodžiai turi būti kartojami kiekvieną kartą, kai daroma nuoroda į deleguotąjį aktą ar įgyvendinimo aktą, ne tik kai aktas yra minimas pirmą kartą, bet ir jį minint toliau (minėjimo antrą kartą pavyzdys: „Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/1798“).

Tam tikri Oficialiajame leidinyje skelbiami aktai turi **du numerius**: vieną suteikia autorius, o kitą – Leidinių biuras.⁶⁹ Pateikiant nuorodą į aktą turi būti nurodomi abu numeriai.

Pavyzdžiui:

Pirmą kartą minint:

„Europos Centrinio Banko sprendimas (ES) 2015/22 (ECB/2015/1)*

* 2015 m. sausio 8 d. Europos Centrinio Banko sprendimas (ES) 2015/22, kuriuo nustatomos Europos Centrinio Banko kapitalo dalių tarpusavio pervedimų tarp nacionalinių centrinių bankų ir apmokėto kapitalo pakoregavimo sąlygos (ECB/2015/1) (OL L 6, 2015 1 10, p. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/929/oj>).“

Toliau minint:

„Sprendimas (ES) 2015/22 (ECB/2015/1)“

⁶⁸ Žr. 290 straipsnio 3 dalį deleguotųjų aktų atžvilgiu ir 291 straipsnio 4 dalį įgyvendinimo aktų atžvilgiu.

⁶⁹ Daugiau informacijos galima rasti Leidinių biuro oficialiajame rašte „ES teisės aktų numeravimo suderinimas“.

Atsižvelgiant į Sąjungos **pareigūnų** ir kitų tarnautojų **tarnybos nuostatų** specifinį pobūdį jie konstatuojamosiose dalyse, straipsniuose ir prieduose nurodomi taip:

„Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai [ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos], nustatyti Tarybos reglamentu (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68*.

* OL L 56, 1968 3 4, p. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).“

Dėl aktų minėjimo, kai pavadinime minima viena iš **Sutarčių** nuostatų žr. D.7.2.1 punktą.

Išnašoje minimas tik **pirminis** akto **paskelbimas**. Išnašoje nenurodomi vėlesni pakeitimai ar klaidų ištaisymai. Vienintelė šios taisyklės išimtis: kai kodifikuojant aktą buvo iš dalies pakeistas jo pavadinimas (žr. C.3.2.1 punktą) arba kai siekiama pateikti statinę nuorodą (žr. BPV 16.14 punktą ir D.8.2 punktą).

Nuorodos į teisės aktą turi būti **tikslios**. Dėl šios priežasties turėtų būti vengiama bendrų nuorodų į aktą, ypač dėstomojoje dalyje ir, jei įmanoma, nuoroda turėtų būti pateikiama į konkrečias nuostatas.

Pavyzdžiui, vartotina:

„Reglamento **2 straipsnyje** nustatyta procedūra ...“

o ne:

„Reglamente nustatyta procedūra ...“

D.7.3.2. Nurodomos konstatuojamosios dalies identifikavimas

Žr. kartu dėl konstatuojamosios dalies identifikavimo D.6.4 punktą, ir dėl akto identifikavimo – D.7.3.1 punktą.

Pavyzdžiui:

„Reglamento (ES) 2015/10 1 konstatuojamoji dalis“

Kai pateikiama nuoroda į anksčiau nei 2000 m. vasario 7 d. priimtų aktų konstatuojamąsias dalis (iki tos datos konstatuojamosios dalys nebuvo numeruojamos), vartotini įprasti skaičiai „[pirma] konstatuojamoji dalis“

D.7.3.3. Nurodomos dėstomosios dalies dalies identifikavimas

Žr. kartu dėl dėstomosios dalies dalies identifikavimo D.6.5 punktą ir dėl akto identifikavimo – D.7.3.1 punktą.

Pavyzdžiui:

„Reglamento (ES) 2015/10 3 straipsnio 2 dalies antra pastraipa“

D.7.3.4. Nurodomo priedo identifikavimas

Žr. kartu dėl nurodomo priedo identifikavimo D.6.6 punktą ir dėl akto identifikavimo – D.7.3.1 punktą.

Pavyzdžiui:

- kai akte yra tik vienas priedas: „[Reglamento...] priedas“
- kai akte yra daugiau nei vienas priedas: „[Reglamento...] [I] priedas“

D.7.4. Nuorodos į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir EŽTK

Kai daroma nuoroda į Chartiją, pakanka nurodyti „Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija“. Po tokios nuorodos nepateikiama nuoroda į paskelbimą Oficialiajame leidinyje.

Kai daroma nuoroda į EŽTK, nurodytina „Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija“.

D.7.5. Nuorodos į Europos Parlamento rezoliucijas ir sprendimus

Pavyzdžiui:

„[2014 m. lapkričio 27 d.] Europos Parlamento [rezoliucija / sprendimas] [dėl vartotojų teisių rėmimo vieningoje skaitmeninėje rinkoje]*

* [OL ... / Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje].“

D.7.6. Nuorodos į Tarybos rezoliucijas

Pavyzdžiui:

„[2010 m. lapkričio 18 d.] Tarybos rezoliucija [dėl ES struktūrinio dialogo sporto klausimais]*

* [OL ... / Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje].“

D.7.7. Nuorodos į Komisijos komunikatus

Pavyzdžiui:

„[2013 m. spalio 25 d.] Komisijos komunikatas [dėl branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo. Prievolių, kylančių iš branduolinės technologijos darbų, pagal Euratomo sutartį atliktų Jungtiniame tyrimų centre, administravimas]“

D.7.8. Nuorodos į Teisingumo Teismo sprendimą

Tekste esanti pirma nuoroda į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą apima bent sprendimo rūšį (sprendimas, nutartis, nuomonė) ir teismo pavadinimą (Teisingumo Teismas, Bendrasis Teismas). Įprastinis bylos pavadinimas ar sprendimo data gali būti nurodyti papildomai, jei manoma, kad tai yra naudinga.

Pavyzdžiui:

„Teisingumo Teismo sprendimu buvo panaikintas Reglamentas (EB) Nr. 304/2003*“

„2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimu byloje C-178/03*, *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, buvo panaikintas Reglamentas (EB) Nr. 304/2003 ...“

Po tokios nuorodos pateikiama standartinė išnaša. Išnašoje paeiliui nurodoma:

- sprendimo rūšis (sprendimas, nutartis, nuomonė);
- teismo pavadinimas (Teisingumo Teismas, Bendrasis Teismas);
- sprendimo data;
- įprastinis bylos pavadinimas (kurį Teismas nustato pagal savo vidaus taisykles: institucijos ir valstybės narės nurodomos sutrumpinta forma, prašymo priimti prejudicinį sprendimą atveju nurodomas vienos iš bylos šalių pavadinimas ir t.t.);
- bylos numeris;
- ECLI nuoroda;
- kai tinkama, susijęs (-ę) sprendimo punktas (-ai).

Pavyzdžiui:

„* 2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, 60–65 punktai.“

Šis metodas taikomas Teismo sprendimams, kurie paskelbti popierine forma Europos Teisingumo Teismo praktikos rinkinyje ir neseniai priimtiems sprendimams, kurie skelbiami tik elektronine forma.

Jeigu akte tas pats sprendimas minimas daugiau nei vieną kartą, pirmą kartą minint turėtų būti nustatyta sutrumpinta forma (pavyzdžiui, toliau – sprendimas *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, 2006 m. sausio 10 d. sprendimas arba sprendimas byloje C-178/03).

D.7.9. Nuorodos į tarptautinius susitarimus

Tarptautiniai susitarimai, kurie buvo paskelbti Oficialiajame leidinyje, pirmą kartą visuomet nurodomi su OL nuoroda, net jeigu tuos susitarimus inicijavo ne Sąjunga, o, pavyzdžiui, Europos Taryba.

Jei susitarimai nepaskelbti Oficialiajame leidinyje, gali būti naudinga nurodyti pasirašymo datą ir vietą.

Pavyzdžiai:

- „Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimas dėl 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo“^{*}

^{*} OL L 141, 2016 5 28, p. 11.“

- „1969 m. gegužės 23 d. Vienoje pasirašyta Vienos konvencija dėl tarptautinių sutarčių teisės“

Jeigu akte tas pats tarptautinis susitarimas minimas daugiau nei vieną kartą, pirmą kartą minint turėtų būti nustatyta sutrumpinta forma (pavyzdžiui „(toliau – Susitarimas dėl Norvegijos finansinio mechanizmo)“).

Iš D.8.1 ir D.8.2 punktų išplaukia, kad iš bet kurios tarptautinio susitarimo nuorodos turėtų būti aišku, ar ta nuoroda yra dinaminė, ar statinė.

D.7.10. Nuorodos į tarptautinių organizacijų aktus

Nurodant tarptautinių organizacijų aktus (tekste) turėtų paprastai nurodoma eilės tvarka: akto rūšis, data, autorius ir visas pavadinimas. Jeigu akte tas pats aktas minimas daugiau nei vieną kartą, pirmą kartą minint turėtų būti nustatyta sutrumpinta forma (pavyzdžiui (toliau – Tarptautinės darbo organizacijos rekomendacija)).

D.7.11. Nuorodos į neprivalomus aktus

Žr. BPV 17 punktą.

D.7.12. Nuorodos į *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*

Žr. Institucijų leidinių rengimo vadovo 3.1 punktą.

D.8. DINAMINĖS IR STATINĖS NUORODOS

D.8.1. Dinaminės nuorodos

Nuoroda yra dinaminė tuomet, kai norma, į kurią daroma nuoroda, visada suprantama kaip norma su visais pakeitimais. Dėl išsamaus paaiškinimo žr. BPV 16.11–16.13 ir 16.17 punktus.

Nuorodos į Sąjungos teisės aktus yra dinaminės, išskyrus jei nurodyta kitaip. Pateikiant nuorodą į ne Sąjungos teisės aktus turi būti nurodyta, kad tai yra dinaminė nuoroda, kai to yra siekiama.

Dinaminės nuorodos į Sąjungos akto nuostatą pavyzdys:

„Reglamento (ES) 10 straipsnis“

Dinaminių nuorodų į ne Sąjungos teisės akto nuostatą pavyzdžiai:

„... m. ... d. Konvencijos dėl ... su pakeitimais 10 straipsnis“

„... m. ... d. Konvencijos dėl... naujausios Europos Sąjungai taikytinos redakcijos 10 straipsnis“

D.8.2. Statinės nuorodos

Nuoroda yra statinė tuomet, kai daroma nuoroda į konkrečią nuostatos redakciją. Dėl išsamaus paaiškinimo žr. BPV 16.14 – 16.17 punktus.

Nuorodos į Sąjungos teisės aktus yra statinės tik kai tai yra aiškiai nurodyta. Pateikiant nuorodą į ne Sąjungos teisės aktus turi būti nurodyta, kad tai yra statinė nuoroda, kai to yra siekiama.

Statinės nuorodos į Sąjungos akto nuostatos konkrečią redakciją konkrečią datą pavyzdys:

„Reglamento (ES) ... redakcijos, galiojusios..., 10 straipsnis,“

„Reglamento (ES) ... redakcijos, taikytinos..., 10 straipsnis,“,

Statinės nuorodos į Sąjungos akto, iš dalies pakeisto kitu aktu, nuostatą pavyzdys:

„Reglamento (ES) ... 10 straipsnis, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) ...,“

Statinės nuorodos į pirminės redakcijos ne Sąjungos akto nuostatą pavyzdys:

„... Konvencijos ... dėl ... (pirminė redakcija) 10 straipsnis,“

Statinės nuorodos į ne Sąjungos akto, iš dalies pakeisto kitu aktu, nuostatą pavyzdys:

„... Konvencijos ... dėl ... su pakeitimais, padarytais ... Protokolu dėl ..., 10 straipsnis“

D.9. NUORODOS Į SUBJEKTUS

D.9.1. Nuoroda į Sąjungą ir Euratomo bendriją

Visų pirma nuoroda turi būti pateikiama į Europos Sąjungą, o po to — į Europos atominės energijos bendriją.

Pirmą kartą minint:

- Europos Sąjunga
- Europos atominės energijos bendrija

Toliau minint:

- Sąjunga
- Bendrija

Siekiant glaustumo pavadinime gali būti vartojama trumpoji forma: žr. D.1.4.1 punktą.

D.9.2. Nuorodos į Sąjungos institucijas ir organus

Teksto **pagrindinėje dalyje** laikomasi tos tvarkos, kuria šios institucijos ir organai nurodyti su institucijomis susijusioje Sutarčių dalyje: Europos Parlamentas, Europos Vadovų Taryba, Taryba, Komisija, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Europos Centrinis Bankas, Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas, Europos investicijų bankas. Tačiau **nurodomosiose dalyse** laikomasi pirmiau minėtoje A dalyje nurodytos tvarkos⁷⁰.

⁷⁰ Taip pat žr. II priedą.

<i>Ilgasis oficialus pavadinimas</i>	<i>Įprastinis pavadinimas</i>	<i>Santrumpa</i>	<i>Pavadinimas aktuose, kuriems taikoma įprasta teisėkūros procedūra</i>
Europos Parlamentas	Europos Parlamentas	EP	Europos Parlamentas
Europos Vadovų Taryba	Europos Vadovų Taryba	—	Europos Vadovų Taryba ¹
Europos Sąjungos Taryba	Taryba	—	Taryba ²
Europos Komisija ³	Komisija	—	Komisija ²
Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ⁴	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (Teismas) ⁵	ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ⁴⁶
Europos Centrinis Bankas	Europos Centrinis Bankas (Bankas) ⁵	ECB ⁷	Europos Centrinis Bankas
Audito Rūmai	Audito Rūmai ⁵	—	Audito Rūmai
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ⁸	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (Komitetas) ⁵	EESRK	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Regionų komitetas	Regionų komitetas (Komitetas) ⁵	RK	Regionų komitetas
Europos investicijų bankas	Europos investicijų bankas (Bankas) ⁵	EIB	Europos investicijų bankas

¹ Visada vartoti ilgąjį pavadinimą.

² Vartoti ilgąjį pavadinimą pirmą kartą minint preambulėje.

³ Tik ES sutartyje (žr. 13 straipsnį) vartojamas pavadinimas.

⁴ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas apima Teisingumo Teismą, Bendrąjį Teismą ir specializuotus teismus (ES sutarties 19 straipsnis). Iki šiol buvo įsteigtas vienintelis specializuotas teismas — Europos Sąjungos tarnautojų teismas (įprastinis pavadinimas – Tarnautojų teismas), kuris veikė nuo 2004m. iki 2016 m. Pateikiant nuorodą į vieno iš tų teismų sprendimą turėtų būti nurodytas aptariamas teismas, o ne bendrai pati institucija (žr. D.7.8 punktą).

⁵ Trumpąją formą (pateikiamą skliaustuose) vartoti tik tais atvejais, kai nėra painiavos tikimybės.

⁶ Vis dėlto terminas „Teisingumo Teismas“ vartojamas nurodomosiose dalyse (žr. A dalį, H 3 ir K skiltis).

⁷ Prie ES sutarties ir SESV pridėtame Protokole Nr. 4 dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto vartojama santrumpa.

⁸ EESRK oficialus pavadinimas SESV yra „Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas“, tačiau paprastai pridedamas daiktavardis „Europos“.

D.9.3. Nuorodos į valstybes nares

Išvardijant tik valstybes nares, jų pavadinimai turėtų būti išdėstomi laikantis **šalių pavadinimų originalo kalba** išdėstymo pagal lotynų abėcėlę, ir ši tvarka yra vienoda visose kalbinėse versijose. Daugiau informacijos pateikiama Institucijų leidinių rengimo vadovo 7.1.2 punkte.

Dėl valstybių narių pavadinimų sąrašo ir pasirinkimo tarp trumpojo ir oficialaus pavadinimo vartojimo žr. Institucijų leidinių rengimo vadovo 7.1 punktą.

D.9.4. Nuorodos į trečiąsias valstybes

Išvardijant tik trečiąsias valstybes arba trečiąsias valstybes ir valstybes nares, paprastai abėcėlės tvarka išdėstomi šalių pavadinimai atitinkama **vartojama kalba** (pavyzdžiui, lietuvių kalba: Filipinai, Portugalija, Suomija, Šveicarija). Daugiau informacijos pateikiama Institucijų leidinių rengimo vadovo 7.1.2 punkte.

Dėl trečiųjų valstybių narių pavadinimų sąrašo ir pasirinkimo tarp trumpojo ir oficialaus pavadinimo vartojimo žr. Institucijų leidinių rengimo vadovo 7.1 punktą ir A5 priedą.

D.10. NUORODOS Į DATAS IR TERMINUS

D.10.1. Bendros pastabos

Datos ir terminai turi būti konkretūs (žr. BPV 20 punktą), pageidautina nurodyti **datą skaitmenimis** (metai / mėnuo / diena). Naudojant šį metodą išvengiama skaičiavimų, klaidų ar dviprasmybių ir vartojama trumpa formuluotė.

Jei įmanoma, vengiama:

- nuorodos į kitą straipsnį, kuriame minima atitinkama data (taikant šį metodą reikalaujama, kad teksto vieta būtų nurodyta tiksliai, o tai gali būti sudėtinga).

Pavyzdžiui (vengtina formuluotė):

„12 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antrame sakinyje nurodyta data“

- aprašomosios nuorodos (taikant šį metodą vartojamos pakankamai ilgos formuluotės ir jos įpareigoja skaitytoją ieškoti atitinkamos nuostatos).

Pavyzdžiui (vengtina formuluotė):

„data, nuo kurios valstybės narės turi laikytis šios direktyvos“

„treji metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos ...“

Daugeliu atvejų sudėtingesnę nuorodą galima supaprastinti pakeičiant ją konkrečia data. Taigi, sakinys „Komisija pateikia ataskaitą **per dvejus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.**“ (jei reglamento įsigaliojimo diena yra 2015 m. sausio 1 d.) gali būti pakeistas sakiniu „Komisija pateikia ataskaitą **ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d.**“

Jei konkreti data akto priėmimo metu nėra žinoma, bet bus žinoma jo paskelbimo metu (pavyzdžiui, tai yra data, kuri nustatoma aptariamo akto paskelbimo datos pagrindu), įterpiamas daugtaškis, po kurio laužtiniuose skliaustuose pateikiamas paaiškinimas, kaip apskaičiuoti tikslią datą. Kai aktas paskelbiamas, Leidinių biuras daugtaškį, laužtinius skliaustus ir paaiškinimus pakeičia tikslia data.

Pavyzdžiui:

„Kompetentingos institucijos gali leisti kredito įstaigoms taikyti 50 % rizikos koeficientą paskoloms, kurios yra suteiktos ... [dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Šiuo atveju turtas įvertinamas ne vėliau kaip ... [penkeri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos].“

Jei konkreti data akto paskelbimo metu vis dar nebus žinoma (pavyzdžiui, tai yra data, kuri nustatoma būsimu įvykio pagrindu, kaip antai įstojimas į tarptautinę organizaciją), dėstomojoje dalyje gali būti numatyta, kad Komisija Oficialiajame Leidinyje paskelbs pranešimą, nurodantį konkrečią datą, kai tik ji bus žinoma. Tokiu atveju patartina konstatuojamąsias dalis papildyti sakiniu, nurodančiu, kad tokio paskelbimo tikslas yra tik informuoti visuomenę ir, kad jis nesukelia teisinių pasekmių:

„(...) ... Tinkama numatyti, kad *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* būtų paskelbtas pranešimas, nurodantis ... datą, kad visuomenei būtų sudarytos palankesnės sąlygos susipažinti su šia informacija.“

D.10.2. Kitus aktus iš dalies keičiantys aktai

Kai iš dalies keičiant aktą kitu tos pačios rūšies aktu data arba terminas, nurodomi darant nuorodą į „šį reglamentą / šią direktyvą / šį sprendimą“, svarbu, kad nekiltų painiava dėl to, kuris iš šių dviejų aktų yra nurodomas.

Tas pats pasakytina ypač apie tuos atvejus, kai nuoroda pateikiama iš dalies keičiančioje nuostatoje, kuri išskiriama kabutėmis, įterpiant tekstą į iš dalies keičiamą aktą. Tokia nuoroda (pavyzdžiui, „šios direktyvos įsigaliojimo dieną“) yra nuoroda į **iš dalies keičiamą** aktą. Kai norima nurodyti kitą aktą iš dalies keičiantį aktą tekste, kuris įterpiamas į iš dalies keičiamą aktą, neturi būti tiesioginės nuorodos į kitą aktą iš dalies keičiantį aktą, o norimą tikslą galima pasiekti pakeičiant nuorodą kitokiu nurodymu (paprastai atitinkama konkrečia data).

Pavyzdžiui (2015 m. direktyva, kuria iš dalies keičiama 2000 m. direktyva):

„Įterpiamas šis straipsnis:

„7a straipsnis

Remdamasi ta informacija, Komisija **ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.** pateikia Tarybai ataskaitą ...“.

o ne:

„Įterpiamas šis straipsnis:

„7a straipsnis

Remdamasi ta informacija, Komisija **per penkerius metus nuo pranešimo apie šią direktyvą** pateikia Tarybai ataskaitą ...“.⁷¹

D.10.3. Laikotarpių pradžia

Žr. BPV 20.17 punktą.⁷²

PASTABA: Patartina vengti frazės „po ...“, nes ji gali būti klaidinanti. Vis dėlto jeigu ji vartojama, po jos turi būti nurodoma diena prieš laikotarpio pradžios dieną. Taigi formuluotė „po 2015 m. gruodžio 31 d.“ reiškia „2016 m. sausio 1 d. arba vėlesnę datą“.

D.10.4. Laikotarpių pabaiga

Žr. BPV 20.18 punktą.⁷³

D.10.5. Terminai (terminų pabaiga)

Terminas pasibaigia **nurodytos dienos vidurnaktį**⁷⁴.

⁷¹ Paaiškinimas: 7a straipsnis (nauja nuostata) turi būti įterptas į iš dalies keičiamą direktyvą; taigi „ši direktyva“ reiškia 2000 m. direktyvą. Tačiau nesunku suskaičiuoti, kad autorius nori nurodyti 2015 m. direktyvą (+ 5 metai = 2020 m.) (nes 2000 + 5 metai = 2005 m.; 2015 m., priimant iš dalies keičiančią direktyvą, šie metai jau yra praėję).

⁷² Žr. 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantį terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles (OL L 124, 1971 6 8, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

⁷³ Žr. Reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71.

⁷⁴ Žr. Reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71.

Kai kalbama apie sprendimus, kuriuos reikia priimti, turėtų būti vartojama ši formuluotė, iš kurios aišku, kad ir paskutinė diena yra įskaičiuota:

„ne vėliau kaip [2015 m. gruodžio 31 d.]“

Kai kalbama apie ataskaitų ar pasiūlymų pateikimą arba terminų laikymąsi (pavyzdžiui, direktyvų atveju) – t. y., kai tikimybė, kad užduotis bus atliekama paskutinę dieną, yra nedidelė – rašoma paprasčiau:

„anksčiau nei [2016 m. sausio 1 d.]“

PASTABA: Po frazės „anksčiau nei ...“ turi būti nurodoma diena, kuri eina po atitinkamo laikotarpio pabaigos. Todėl formuluotė „anksčiau nei 2016 m. sausio 1 d.“ reiškia „ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d.“.

D.11. NUORODOS Į KALBAS

Kalbų pavadinimų ir jų eilės tvarkos daugiakalbiuose ar vienakalbiuose tekstuose klausimu žr. Institucijų leidinių rengimo vadovo 7.2.1 ir 7.2.2 punktus.

D.12. IŠNAŠOS IR INSTRUKCIJOS LEIDINIŲ BIURUI

Tikrosiose išnašose pateikiama informacija, kuri paskelbtame tekste turi būti atspausdinta tokia, kokia yra. Paprastai⁷⁵, tikrosios išnašos nurodomos iš eilės einančiais skaičiais ir pateikiamos teksto, su kuriuo jos yra susijusios, puslapio apačioje. Išimties tvarka, kai tikrosios išnašos priskiriamos nuostatai, kuria papildomas ar pakeičiamas esamo teisės akto tekstas, jos žymimos viena, dviem, trimis ir t. t. žvaigždutėmis ir pateikiamos iš karto po iš dalies keičiančio teksto dalies.

Techninės išnašos – instrukcijos Leidinių biurui įterpti į tekstą, prieš paskelbiant, vien techninio pobūdžio informaciją, kuria nedaromas poveikis turiniui, kaip antai dar nepaskelbto akto eilės numerį. Techninės išnašos žymimos pliuso (+) ženklais (vienu, dviem, trimis ...). Jos visuomet pateikiamos teksto, su kuriuo jos yra susijusios, puslapio apačioje net jeigu jos yra susijusios su nuostata, kuria papildomas ar pakeičiamas esamo teisės akto tekstas.

⁷⁵ Su techniniais priedais (kaip antai formomis ir lentelėmis) susijusioms išnašoms, kurios tęsiamos per keletą puslapių, kartais gali būti naudojamos kitos taisyklės.

Skirtingų išnašų rūšių derinio pavyzdys:

„5 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012¹ iš dalies keičiamas taip:

1) 5 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Pagal šią dalį rengdama techninių reguliavimo standartų projektus, EVPRI nedaro poveikio pereinamojo laikotarpio nuostatomis, susijusioms su C6 energetikos išvestinėmis finansinių priemonių sutartimis, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) .../... dėl ...⁺ 95 straipsnyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) .../... dėl ..^{**++} 35 straipsnio 6 dalies e punkte.

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../... dėl ... (OL ...).

** ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... dėl ... (OL ...).“

2) ...

¹ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj>).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 23/14 (2011/0298(COD)), numerį, o išnašoje – tos direktyvos datą, numerį, pavadinimą ir OL nuorodą.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 78/13 (2011/0295(COD)) numerį, o išnašoje – to reglamento datą, numerį, pavadinimą ir OL nuorodą.“

Kai Leidinių biurui skirtos instrukcijos yra susijusios su turiniu, pavyzdžiui su teisės akto taikymo data arba įsigaliojimo data, tuomet jos pateikiamos ne išnašoje: tekste įrašomas daugtaškis, o po jo laužtiniuose skliausteliuose pateikiamos instrukcijos (žr. D.10.1 punkte pateiktą pavyzdį).

I PRIEDAS

Europos Parlamento, Tarybos ir
Komisijos

bendrasis praktinis vadovas

asmenims, rengiantiems

Europos Sąjungos
teisės aktus

Antrojo leidimo įvadas

Daugiau nei dešimtmetį Bendrasis praktinis vadovas buvo vertinga priemonė, užtikrinant, kad Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos parengti teisės aktai būtų aiškūs ir tikslūs. Vadove išdėstyti principai yra gairės, kuriomis rengdamos teisės aktus vadovaujasi viso trys institucijos.

Tačiau nuo vadovo pirmojo leidimo paskelbimo 2000 metais, įvyko daugybė pokyčių dabar vadinamoje Sąjungos teisėje. Naujajame leidime reikėjo konsoliduoti internete jau paskelbtus patikslinimus ir Lisabonos sutartimi¹ įvestus pakeitimus.

Šis leidimas taip pat iš dalies yra supaprastintas ir atsižvelgia į pačius paskutinius pakeitimus. Tikimasi dar daugiau pokyčių. Atėjus tinkamam laikui tuos pakeitimus į vadovo tekstą suves Teisės aktų rengimo svarstymų grupė², kuri bus atsakinga, kad jis būtų nuolat atnaujinamas.

Bendrasis praktinis vadovas yra bendrųjų teisės aktų rengimo principų pagrindas. Kiekviena institucija naudoja vadovą kartu su kitais dokumentais, kuriuose pateikiamos konkrečios standartinės formuluotės ir išsamesnės praktinės taisyklės.

Linkime, kad patikslintas ir atnaujintas vadovas toliau prisidėtų prie Sąjungos teisės aktų kokybės.

Europos Parlamento Teisės tarnybos vardu

Tarybos Teisės tarnybos vardu

teisininkas konsultantas
Christian PENNERA

teisininkas konsultantas
Hubert LEGAL

Komisijos Teisės tarnybos vardu

generalinis direktorius
Luis ROMERO REQUENA

Briuselis, 2013 m. liepos 11 d.

¹ Šiame leidime 1998 m. tarpinstituciniu susitarimu priimtų gairių tekstas (žr. pirmojo leidimo įvadą), kuriuo remiantis suskirstytas vadovas, buvo iš dalies patikslintas, siekiant atsižvelgti į šiuos pokyčius.

² Svarstymų grupė buvo įkurta 2010 metais, siekiant palengvinti trijų institucijų bendradarbiavimą teisės aktų rengimo srityje.

Pirmojo leidimo įvadas

Siekiant, kad Bendrijos teisės aktai būtų geriau suprantami ir tinkamai įgyvendinami, būtina užtikrinti, kad jie būtų nepriekaištingai parengti. Bendrijos institucijų priimami aktai privalo būti aiškūs, nuoseklūs ir atitinkantys bendrus formas ir teisės aktų rengimo principus, kad piliečiai ir ūkio subjektai galėtų susipažinti su savo teisėmis ir pareigomis, teismai galėtų užtikrinti jų įgyvendinimą, o valstybės narės prireikus galėtų laiku perkelti tų aktų nuostatas į nacionalinę teisę.

1992 m. Edinburgo Europos Vadovų Taryba aukščiausiu politiniu lygiu pripažino geresnės teisėkūros – aiškesnių, paprastesnių aktų, atitinkančių tinkamo teisės aktų rengimo principus – būtinybę. Taryba ir Komisija stengėsi, kad šis tikslas būtų įgyvendintas¹. Ši būtinybė buvo dar kartą patvirtinta prie Amsterdamo sutarties baigiamojo akto pridėtoje Deklaracijoje Nr. 39 dėl Bendrijos teisės aktų rengimo kokybės. Vadovaudamosi šia deklaracija trys institucijos, priimančios Bendrijos aktus, – Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija – 1998 m. gruodžio 22 d. sudarė tarpinstitucinį susitarimą² ir priėmė bendrąsias gaires, skirtas Bendrijos teisės aktų rengimo kokybei gerinti.

Vadovaudamosi šiuo susitarimu, trys teisės tarnybos parengė šį vadovą, kuriame siekiama išsamiai išdėstyti minėtų gairių turinį ir paaiškinti jų reikšmę, pateikiant kiekvienos gairės aiškinimą su pavyzdžiais. Vadovas skiriamas visiems, kurie rengia dažniausiai pasitaikančių rūšių Bendrijos aktus. Be to, į jį reikėtų atsižvelgti rengiant visus institucijų aktus (tiek rengiamus remiantis Bendrijų sutartimis, tiek Europos Sąjungos sutarties antraštinėmis dalimis, kuriose reglamentuojama bendra užsienio ir saugumo politika bei policijos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose).

Bendrąjį praktinį vadovą reikia naudoti kartu su kitais specialiais dokumentais: Tarybos precedentų vadovu, Komisijos teisės aktų rengimo vadovu ir Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuro išleistu Institucijų leidinių rengimo vadovu bei *LegisWrite* modeliais. Be to, visada naudinga ir dažnai būtina vadovautis atitinkamomis Sutarčių nuostatomis ir pagrindiniais konkrečių sričių aktais.

Visų trijų institucijų darbuotojai raginami naudotis vadovu ir jį papildyti savo pastabomis. Pastabas galima siųsti Tarpinstitucinei teisės aktų kokybės grupei, kuri nuolat atnaujins vadovą.

¹ 1993 m. birželio 8 d. Tarybos rezoliucija dėl Bendrijos teisės aktų rengimo kokybės (OL C 166, 1993 6 17, p. 1). Komisijos bendrosios gairės dėl teisės aktų rengimo politikos, dokumentas SEC(1995) 2255/7, 1996 1 18.

² 1998 m. gruodžio 22 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl bendrųjų Bendrijos teisės aktų rengimo kokybės gairių (OL C 73, 1999 3 17, p. 1).

Trijų institucijų teisės tarnybos tikisi, kad šis vadovas pravers visiems, kurie rengia teisės aktus institucijose. Vadovaudamiesi šiuo dokumentu, jie galės kartu siekti bendro tikslo, kad Europos piliečiams būtų pateikiami teisės aktai, kuriuose aiškiai atspindėtų Europos Sąjungos tikslai ir priemonės jiems pasiekti.

Europos Parlamento Teisės tarnybos vardu

teisininkas konsultantas

G. GARZÓN CLARIANA

Tarybos Teisės tarnybos vardu

teisininkas konsultantas

J. C. PIRIS

Komisijos Teisės tarnybos vardu

generalinis direktorius

J.- L. DEWOST

Briuselis, 2000 m. kovo 16 d.

TURINYS

Įvadas

Bendrieji principai (1–6 gairės)	6
Aktų dalys (7–15 gairės)	18
Vidinės ir išorinės nuorodos (16 ir 17 gairės)	34
Kitus aktus iš dalies keičiantys teisės aktai (18 ir 19 gairės)	41
Baigiamosios nuostatos, panaikinimas ir priedai (20, 21 ir 22 gairės).....	49

Bendrieji principai (1–6 gairės)

1. SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI PARENGIAMI TAIP, KAD BŪTŲ AIŠKŪS, PAPRASTI IR TIKSLŪS*.
- 1.1. Rengiami teisės aktai privalo būti:
 - aiškūs, lengvai suprantami ir nedviprasmiški,
 - paprasti, glausti, neturintys nereikalingų elementų,
 - tikslūs, skaitytojai nesukeliantys neaiškumų.
- 1.2. Šis sveikos nuovokos principas taip pat aprėpia ir bendruosius teisės principus:
 - piliečių lygybę įstatymui, t. y. įstatymas turi būti visiems prieinamas ir suprantamas,
 - teisinį tikrumą, kad būtų įmanoma numanyti, kaip bus taikomas teisės aktas.
- 1.2.1. Šis principas yra ypač svarbus Sąjungos teisės aktams, nes jie privalo būti ne tik sudėtingos, bet ir daugiakultūrės bei daugiakalbės sistemos dalis (žr. 5 gairę).
- 1.2.2. Šio principo taikymo tikslas yra dvejopas: pirma, siekiama, kad aktai būtų lengviau suprantami; antra, siekiama išvengti ginčų, kylančių dėl prastai parengtų aktų.

* Šiame Praktinio vadovo leidime šios gairės formuluotė buvo patikslinta atsižvelgiant į Lisabonos sutartimi įvestus pakeitimus.

- 1.3. Neaiškus nuostatas Europos Sąjungos Teisingumo Teismas gali aiškinti siaurai. Jei taip atsitinka, rezultatas bus priešingas tam, kurį norėta pasiekti įtraukiant neaiškus nuostatas į tekstą ir taip siekiant išspręsti derybų dėl nuostatos problemas¹.
- 1.4. Žinoma, paprastumo ir tikslumo reikalavimai gali vienas kitam prieštarauti. Dažnai paprastumas pasiekiamas tikslumo sąskaita arba priešingai. Praktikoje turi būti siekiama pusiausvyros – kad nuostata būtų kiek galima tikslesnė, tačiau netaptų pernelyg sunkiai suprantama. Ši pusiausvyra gali būti labai įvairi – tai priklauso nuo to, kam skirta nuostata (žr. 3 gairę).

Teksto, kuriame nepavyko pasiekti pusiausvyros, pavyzdys:

„Įdiegiama privaloma [prekių] ženklinimo sistema ir nuo 2000 m. sausio 1 d. ji tampa privaloma visose valstybėse narėse. Tačiau ši privaloma sistema iš valstybių narių neatima galimybės nuspręsti, kad sistema bus taikoma pasirinktinai [prekėms], parduodamoms toje pačioje valstybėje narėje.“

- 1.4.1. Rengėjas turėtų stengtis išreikšti teisės normos tikslą paprastais terminais, kad jį būtų galima paprastai pateikti. Kiek įmanoma reikia vartoti kasdienę kalbą. Prireikus pirmenybė teikiama frazių aiškumui, o ne stiliaus įmantrumui. Pavyzdžiui, reikėtų vengti sinonimų ir skirtingų frazių toms pačioms mintims išreikšti.
- 1.4.2. Aktus, parengtus laikantis gramatikos ir skyrybos taisyklių, lengviau teisingai suprasti bei išversti į kitas kalbas (žr. 5 gairę).
2. SĄJUNGOS AKTAI RENGiami LAIKANTIS ATITINKAMAI AKTO RŪŠIAI NUSTATYTŲ REIKALAVIMŲ, YPAČ ATSIŽVELGIANT Į TAI, AR AKTAS YRA PRIVALOMAS AR NEPRIVALOMAS (REGLAMENTAS, DIREKTYVA, SPRENDIMAS, REKOMENDACIJA AR KITAS AKTAS)*.
- 2.1. Skirtingų aktų tipinės formos ir juose vartojamos standartinės formuluotės skiriasi (žr. 15 gairę).

¹ Žr. Sprendimą *ARD prieš Pro Sieben* (C-6/98, [1999], Rink. p. I-7599).

* Šiame Praktinio vadovo leidime šios gairės formuluotė buvo patikslinta atsižvelgiant į Lisabonos sutartimi įvestus pakeitimus.

2.2. Rengiamo akto stilius turi atitikti akto rūšį.

- 2.2.1. Reglamentai taikomi tiesiogiai ir visos jų nuostatos yra privalomos, todėl nuostatos turi būti formuluojamos taip, kad adresatai neabejotų dėl juose nustatytų teisių ir pareigų. Todėl reikėtų vengti nuorodų į tarpines nacionalines institucijas, išskyrus tuos atvejus, kai akte numatomi papildomi valstybių narių veiksmai.

Pavyzdys:

„Kiekviena bendrovė privalo turėti registrą ...“

2.2.2. Direktyvos skiriamos valstybėms narėms.

Pavyzdys:

„Valstybės narės užtikrina, kad kiekviena bendrovė turėtų registrą ...“

Be to, direktyvų nuostatos neturėtų būti itin išsamios, kad valstybėms narėms būtų palikta pakankamai veiksmų laisvės jas perkeltiant į nacionalinę teisę. Jei dėsimoji dalis pernelyg išsami ir nepalieka erdvės veiksmų laisvei, tinkamesnis dokumentas bus reglamentas, o ne direktyva.

- 2.2.3. Sprendimus reikėtų rengti atsižvelgiant į jų adresatus, tačiau reikia vadovautis formaliomis bendrojo taikymo akto formą reglamentuojančiomis taisyklėmis.

Pavyzdys:

„(Valstybė narė) iš Sąjungos gali gauti finansinę paramą dėl Afrikos kiaulių maro protrūkio, kuris buvo patvirtintas ...“

2.2.4. Rengiant rekomendacijas būtina atsižvelgti į tai, kad jų nuostatos nėra privalomojo pobūdžio:

Pavyzdys:

„Valstybėms narėms rekomenduojama ...“

- 2.3. Rengiant aktą būtina atsižvelgti į tai, ar jis yra privalomas.
- 2.3.1. Veiksmažodžiai ir jų laikai parenkami atsižvelgiant į aktų rūšis ir į skirtingas vartojamas kalbas, taip pat atkreipiant dėmesį, ar tai konstatuojamosios dalys ar dėstomoji dalis (žr. 10 ir 12 gaires).
- 2.3.2. Privalomųjų aktų dėstomojoje dalyje prancūzų kalboje vartojamas esamasis laikas, o anglų kalboje – pagalbinis veiksmažodis „shall“. Abiejose kalbose rekomenduojama, jei įmanoma, nevartoti būsimąjo laiko. Lietuvių kalboje vartojamas esamasis laikas, tačiau siekiant tikslumo tam tikrais atvejais galima vartoti formuluotę su „turi būti“.
- 2.3.3. Priešingai, neprivalomuosiuose aktuose nereikėtų vartoti imperatyvaus pobūdžio formuluočių bei į privalomųjų aktų formą pernelyg panašios struktūros ar pateikimo formos.
- 3. RENGiant AKTUS ATSIŽVELGIAMA Į ASMENIS, KURIEMS JIE BUS TAIKOMI, KAD TIE ASMENYS GALĖTŲ AIŠKIAI SUPRASTI SAVO TEISES IR PAREIGAS, TAIP PAT Į ASMENIS, ATSAKINGUS UŽ ŠIŲ AKTŲ ĮGYVENDINIMĄ.
- 3.1. Esama įvairių teisės aktų adresatų kategorijų: nuo plačiosios visuomenės iki tam tikros srities specialistų. Kiekviena kategorija turi teisę tikėtis, kad jai skirti teisės aktai bus parengti jai suprantama kalba.
- 3.2. Kadangi aktai skiriami įvairių kategorijų adresatams, skiriasi ir jų motyvų, ir dėstomosios dalies pateikimo būdai.
- 3.3. Nuo to taip pat priklauso nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę paprastumas.

- 3.4. Aktuose ne tik numatomi adresatai, bet ir gali būti netiesiogiai reikalaujama įvairių lygmenų nacionalinių institucijų, pavyzdžiui, valstybės tarnautojų, mokslininkų ar teisėjų, veiksmų. Į tai reikėtų atsižvelgti parenkant aktuose vartojamas formuluotes; tekstuose gali būti pateikti techniniai reikalavimai, kuriuos įgyvendins valstybės tarnautojai, tos srities specialistai.

Tikslinio aktų rengimo pavyzdys:

„3 straipsnis

Klastočių analizės centras ir klastojamos valiutos duomenų bazė

1. ECBS Padirbinėjimo analizės centrą (PAC) ir padirbtos valiutos duomenų bazę (PVDB) įkuria ir valdo ECB. PAC sukūrimo tikslas – centralizuoti ECB ir NCB pateiktas technines analizes ir duomenis, susijusius su euro banknotų padirbinėjimu. Visi susiję techniniai ir statistiniai duomenys dėl euro banknotų padirbinėjimo centralizuotai saugomi PAC.
2. ...
3. Laikydami teisinių apribojimų NCB pateikia PAC jų turimų naujų rūšių padirbtų euro banknotų originalus, kad būtų galima atlikti jų techninį tyrimą ir juos centralizuotai suklasifikuoti. NCB preliminariai įvertina, ar konkretus padirbtas banknotas priklauso tam tikros rūšies kategorijai ar naujai kategorijai.“

4. AKTŲ NUOSTATOS TURI BŪTI GLAUSTOS, O JŲ TURINYS – KUO VIENTISESNIS. REIKĖTŲ VENGTI PERNELYG ILGŲ STRAIPSNIŲ IR SAKINIŲ, PERNELYG SUDĖTINGO FORMULAVIMO IR PERDĖTO SANTRUMPŲ VARTOJIMO.
- 4.1. Tinkamo teisės aktų stiliaus bruožas – glaustai išreikštos pagrindinės teksto idėjos. Pavyzdžiai, skirti tam, kad tekstas taptų aiškesnis skaitytojui, gali sukelti aiškinimo problemų.

- 4.2. Visas tekstas turi būti nuoseklus.
- 4.2.1. Visame akte būtina atsižvelgti į jo taikymo sritį. Negalima numatyti teisių ir pareigų, nepriklausančių to akto reguliavimo dalykui ar priklausančių kitoms sritims.
- 4.2.2. Teisės ir pareigos privalo būti suderintos tarpusavyje ir neprieštarauti vienos kitoms.
- 4.2.3. Iš esmės laikino pobūdžio tekste neturi būti nuolatinio pobūdžio nuostatų.
- 4.3. Aktai taip pat turėtų būti nuoseklūs kitų Sąjungos aktų atžvilgiu.
- 4.3.1. Ypač būtina vengti pasikartojimų ir prieštaravimo kitiems konkrečioje srityje jau priimtiems aktams.
- 4.3.2. Taip pat būtina vengti tokio reglamentavimo, kuris sukeltų abejonių dėl kitų aktų taikymo (žr. 21 gairę).
- 4.4. Sakiniu turėtų būti reiškama tik viena mintis, o jei straipsnyje yra keli sakiniai, jame turi būti sugrupuojamos kelios logiškai susijusios idėjos. Tekstą reikia padalyti į lengvai susiejamas dalis (žr. 15 gairės lentelę) pagal argumentacijos seką, nes mažesnės apimties teksto dalis yra daug lengviau skaityti ir suvokti. Tačiau dėl to sakiniai neturi būti dirbtinai ir nepagrįstai suskaidyti.
- 4.5. Kiekvieno straipsnio struktūra turi būti kuo paprastesnė.
- 4.5.1. Nei dėl teksto aiškinimo, nei dėl jo aiškumo nebūtina viename straipsnyje nurodyti visų akte išdėstytų taisyklių aspektų. Šiuos aspektus reikėtų išdėstyti keliuose straipsniuose, sugrupuotuose viename skirsnyje (žr. 15 gairę).
- 4.5.2. Ypač pradiniam akto rengimo etape reikėtų vengti pernelyg sudėtingos straipsnių struktūros. Kol aktų projektai ir jų pasiūlymai bus priimti, jie bus svarstomi ir dėl jų bus deramasi, todėl daugeliu atvejų tekste atsiras papildymų ir patobulinimų. Jei straipsniai bus „perkrauti“, gali kilti sunkumų įtraukiant vėlesnius straipsnių pakeitimus, kurių dažnai pateikiama daug.

Teksto, neatitinkančio šių principų, pavyzdys:

- „4. Valstybės narės, nukrypdamos nuo 2 dalies, gali imtis priemonių dėl tam tikros informacinės visuomenės paslaugos, jei tenkinamos toliau nurodytos sąlygos:
- a) šios priemonės:
 - i) yra būtinos dėl vienos iš tokių priežasčių:
 - 1) viešosios tvarkos, ypač nusikaltimų prevencijos, tyrimų, sulaikymo ir patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, įskaitant nepilnamečių apsaugą ir kovą su rasinės, lyčių, religinės ar nacionalinės neapykantos kurstymu, ir žmogaus orumo pažeidimus,
 - 2) visuomenės sveikatos apsaugos,
 - 3) visuomenės saugumo, įskaitant nacionalinio saugumo ir gynybos užtikrinimą,
 - 4) vartotojų, įskaitant investuotojus, apsaugos;
 - ii) įgyvendinamos, jei tam tikra informacinės visuomenės paslauga trukdo pasiekti tikslus, nurodytus i papunktyje, arba sukelia rimtą grėsmę šiems tikslams;
 - iii) yra proporcingos nurodytiems tikslams;
 - b) valstybės narės, prieš imdamosi aptartų priemonių ir nepažeisdamos teismo proceso, įskaitant parengtinį bylos nagrinėjimą ir veiksmus, vykdomus nusikaltimų tyrimo metu, turėjo:
 - i) būti paprašiusios valstybių narių, nurodytų 1 dalyje, imtis priemonių, o šios jų nesiėmė arba priimtose priemonės buvo nepakankamos,
 - ii)– būti pranešusios Komisijai ir valstybėms narėms, nurodytoms 1 dalyje, apie savo ketinimus imtis minėtų priemonių.“

- 4.6. Kartais daug lengviau vartoti sudėtingus sakinius nei stengtis apibendrinti mintis ir išreikšti jas aiškiomis formuluotėmis. Tačiau būtina stengtis parengti tekstą, kurį būtų galima lengvai suprasti ir išversti.

- 4.7. Kiek vartoti santrumpų, reikėtų nuspręsti pagal tai, kam yra skirtas aktas. Santrumpos turėtų būti žinomos adresatams arba jų reikšmė turėtų būti aiškiai nurodoma minint pirmą kartą, pavyzdžiui: Europos Centrinis Bankas (toliau – ECB), tarptautinis banko sąskaitos numeris (toliau – IBAN). Jei santrumpa jau buvo paaiškinta konstatuojamose dalyse ir ji toliau vartojama dėstomojoje dalyje, paprastai jos reikšmė turėtų būti dar kartą paaiškinta ją pirmą kartą minint dėstomojoje dalyje. Tačiau to kartojimo nauda turėtų būti vertinama kiekvienu konkrečiu atveju, visų pirma atsižvelgiant į konstatuojamųjų dalių skaičių ir ilgį arba į tai, ar santrumpa yra gerai žinoma ir nedviprasmiška.
5. VISO AKTŲ PRIĖMIMO PROCESO METU PRIIMAMŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ TERMINAI IR SAKINIŲ STRUKTŪRA TURI BŪTI TOKIE, KAD BŪTŲ ATSIŽVELGTA Į DAUGIAKALBĮ SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ POBŪDĮ; TIK VIENAI NACIONALINEI TEISINEI SISTEMAI BŪDINGOS SĄVOKOS AR TERMINAI TURĖTŲ BŪTI VARTOJAMOS ATSARGIAI*.
- 5.1. Asmuo, rengiantis bendrojo taikymo aktą, privalo žinoti, kad jo rengiamas tekstas turi atitikti Tarybos reglamento Nr. 1 nuostatas, kurios reikalauja, kad rengiant teisės aktus būtų vartojamos visos oficialios kalbos. Dėl to atsiranda reikalavimų, papildančių tuos, kurie jau taikomi rengiant nacionalinės teisės aktus.
- 5.2. Pirmą, pradinį tekstą privalo būti visai nesudėtingas, aiškus ir suprantamas, nes jei jis bus per sudėtingas ar dviprasmiškas, tai išverstas į vieną ar daugiau kitų Sąjungos kalbų jis gali tapti netikslus, apytikris arba visiškai klaidingas.

Vengtino teisės aktų rengimo pavyzdys:

„X produkto rinkos kainos yra gamintojo pardavimo kainos, neskaičiuojant nacionalinių mokesčių ir privalomųjų mokėjimų:

- a) šviežių produktų, supakuotų blokais;
- b) padidintos x EUR suma, atsižvelgiant į būtinas transporto išlaidas.“

Tokiu atveju geriau nenaudoti išvardijimo ir tekstą formuluoti taip:

„X produkto rinkos kainos yra šviežių produktų, supakuotų blokais, gamintojo pardavimo kainos, į kurias neįskaičiuojami nacionaliniai mokesčiai ir privalomieji mokėjimai.

Šios kainos padidina x EUR suma, atsižvelgiant į būtinas transporto išlaidas.“

* Šiame Praktinio vadovo leidime šios gairės formuluotė buvo patikslinta atsižvelgiant į Lisabonos sutartimi įvestus pakeitimus.

- 5.2.1. Reikėtų vengti įmantrių frazių ar sakinio fragmentų. Rengėjas neturi stengtis glaustai perteikti sudėtingos minties, kuriai perteikti reikėtų išsamaus formulavimo.

Vengtinio teisės aktų rengimo pavyzdys:

„Jei produktai neatitinka reikalavimų, išdėstytų 5 straipsnyje, valstybės narės imasi visų būtinų priemonių šių produktų pateikimo į rinką apribojimui arba uždraudimui, arba užtikrina, kad jie bus pašalinti iš rinkos taikant sankcijas, kurias priešingu atveju yra numčiusios valstybės narės.“

Geriau tekstą suformuluoti taip:

„Jei produktai neatitinka 5 straipsnyje išdėstytų reikalavimų, valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad būtų apribotas arba uždraustas šių produktų pateikimas į rinką, arba užtikrina, kad jie bus pašalinti iš rinkos.“

Valstybės narės nustato sankcijas, taikomas tada, kai nesilaikoma minėtų apribojimų, uždraudimų, arba kai produktai nepašalinami iš rinkos.“

- 5.2.2. Taip pat patartina vengti ypač sudėtingų sakinių, sudarytų iš kelių frazių, šalutinių sakinių arba įterpinių (pastabų įterpimo).

Vengtinio teisės aktų rengimo pavyzdys:

„Visos susitarimo šalys privalo turėti galimybę susipažinti su darbo rezultatais, suprantant, kad mokslinių tyrimų institutai turi galimybę pasilikti teisę šiuos rezultatus panaudoti vėlesniuose tyrimų projektuose.“

Geriau tekstą suformuluoti taip:

„Visos susitarimo šalys privalo turėti galimybę susipažinti su darbo rezultatais.“

Tačiau mokslinių tyrimų institutai gali pasilikti teisę naudoti šiuos rezultatus vėlesniuose tyrimų projektuose.“

- 5.2.3. Skirtingos sakinio sudedamosios dalys turi būti sujungtos aiškiu gramatiniu ryšiu. Pavyzdžiui, neturi kilti jokių abejonių, ar būdvardis siejamas tik su vienu ar keliais daiktavardžiais.

Vengtinio teisės aktų rengimo pavyzdys:

„... valstybinės mokyklos ir ligoninės ...“

Geriau tekstą suformuluoti taip:

„... valstybinės mokyklos ir valstybinės ligoninės ...“.

- 5.2.4. Be to, patartina vengti žargono, tam tikrų madingų žodžių ir lotyniškų posakių, vartojamų neįprasta teisinei kalbai reikšme.
- 5.3. Antra, jei akto rengėjas vartoja specifines formuluotes ir frazes, ypač, bet neišimtinai, teisinius terminus, kurie būdingi tik tam tikrai kalbai arba nacionalinei teisinei sistemai, versti tokį tekstą gali būti labai sudėtinga.

Rengėjas visų pirma turi atsižvelgti į šias dvi problemas.

- 5.3.1. Tam tikros vienai kalbai, kuria rengiamas aktas, būdingos frazės, gali neturėti atitikmenų kitose Sąjungos kalbose. Todėl kitomis kalbomis šios frazės bus verčiamos performuluojant ir vartojant apytikrės reikšmės žodžius, dėl kurių skirtingų kalbų versijose gali atsirasti semantinių skirtumų. Taigi rekomenduojama, jei įmanoma, nevartoti tik vienai kalbai būdingų frazių.

- 5.3.2. Vartojant teisinę terminiją, reikia vengti terminų, būdingų tik tam tikroms nacionalinėms teisinėms sistemoms.

Pavyzdys:

Terminas *faute*, kuris gerai žinomas Prancūzijos teisėje, neturi tiesioginių atitikmenų kitose teisės sistemose (ypač Didžiosios Britanijos ir Vokietijos); priklausomai nuo konteksto turėtų būti vartojami terminai *illégalité*, *manquement* (kai kalbama apie pareigą) ir kt., kuriuos lengva išversti į kitas kalbas („neteisėtumas“, (pareigos) „neįvykdymas“ ir kt.).

- 5.4. Reikia siekti, kad kiekvienoje valstybėje narėje asmenys, taikantys ir aiškinantys aktus (pareigūnai, teisėjai, teisininkai ir t. t.), kiek įmanoma ir atsižvelgdami į ypatingą Sąjungos teisės ir jos terminijos pobūdį, suvoktų tekstą ne kaip „vertimą“ blogąja šio žodžio prasme, bet kaip tam tikros teisinės kalbos stiliaus tekstą. Tekstai, kuriuose pilna skolinių, pažodinio vertimo ar žargonybių, yra sunkiai suprantami ir tampa Sąjungos teisės aktų, tokiais atvejais laikomų „svetimais“, kritikos šaltiniu.
- 5.5. Be to, būtina pateikti dvi svarbias praktines pastabas dėl pradinio teksto ir jo vertimo santykio.
- 5.5.1. Pirma, rengėjai turi užtikrinti, kad vertėjai galėtų iš karto nustatyti, kuriuo šaltiniu remiamasi pradiname tekste. Jei dalis pradinio teksto paimta iš jau priimto akto (Sutarties, direktyvos, reglamento ir t. t.), tai turi būti aišku iš teksto arba turi būti nurodyta atskirai, prireikus naudojant elektronines priemones. Nepateikus nuorodų į šaltinius, kyla grėsmė, kad visos užslėptos citatos į kitas kalbas gali būti išverstos laisvu stiliumi, nors akto rengėjas ketino vartoti autentiškas jau priimtų nuostatų formuluotes.
- 5.5.2. Antra, rengėjai turi suprasti, kad vertėjų ar kitų padalinių, atliekančių lingvistinę patikrą, pastabos gali būti labai vertingos. Tokia patikra gali padėti rasti klaidų ir dviprasmybių ilgai rengtame pradiname tekste, ypač tais atvejais, kai dėl jo vyko ilgos daugelio asmenų diskusijos. Apie kilusias problemas galima informuoti akto rengėją. Daugeliu atvejų geriau pataisyti pradinį tekstą, o ne jo vertimą.

6. KONKREČIAME AKTE NUOSEKLIAI VARTOJAMA TA PATI TERMINIJA, SUDERINTA TIEK TAME PAČIAME AKTE, TIEK SU JAU GALIOJANČIU, YPAČ TOJE PAČIOJE SRITYJE, AKTŲ TERMINIJA.
- VIENODOS SĄVOKOS TURI BŪTI IŠREIŠKIAMOS TAIS PAČIAIS TERMINAIS, KIEK ĮMANOMA STENGSIANTIS NENUKRYPTI NUO JŲ REIKŠMĖS BENDRINĖJE, TEISINĖJE ARBA TECHNINĖJE KALBOJE.
- 6.1. Kad teisės aktai būtų lengviau suprantami ir aiškinami, jų tekstas privalo būti nuoseklus. Būtina skirti formos nuoseklumą, prie kurio priklauso tik terminijos klausimai, nuo turinio nuoseklumo, suvokiamo plačiai, t. y. gilinantį į viso akto logiką.

Formos nuoseklumas

- 6.2. Terminijos nuoseklumas reiškia, kad vienodoms sąvokoms reikšti turi būti vartojami tie patys terminai, o tas pats terminas neturi būti vartojamas skirtingoms sąvokoms reikšti. Siekiama, kad vartojamo termino reikšmė nebūtų dviprasmė, prieštaringa ar kelianti abejonių. Taigi, kalbant apie tą patį dalyką, turi būti vartojami tie patys terminai, o skirtingoms sąvokoms reikšti turi būti parenkami skirtingi terminai.
- 6.2.1. Tai taikoma ne tik pavienių aktų, tarp jų ir priedų, nuostatoms, bet ir susijusių aktų, ypač įgyvendinimo aktų, ir visų kitų tos pačios srities aktų nuostatoms. Iš esmės terminija turi būti vartojama nuosekliai, remiantis jau galiojančiais teisės aktais.
- 6.2.2. Žodžius būtina vartoti įprasta jų reikšme. Jei žodis kasdienėje ar techninėje kalboje turi reikšmę, kuri teisinėje kalboje skiriasi, būtina taip suformuluoti frazę, kad nekiltų jokių dviprasmybių.
- 6.2.3. Siekiant tikslumo ir norint išvengti aiškinimo problemų gali tekti apibrėžti terminą (žr. 14 gairę).

Turinio nuoseklumas

- 6.3. Terminijos nuoseklumą taip pat būtina tikrinti atsižvelgiant į paties akto turinį. Jame negali būti prieštaravimų.
- 6.4. Visame tekste būtina paisyti terminų apibrėžčių. Apibrėžti terminai turi būti vartojami vienodai, o jų turinys neturi skirtis nuo pateiktų terminų apibrėžčių.

Aktų dalys
(7–15 gairės)

7. VISI BENDROJO TAIKYMO AKTAI RENGiami PAGAL STANDARTINĘ STRUKTŪRĄ (PAVADINIMAS, PREAMBULĖ, DĖSTOMOJI DALIS IR, JEI REIKIA, PRIEDAI).*
- 7.1. „Pavadinimas“ apima visą informaciją, esančią akto antraštėje, pagal kurią jis identifikuojamas. Prie jo taip pat gali būti pateikti ir tam tikri techniniai duomenys (nuorodos į autentišką kalbos versiją, svarba EEE, numeris), kurie atitinkamai įterpiami tarp pavadinimo ir preambulės.
- 7.2. „Preambulė“ yra dalis nuo akto pavadinimo iki dėstomosios dalies, t. y. nurodomosios dalys, konstatuojamosios dalys ir tam tikros formuluotės, pateikiamos prieš jas arba po jų.
- 7.3. „Dėstomoji dalis“ yra norminė akto dalis. Ji susideda iš straipsnių, kurie gali būti sugrupuoti į dalis, antraštinės dalis, skyrius ir skirsnius (žr. 15 gairės lentelę), prie jos taip pat gali būti pridėti priedai.

Dėl atitinkamų standartinės struktūros dalių žiūrėkite gaires dėl konkrečių dalių.

8. AKTO PAVADINIME KUO GLAUSČIAU IR IŠSAMIAU NURODOMAS AKTO REGULIAVIMO DALYKAS, NEKLAIDINANT SKAITYTOJO DĖL DĖSTAMOSIOS DALIES TURINIO. KUR TINKAMA, PO VISO AKTO PAVADINIMO GALI BŪTI PATEIKIAMAS JO SUTRUMPINTAS PAVADINIMAS.
- 8.1. Iš pavadinimo, t. y. pasirinktos formuluotės, skirtos akto antraštėje pateikti tam tikrą informaciją apie pagrindinį akto reguliavimo dalyką, turi būti įmanoma spręsti, kam taikomas (arba netaikomas) šis aktas. Jame turi kuo aiškiau atsispindėti akto turinys. Akto rengėjai neturėtų pavadinimo perkrauti nereikalinga informacija, bet, priešingai, turėtų vartoti tam tikroms Sąjungos teisės aktų sritims būdingus reikšminius žodžius (pravartu remtis galiojančių Europos Sąjungos teisės aktų rodyklės, pateiktos EUR-Lex Sąjungos teisės duomenų bazėje, analitine struktūra).

Taigi aktų rengėjai privalo nuspręsti, kokią informaciją pateikti pavadinime, kad jį skaitytų tiesiogiai suinteresuotas asmuo (pavyzdžiui, ne kiekvienas ūkininkas, o būtent tik obuolių augintojai).

* Šiame Praktinio vadovo leidime šios gairės formuluotė buvo patikslinta atsižvelgiant į Lisabonos sutartimi įvestus pakeitimus.

- 8.2. Akto pavadinimas privalo skirtis nuo kitų galiojančių aktų pavadinimų (tačiau žr. 8.3 punktą).
- 8.3. Aktai, iš dalies keičiantys ankstesnius aktus, sudaro išimtį. Pavadinimas laikomas neišsamiu, jei jame nenurodyti visų iš dalies keičiamų aktų numeriai. Jei nėra tokios nuorodos, neįmanoma rasti visų tam tikro akto pakeitimų. Jei vienintelė akto paskirtis – iš dalies pakeisti kitą aktą, nurodomas iš dalies keičiamo akto pavadinimas ir numeris arba jo numeris ir pakeitimo tikslas (žr. 18.9 ir 18.10 punktus). Priešingai, jei akte išdėstomos savarankiškos nuostatos ir dėl jų papildomai iš dalies keičiamas kitas aktas, tuomet nurodomas tik pastarojo akto numeris (žr. 19.3 punktą).

Sutrumpintas pavadinimas

- 8.4. Sąjungos teisės aktų pavadinimai yra nustatomi pagal tam tikrą skaičių ir raidžių derinį (pvz., (ES) 2015/35), todėl sutrumpinti aktų pavadinimai Sąjungos teisėje nėra tokie pravartūs kaip kitose sistemose, kur aktai taip nenumeruojami. Tačiau tam tikrais atvejais praktikoje vartojamas sutrumpintas pavadinimas (pavyzdžiui, Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007 – „Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas“). Nors ir atrodytų, kad tai yra paprasta išeitis, darant nuorodas į aktus vartojant sutrumpintą pavadinimą iškyla pavojus Sąjungos teisės aktų tikslumui ir nuoseklumui. Tad šiuo metodu reikėtų naudotis tik atskirais atvejais, kai tai iš esmės padeda skaitytojui suprasti tekstą.
- 8.5. Priimant aktus reikėtų vengti sutrumpintų pavadinimų kūrimo juos įrašant iškart po akto pavadinimo, kadangi jie tik dar labiau apsunkina pavadinimą, tačiau neišsprendžia klausimo, ar reikėtų vartoti sutrumpintą pavadinimą ar ne tiek akte, kuriame jis buvo sukurtas, tiek vėlesniuose aktuose.

Nepamirštant pastabų, pateiktų 8.4 punkte, galima nurodyti aktą vartojant sutrumpintą pavadinimą siekiant padėti suprasti, į kokį aktą daroma nuoroda. Šiuo atveju parinktas sutrumpintas pavadinimas turėtų būti įrašomas akto, kuriame daroma nuoroda, tekste (skliausteliuose, kaip ir bet kokia kita santrumpa).

Apibendrinimas

8.6. Išsamų teisės akto pavadinimą sudaro:

- 1) nuoroda į akto rūšį (reglamentą, direktyvą, sprendimą (prireikus deleguotąjį ar įgyvendinimo);
- 2) atitinkamos susijusios srities santrumpa ar akronimas (ES, BUSP, Euratomas), metai ir akto numeris²;
- 3) institucijos ar institucijų, priėmusių aktą, pavadinimas;
- 4) kur tinkama, pasirašymo data (pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtų aktų, biudžeto bei Europos Parlamento ir Tarybos sprendimų dėl biudžeto atveju) arba priėmimo data;
- 5) pavadinimas, t. y. glaustas reguliavimo dalyko aprašas.

9. NURODOMŲJŲ DALIŲ PASKIRTIS – AKTO TEISINIO PAGRINDO IR PAGRINDINIŲ JO PRIĖMIMO PROCEDŪROS ETAPŲ NURODYMAS.

9.1. Preambulės pradžioje pateikiamose nurodomosiose dalyse nurodoma:

- akto teisinis pagrindas, t. y. nuostata, suteikianti įgaliojimus priimti šį aktą,
- Sutartyse numatyti pasiūlymai, iniciatyvos, rekomendacijos, prašymai arba nuomonės (Sutartyse nenumatyti procedūriniai aktai minimi paskutinėje konstatuojamojoje dalyje)³; teisėkūros procedūra priimamuose aktuose pridedamos nurodomosios dalys dėl akto projekto perdavimo nacionaliniams parlamentams ir dėl procedūros, kurios laikytasi (įprasta arba speciali teisėkūros procedūra).

Patikrinkite, kad tai, kas nurodoma, iš tikrųjų būtų nurodomosios dalys ir jos nebūtų pateikiamos kitose akto dalyse (žr. 9.13 ir 9.14 punktus).

² Išskyrus tam tikras išimtis, visi dokumentai skelbiami Oficialiojo leidinio L serijoje, nepriklausomai nuo akto rūšies (reglamentas, direktyva, sprendimas ar kt.), nuo 2015 m. sausio 1 d. numeruojami taip: (Sritis) MMMM/N Iki tos datos paskelbtų aktų numeravimas nesikeičia.

³ Dėl nuomonių laikantis komitologijos procedūros žiūrėti 10.18 punktą.

Pateikimas

- 9.2. Dažniausiai nurodomosios dalys yra standartizuotos (lietuvių kalboje paprastai pradedama žodžiais „atsižvelgdama(-s) (-i) į ...“).

Teisinis pagrindas

- 9.3. Pirmoje nurodomojoje dalyje pateikiama bendro pobūdžio nuoroda į Sutartį, suteikiančią bendrą pagrindą veiksams, kurių imamasi.

Nurodomoji dalis formuluojama taip:

„atsižvelgdama(-s) (-i) į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo...“, arba

„atsižvelgdama(-s) (-i) į Europos Sąjungos sutartį ...“, arba

„atsižvelgdama(-s) (-i) į Europos atominės energijos bendrijos sutartį ...“.

Jei daroma nuoroda į daugiau negu vieną Sutartį, jos turėtų būti vardijamos atskirose eilutėse ir laikantis šios tvarkos: Europos Sąjungos sutartis, Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, Europos atominės energijos bendrijos sutartis.

- 9.4. Jei akto tiesioginis teisinis pagrindas yra Sutarties nuostata, prie bendrosios nurodomosios dalies pridedami žodžiai „ypač į jos“ ir nurodomas atitinkamo straipsnio numeris⁴.

Pavyzdys:

„atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį ...“

⁴ Jei aktas grindžiamas Stojimo akto nuostata, vartojama ši formuluotė: „atsižvelgdama(-s) (-i) į ... Stojimo aktą, ypač į jo ... straipsnį ...“ arba „... ypač į jo Protokolo Nr. straipsnį ...“.

- 9.5. Tačiau jei akto teisinis pagrindas yra antrinės teisės aktas⁵, atitinkamas teisės aktas nurodomas antroje nurodomojoje dalyje pateikiant atitinkamo straipsnio numerį, prieš kurį rašomi žodžiai: „ypač į“.

Pavyzdys:

„atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1026/2012 dėl tam tikrų priemonių siekiant išsaugoti žuvų išteklius, susijusių su valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausiąją žvejybą (...), ypač į jo 4 straipsnio 1 dalies c punktą,

(...) OL L 316, 2012 11 14, p. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1026/oj>.“

- 9.6. Teisinis pagrindas turėtų aiškiai skirtis nuo nuostatų, kuriose apibrėžiamas priimamų sprendimų tikslas, sąlygos ir esminiai jų aspektai. Vien procedūras nustatančios nuostatos negali būti teisinis pagrindas (pavyzdžiui, SESV 294 ir 218 straipsniai) (tačiau žr. 9.7 punktą).
- 9.7. Tarptautiniai susitarimai, sudaryti remiantis SESV 218 straipsnyje nurodyta tvarka, nėra tipiškai ir turi būti paminimi atskirai.

Pavyzdys:

„atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį, kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punktu“

- 9.8. Jei keliuose akto straipsniuose nustatomas būsimų sprendimų tikslas, o kitame straipsnyje įvardijama tuos sprendimus priimti įgaliota institucija, nurodomas tik pastarasis straipsnis.

⁵ Antrinės teisės aktų nuostatos cituojamos taip: nurodomojoje dalyje nurodomas visas pavadinimas, po jo pateikiama išnašos nuoroda; išnašoje pateikiama OL nuoroda (serija, numeris, data, puslapio numeris, jei keli aktai buvo paskelbti tame pačiame Oficialiojo leidinio numeryje, ir ELI nekeitamas identifikatorius, jei toks yra).

- 9.9. Atitinkamai, jei vienoje akto straipsnio dalyje nustatomas priemonių tikslas, o kitoje – įgaliojimas veikti, nurodoma tik pastaroji dalis⁶, o ne visas straipsnis.

Pavyzdžiui, priimant išsamias taisykles, reglamentuojančias produktų, kuriems taikomas rinkos organizavimas, tarifų kvotas, nurodoma Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 144 straipsnio 1 dalis.

Procedūras nustatantys aktai

- 9.10. Po nurodomųjų dalių dėl Sutartyse numatytų parengiamųjų aktų, ypač Europos Parlamento, Audito Rūmų, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto bei Regionų komiteto pareiktų nuomonių, išnašoje turi būti pateikta nuoroda į paskelbimą Oficialiajame leidinyje (pavyzdžiui, OL C, C/2024/124, 2024 2 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/124/oj>). Jei nuomonė dar nepaskelbta, reikėtų nurodyti jos pareiškimo datą.

Pavyzdys:

„(...) 1996 m. balandžio 1 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).“

- 9.11. Įprastos teisėkūros procedūros ar specialios teisėkūros procedūros atveju, nurodomoji dalis dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto perdavimo nacionaliniams parlamentams formuluojama taip:

„teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams“

⁶ Jei tos pačios dalies skirtingose pastraipose yra pateiktos dvi įgaliojimus suteikiančios nuostatos, pavyzdžiui, viena – Tarybai, o kita – Komisijai, reikia nurodyti atitinkamą pastraipą.

Nurodomoji dalis, kurioje minima teisėkūros procedūra, formuluojama taip:

„laikydami įprastos teisėkūros procedūros“ arba „laikydami specialios teisėkūros procedūros“

Jei įprastos teisėkūros procedūros atveju tekstas buvo pateiktas Taikinimo komitetui ir jei taikinimo metu buvo pasiektas susitarimas, nurodomoji dalis formuluojama taip:

„laikydami įprastos teisėkūros procedūros, atsižvelgdami į ... m. ... d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrą projektą“

Po nurodomosios dalies, kurioje minima teisėkūros procedūra, pateikiama išnaša, kurioje išdėstomi visi procedūros etapai.

- 9.12. Tam tikruose aktuose, priimtuose remiantis teisiniu pagrindu, kuriame daroma nuoroda į kitame Sutarties straipsnyje numatytą priėmimo procedūrą, turėtų būti pateikiama procedūrinio pobūdžio nurodomoji dalis. Pavyzdžiui, SESV 132 straipsnio 3 dalyje (teisinis pagrindas) daroma nuoroda į SESV 129 straipsnio 4 dalyje nustatytą procedūrą. Procedūra turėtų būti paminima panašioje nurodomojoje dalyje, kaip ir įprastos teisėkūros procedūros ar specialios teisėkūros procedūros atveju.

„laikydami Sutarties 129 straipsnio 4 dalyje nustatytos tvarkos“

Nuorodos, kurios nesudaro nurodomųjų dalių

- 9.13. Formuluojant nurodomąsias dalis reikėtų užtikrinti, kad jose būtų daroma nuoroda arba į teisinį pagrindą, arba į procedūrą. Jei būtina padaryti nuorodą į nuostatas, kuriose nepateikiamas teisinis pagrindas, tam, kad dėstomoji dalis būtų tinkamai suprasta arba kad nuostatų teisėtumas galėtų būti patikrintas, tokia nuoroda turėtų būti pateikiama konstatuojamosiose dalyse. Aiškinamajame memorandume gali būti pateikiamos pažintinės, bendresnio pobūdžio nuorodos.

- 9.14. Nurodomosiose dalyse nereikia minėti bendrųjų SESV institucinių nuostatų (pavyzdžiui, 238 ir 288 straipsnių), kurios taip pat taikomos konkrečiam aktui.

Pastaba: Nuoroda į parengiamuosius veiksmus (techninių organų nuomones, Sutartyse nenumatytas konsultacijas) paprastai pateikiama konstatuojamųjų dalių pabaigoje vartojant tokias formuluotes: „(*organo pavadinimas*) pateikė nuomonę...“, „*pasikonsultavusi (-ę) su ...*“.

Tuo tarpu vidaus susitarime arba Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų sprendime pateikiamos tokios formuluotės nurodomųjų dalių pabaigoje:

„*pasikonsultavusi (-ę) su Komisija ...*“ arba

„*susitarusi (-ę) su Komisija ...*“.

10. KONSTATUOJAMŲJŲ DALIŲ TIKSLAS YRA GLAUSTAI IŠDĖSTYTI PAGRINDINES DĖSTOMOSIOS DALIES NUOSTATAS SĄLYGOJANČIAS PRIEŽASTIS, JŲ NEKARTOJANT PAŽODŽIUI IR NEPERFRAZUOJANT. JOSE NETURI BŪTI NORMINIŲ NUOSTATŲ ARBA POLITINIŲ RAGINIMŲ.
- 10.1. „Konstatuojamosiose dalyse“ išdėstomi akto motyvai; jos įterpiamos tarp nurodomųjų dalių ir dėstomosios dalies. Motyvus dėstyti pradedama žodžiu „kadangi“, o toliau pateikiamos sunumeruotos vieno ar kelių sakinių pastraipos (žr. 11 gairę). Motyvai išdėstomi neįpareigojama kalba, kad jų nebūtų galima supainioti su dėstomąja dalimi.
- 10.2. Reglamentuose, direktyvose ir sprendimuose turi būti nurodyti jų motyvai. Tuo siekiama, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo galėtų įvertinti, kokiomis aplinkybėmis institucija panaudojo savo įgaliojimus, priimdama atitinkamą aktą⁷, kad ginčo šalys galėtų apginti savo interesus, o Europos Sąjungos Teisingumo Teismas galėtų vykdyti kontrolę.

⁷ Žr. Sprendimą *Vokietija prieš Komisiją* (24/26, [1963], Rink. p. 131).

- 10.3. Jei reikia priminti istorinį akto kontekstą, faktai išdėstomi chronologine tvarka. Konkrečios akto nuostatos paaiškinamos, kiek įmanoma, tokia tvarka, kokia jos yra išdėstytos.

Būtų geriausia, kad nurodant motyvus būtų pateikta:

- glaustas su jais susijusių faktinių ir teisinių aplinkybių išdėstymas ir
- išvada, kad dėl minimų priežasčių būtina arba reikėtų patvirtinti dėstomojoje dalyje nurodytas priemonės.

- 10.4. Pateikti tikslesnio Sąjungos teisės akto motyvų išdėstymo *turinio* apibūdinimo neįmanoma. Neįmanoma nustatyti ir vienos tikslios taisyklės visiems bendrojo ir individualaus pobūdžio aktams, taikomiems įvairioms sritims arba priimtiems skirtingomis aplinkybėmis, paaiškinti.

Tačiau galima nustatyti tam tikras bendras motyvų nurodymo taisykles

- 10.5. Konstatuojamojoje dalyje reikėtų glaustai pateikti pagrindinių akto dėstomosios dalies nuostatų motyvus.

- 10.5.1. Konstatuojamosiose dalyse reikėtų pateikti *tikruosius motyvus*. Jose neturėtų būti pateikiami teisiniai pagrindai (jie pateikiami nurodomosiose dalyse) arba pateikiamos ištraukos iš nuostatos, kuri jau nurodyta kaip teisinis pagrindas, suteikiantis institucijai įgaliojimus veikti. Be to, konstatuojamosios dalys, kuriose tik nurodomas akto tikslas arba pažodžiui pakartojamos arba performuluojamos akto nuostatos ir nepateikiami šių nuostatų motyvai, yra nereikalingos arba betikslės.

- 10.5.2. Nereikėtų įtraukti tokių konstatuojamųjų dalių, kuriose teigiama, kad reikia imtis tam tikrų priemonių, tačiau nepaaiškinami jų motyvai.

- 10.5.3. Nurodomi motyvai neturėtų visiškai ar iš dalies būti sudaryti iš nuorodų į kitame akte pateiktus motyvus⁸.

⁸ Žr. Sprendimą *Eridania prieš Žemės ūkio ir miškų ministeriją* (230/78, [1979], Rink. p. 2749) ir Sprendimą *Papiers Peints de Belgique prieš Komisiją* (73/74, [1975], p. 1491).

- 10.6. Savaiame suprantama, nebūtina pateikti kiekvienos nuostatos motyvų. Tačiau visuomet reikia pagrįsti akto panaikinimo arba nuostatos išbraukimo atvejus (taip pat žr. 10.14 punktą).
- 10.7. Konstatuojamosios dalys, kuriose nepateikiama dėstomosios dalies motyvų, neturėtų būti įtraukiamos, išskyrus tam tikrus atvejus; pavyzdžiui, įprasta nuorodą į SESV 352 straipsnį pagrįsti tokia paskutine konstatuojamąja dalimi:

„[Šiam sprendimui] <...> priimti Sutartis nenumato kitų įgaliojimų, išskyrus nurodytus 352 straipsnyje.“

- 10.8. Jei atitinkamame teisiniam pagrinde aiškiai nenurodoma teisės aktų, kurie turi būti priimti, rūšis („Taryba patvirtina priemones, būtinas...“) ir iš priimtinos priemonės turinio neaišku, kokia Sąjungos teisės akto rūšis yra tinkama, praverstų pateikti motyvus, dėl kurių buvo pasirinkta viena ar kita akto rūšis. Jei, pavyzdžiui, tam tikru atveju būtų įmanoma priimti tiesiogiai taikomą reglamentą, konstatuojamosiose dalyse galima paaiškinti, kodėl ketinama priimti direktyvą, kuri turi būti perkelta į nacionalinę teisę. Akto rengėjas taip pat turi turėti omenyje subsidiarumo ir proporcingumo principus.

Nuo konkretaus akto ar nuostatos pobūdžio priklauso, kaip išsamiai reikia pateikti motyvus

a) Bendrojo taikymo aktai

- 10.9. *Pagrindiniuose* teisės aktuose išdėstomais motyvais turėtų būti siekiama paaiškinti bendrą akto koncepciją, o ne pateikti visus kiekvienos konkrečios nuostatos motyvus. Tačiau reikia pateikti konkrečius motyvus daugeliui individualaus pobūdžio nuostatų, jei jos yra svarbios arba jei jos nepriklauso bendrai koncepcijai.
- 10.10. *Įgyvendinimo* aktuose pateikiami motyvai yra neišvengiamai konkretesni, tačiau visuomet reikėtų stengtis juos pateikti glaustai.

- 10.11. Vis dėlto pateikiant bendrojo taikymo aktų motyvus nereikia aprašyti ir tuo labiau įvertinti faktų, kuriais remiantis buvo priimtas aktas. Visų pirma aktuose, kurie, pavyzdžiui, nustato importo muitus ar žemės ūkio grąžinamąsias išmokas, nereikėtų pateikti išsamių motyvų (įskaitant apskaičiavimus), nes, viena, bendrai apibūdinant situaciją, dėl kurios priimamas aktas ir, antra, apibrėžiant bendruosius tikslus, kurių ketinama siekti, pakanka tiesiog nurodyti kriterijus ir metodus, kuriais remtasi atliekant skaičiavimus⁹.
- b) Individualaus pobūdžio aktai
- 10.12. Motyvai, kuriais pagrįstas individualaus pobūdžio aktas, turėtų būti nurodyti tiksliau.
- 10.13. Tai taikytina visų pirma aktams, kuriais atmetamas prašymas. Išsamūs motyvai taip pat turi būti nurodomi konkurencijos srities sprendimuose, kuriuose turi būti nagrinėjami sudėtingi teisiniai klausimai ir faktai; sprendimas bet koku atveju turi išlikti aiškus, todėl reikia stengtis motyvus pateikti glaustai.
- c) Specialios nuostatos
- 10.14. Ypač atidžiai turi būti rengiami šių nuostatų motyvai:
- nukrypti leidžiančių nuostatų,
 - nuostatų, kuriose nustatomas reglamentavimas, kuris skiriasi nuo galiojančios bendrosios tvarkos,
 - išimčių iš bendrųjų principų, pavyzdžiui, atgaline data taikomų nuostatų,
 - nuostatų, kurios gali pakenkti tam tikrų suinteresuotųjų šalių interesams, ir
 - nuostatų, kuriose numatyta, kad aktas įsigalioja jo paskelbimo dieną.

⁹ Žr. Sprendimą *Schwarze prieš Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel* (16/65, [1965], Rink. p. 1081).

d) Akto subsidarumo ir proporcingumo motyvai

10.15. Reikėtų pateikti konkrečius šių principų motyvus.

10.15.1. Vykdydamos teisės aktų leidybos įgaliojimus, institucijos atsižvelgia į subsidarumo principą ir aiškinamajame memorandume išdėsto, kaip jį įgyvendins. Glausčiau tai aiškinama konstatuojamosiose dalyse.

10.15.2. Subsidarumui skirtos konstatuojamosios dalies tekstas priklauso nuo konkrečios situacijos, bet apskritai reikėtų laikytis 10.15.4 punkte pateiktos struktūros. Tačiau svarbu prisiminti ES sutarties 5 straipsnyje nustatytą skirtumą tarp tų politikos sričių, kuriose Sąjunga turi išimtinę kompetenciją, ir tų politikos sričių, kuriose ji išimtinės kompetencijos neturi.

10.15.3. ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad visose srityse, kuriose Sąjunga turi išimtinę kompetenciją, būtų laikomasi proporcingumo principo. Tokiu atveju tik pateikiama nuoroda į proporcingumo principą konstatuojamojoje dalyje, kuri išdėstoma taip:

„Pagal proporcingumo principą, siekiant įgyvendinti pagrindinį tikslą... (apibrėžkite pagrindinį tikslą), būtina ir tinkama nustatyti taisykles, susijusias su... (nurodykite konkretaus akto reglamentuojamas tam tikras priemones). Šiuo (šia) (nurodykite akto pavadinimą) remiantis Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalimi neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.“

10.15.4. Jei Sąjunga neturi išimtinės kompetencijos, konstatuojamojoje dalyje pateikiamos nuorodos į subsidarumo principą *stricto sensu* ir į proporcingumo principą taip:

„Kadangi šio (šios) ... (nurodykite akto rūšį) tikslų... (jei tinkama, nurodykite tikslus) valstybės narės negali deramai pasiekti ... (pateikite priežastis), o dėl ... (nurodykite veiksmo mastą arba poveikį) tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo (šia) ... (nurodykite akto rūšį) neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.“

- 10.15.5. Pirmiau pateikti šablonai turi būti užpildyti ir patikslinti atsižvelgiant į konkretų atvejį, kaip nurodyta skliausteliuose, kad būtų pateikti tikri motyvai. Nuo jų galima nukrypti, tačiau iš konstatuojamųjų dalių turi būti aišku, kad būtina imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu ir, prireikus, kad veiksmai yra proporcingi.

Konstatuojamosios dalys dėl įgaliojimų delegavimo ir įgyvendinimo įgaliojimų

- 10.16. Pagrindiniuose aktuose, kuriuose numatoma, kad Komisija priims deleguotuosius aktus, turi būti pateikta konstatuojamoji dalis, kurioje daroma nuoroda į SESV 290 straipsnį. Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija susitarė, kad tos konstatuojamosios dalies bei atitinkamų nuostatų redakcija turi kuo labiau atitikti standartines formuluotes, kurias kartu parengė šios institucijos.
- 10.17. Pagrindiniuose aktuose, kuriuose numatoma, kad Komisija priims įgyvendinimo aktus (SESV 291 straipsnis), turi būti pateikta konstatuojamoji dalis, kurioje, prireikus, daroma nuoroda į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai¹⁰.

Nuoroda į konsultacijas

- 10.18. Reglamente (ES) Nr. 182/2011 numatytos konsultacijos nurodomos Komisijos priimtų įgyvendinimo aktų preambulėse.

Konsultacijos su komitetu taikant nagrinėjimo procedūrą (reglamento 5 straipsnis) visada turi teisinių pasekmių. Konsultacijos su komitetu minimos ne nurodomojoje dalyje, bet paskutinėje konstatuojamojoje dalyje.

Pavyzdys:

„(...) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka [komiteto pavadinimas] nuomonę,“

¹⁰

OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

Tačiau konsultacijos su komitetu taikant patariamąją procedūrą (reglamento 4 straipsnis) minimos paskutinėje nurodomojoje dalyje, kuri formuluojama taip:

„pasikonsultavusi su [komiteto pavadinimas],“

11. KIEKVIENA KONSTATUOJAMOJI DALIS YRA NUMERUOJAMA.

11.1. Tokios praktikos laikomasi tam, kad parengti teisės aktai būtų aiškūs ir būtų paprasta surasti nuorodas – tiek prieš priimant aktą, tiek jį priėmus.

Tai taikoma ne tik bendrojo taikymo teisės aktams, bet ir visiems institucijų oficialiai parengtiems aktams (pavadinimas, preambulė, dėstomoji dalis).

11.2. Išdėstoma taip:

„kadangi:

(1) ... ;

(2) ... ;“

Pastaba: kiekviena konstatuojamoji dalis pradedama mažąja raide ir baigiama kabliataškiu, išskyrus paskutinę konstatuojamąją dalį, kuri baigiama kableliu.

11.3. Jei yra tik viena konstatuojamoji dalis, ji nenumerojama.

12. Į PRIVALOMŲ AKTŲ DĖSTOMĄJĄ DALĮ NETURI BŪTI ĮTRAUKIAMOS NENORMINIO POBŪDŽIO NUOSTATOS, PAVYZDŽIUI, PAGEIDAVIMAI AR POLITINĖS DEKLARACIJOS ARBA SUTARČIŲ IŠTRAUKOS AR KARTOJAMI ARBA PERFRAZUOTI STRAIPSNAI, ARBA KARTOJAMOS JAU GALIOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS. AKTUOSE NETURI BŪTI KITŲ STRAIPSNIŲ TURINĮ DĖSTANČIŲ ARBA AKTO PAVADINIMĄ PAKARTOJANČIŲ NUOSTATŲ.

Nenorminio pobūdžio privalomų aktų nuostatos

- 12.1. Privalomuose aktuose turėtų būti nustatytos taisyklės, įskaitant informacines nuostatas (pavyzdžiui, taikymo sritis, terminų apibrėžtys), kurios yra būtinos tam, kad tos taisyklės būtų suprastos teisingai ir tinkamai taikomos. Visa kita informacija yra perteklinė, pageidavimai, ketinimai ir deklaracijos, neturi būti pateikiami privalomojo akto dėstomojoje dalyje.

Čia pateikiamas vengtinas nenorminio pobūdžio reglamento nuostatos pavyzdys:

„Komisija ir kitos Sąjungos institucijos bei kitos nacionalinio lygmens valdžios institucijos, siekdamos skatinti vartoti ekologiniu ženklu paženklintus produktus, turėtų, nepažeisdamos Sąjungos teisės, parodyti pavyzdį nurodydamos produktams keliamus reikalavimus.“

Šioje nuostatoje yra aiškiai išreikštas pageidavimas, kuris niekaip neįpareigoja jos adresatų. Todėl tokia nuostata turi būti pateikiama ne privalomajame akte, bet komunikate arba rekomendacijoje, pridedamuose prie minėto akto.

Nuostatos, kuriose pakartojamos arba performuluojamos Sutarčių ar kitų aktų ištraukos arba straipsniai

- 12.2. Tokia praktika betikslė ir pavojinga. Išnagrinėkime akto, kuris grindžiamas SESV 46 straipsniu ir kurio nurodomosiose dalyse yra tinkamai pateikta atitinkama nuoroda, pavyzdį. Beprasmiška rengti pastraipą, kurioje pakartojama 45 straipsnio 1 dalis, pagal kurią „Sąjungoje užtikrinama darbuotojų judėjimo laisvė“. Akto rengėjas privalo nurodyti, kaip jis planuoja įgyvendinti šią nuostatą, o ne ją pakartoti. Be to, toks pakartojimas yra pavojingas, nes bet koks nukrypimas nuo pradinės formuluotės gali sudaryti įspūdį, kad norima pasiekti kitą rezultatą arba net suteikti pagrindą to tikėtis.

Nuostatos, kuriose tik išdėstomas kitų straipsnių turinys

- 12.3. Tokios nuostatos dažnai formuluojamos taip:

„Taryba, siekdama sukurti tą sistemą, patvirtina 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytas priemones.“

Tokių nuostatų reikia kuo labiau vengti, nes pačiuose minimuose straipsniuose yra pateikta visa reikalinga su jų įgyvendinimu susijusi informacija. Be to, tokia struktūra sukelia painiavą dėl būsimų įgyvendinimo priemonių teisinio pagrindo: ar tai yra straipsnis, kuriame pateikiama nuoroda, ar straipsnis, į kurį daroma nuoroda?

Nuostatos, kuriose pakartojamas akto pavadinimas

- 12.4. Net ir tais atvejais, kai neįmanoma išvengti akto pavadinimą sudarančių žodžių vartojimo (pavyzdžiui, straipsnyje, kuriame apibrėžiamas akto reguliavimo dalykas ir taikymo sritis), turi būti pateikiama papildoma informacija ir išsamiau apibrėžiami teksto parametrai.
13. KUR TINKA, DĖSTOMOSIOS DALIES PRADŽIOJE PATEIKIAMAS STRAIPSNIS, KURIUO APIBRĖŽIAMAS AKTO REGULIAVIMO DALYKAS IR TAIKymo SRITIS.
- 13.1. „Reguliavimo dalykas“ yra tai, ką aktas reglamentuoja, o „taikymo sritis“ apibrėžia faktų arba teisės situacijų kategorijas bei asmenis, kuriems taikomas aktas.
- 13.2. Pirmasis straipsnis, kuriame apibrėžiamas reguliavimo dalykas ir taikymo sritis, būdingas tarptautiniams susitarimams, taip pat dažnai įtraukiamas į Sąjungos aktus. Ar jis reikalingas, sprendžiama kiekvienu atveju atskirai.
- 13.3. Visiškai nenaudinga, jei tokiam straipsnyje tik performuluojamas pavadinimas. Tačiau jame skaitytojui galima pateikti informaciją, kuri, siekiant glaustumo, nebuvo paminėta pavadinime ir kuri leistų skaitytojui iš pat pradžių nuspręsti, ar šis aktas yra jam taikomas. Dėl tos pačios priežasties reikia stengtis nesuklaidinti skaitytojo.

Pavyzdžiui, jei atitinkamame straipsnyje nurodoma, kad aktas taikomas „*transporto priemonėms, kurių didžiausias greitis yra 25 km/h ar daugiau*“, tikrai galime tikėtis, kad tokiam akte yra nuostatų, kurios taikomos, pavyzdžiui, tik toms transporto priemonėms, kurių didžiausias greitis yra 50 km/h, nes tokia transporto priemonė bet koku atveju patenka į minėto akto taikymo sritį. Tačiau negalima pateikti nuostatų, susijusių su transporto priemone, kurios didžiausias greitis yra, pavyzdžiui, 20 km/h, nes tokios priemonės gamintojas arba savininkas, perskaitęs straipsnį apie taikymo sritį, gali neskaityti likusios dėstomosios dalies.

- 13.4. Kartais taikymo srities ir termino apibrėžties skirtumas yra neaiškus. Toliau pateikiamas pavyzdys, kur termino apibrėžtyje taip pat nustatoma ir akto taikymo sritis:

„1 straipsnis. Šioje direktyvoje „transporto priemonė“ reiškia bet kokią variklinę transporto priemonę, skirtą naudoti keliuose, su kėbulu ar be jo, turinčią ne mažiau kaip keturis ratus, kurios maksimalus konstrukcinis greitis yra didesnis kaip 25 km/h, ir jos priekabas, išskyrus bėgines transporto priemones, žemės ūkio ir miškininkystės įrenginius bei transporto priemones, skirtas viešiesiems darbams.“

Tas straipsnis galėtų būti suformuluotas ir taip: *„1 straipsnis. Ši direktyva taikoma bet kokiai transporto priemonei, kuri skirta (toliau pateikiamas tas pats tekstas) ...“*, o sakinyš baigiamas žodžiais *„toliau – transporto priemonė“*. Paprastai reikėtų pasirinkti šį variantą, ypač jei akte nėra straipsnio, kuriame apibrėžiami kiti terminai. Taip galima aiškiau ir konkrečiau apibūdinti taikymo sritį.

14. JEI AKTE VARTOJAMI TERMINAI GALI BŪTI SUPRANTAMI NEVIENAREIKŠMIŠKAI, JŲ VISŲ APIBRĖŽTYS TURĖTŲ BŪTI PATEIKTOS KARTU ATSKIRAME STRAIPSNYJE AKTO PRADŽIOJE. APIBRĖŽTYSE NETURI BŪTI SAVARANKIŠKŲ NORMINIŲ NUOSTATŲ.

- 14.1. Visi terminai turėtų būti vartojami tiesiogine bendrinės arba specialiosios kalbos reikšme. Tačiau siekiant teisinio aiškumo gali prireikti apibrėžti vartojamus terminus ir pačiame akte. Be to, tai taikoma tuo atveju, kai terminas turi kelias reikšmes, o turi būti suprastas tik viena iš jų, arba kai konkrečiame akte reikia susiaurinti arba išplėsti įprastą termino reikšmę. Terminų apibrėžtis negali prieštarauti įprastai termino reikšmei.

Terminas, kurio reikšmė nurodyta apibrėžtyje, ta reikšme turėtų būti vartojamas visame akte.

- 14.2. Šios gairės antrasis sakinyš apibūdina dažną aktų rengimo klaidą.

- 14.2.1. Vengtinio teisės aktų rengimo pavyzdys:

„d) „skundas“ reiškia bet kokią informaciją ar pranešimą, pateiktą ... bet kurio asmens, suinteresuoto laivų sauga ... nebent suinteresuota valstybė narė nuspręstų, kad... skundas yra akivaizdžiai nepagrįstas;... skundą pateikusio asmens tapatybė neturi būti atskleista atitinkamo laivo kapitonui ar savininkui.“

- 14.2.2. Pabraukta sakinio dalis yra ne termino apibrėžtis, o atskira taisyklė.
- 14.3. Taisyklė turi būti pateikta norminėse nuostatose. Nurodymame pavyzdyje akto rengėjas galėjo įtraukti ją į tinkamą vietą kitame straipsnyje („...*Jei valstybė narė gauna skundą, kurio ji nelaiko akivaizdžiai nepagrįstu, ..., ji...*“), pridėdamas antrą pastraipą su sakiniu „... *asmens tapatybė ...*“.
- 14.4. Savarankiškos taisyklės neturi būti įtraukiamos ne tik dėl to, kad būtų išlaikytas loginis tikslumas. Jei į terminų apibrėžtis įtraukiami tokie elementai, kyla pavojus, kad skaitytojas juos interpretuodamas nepastebės tų norminių elementų, kurie nepateikti vienoje vietoje su kitais norminiais elementais.
15. KIEK ĮMANOMA, AKTUOSE TURI BŪTI LAIKOMASI STANDARTINĖS DĖSTOMOSIOS DALIES STRUKTŪROS (REGULIAVIMO DALYKAS IR TAIKymo SRITIS – SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS – TEISĖS IR PAREIGOS – ĮGALIOJIMUS DELEGUOJANČIOS IR ĮGYVENDINIMO ĮGALIOJIMUS SUTEIKIANČIOS NUOSTATOS – PROCEDŪRINĖS NUOSTATOS – ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS – PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS).
- DĖSTOMOJI DALIS YRA SUSKIRSTYTA Į STRAIPSNIUS IR, PRIKLAUSOMAI NUO ILGIO IR SUDĖTINGUMO, Į ANTRAŠTINES DALIS, SKYRIUS IR SKIRSNIOUS. JEI STRAIPSNYJE PATEIKIAMAS SĄRAŠAS, KIEKVIENĄ SĄRAŠO PUNKTĄ GERIAU BŪTŲ ŽYMĖTI NE ĮTRAUKA, O SKAIČIUMI ARBA RAIDE*.
- 15.1. Šie tipinės dĖstomosios dalies struktūros teksto elementai atitinka gana griežtas pateikimo taisykles:
- 1) reguliavimo dalykas ir taikymo sritis (žr. 13 gairę);
 - 2) terminų apibrėžtys (žr. 14 gairę);
 - 3) nuostatos dėl deleguotųjų aktų ir įgyvendinimo aktų;

* Šiame Praktinio vadovo leidime šios gairės formuluotė buvo patikslinta atsižvelgiant į Lisabonos sutartimi įvestus pakeitimus.

- 4) įgyvendinimo priemonės. Su išsamiomis direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę taisyklėmis ir terminais susijusios nuostatos pateikiamos nustatytu formatu. Kitos nuostatos, pavyzdžiui, susijusios su nacionaliniu lygmeniu taikytinomis sankcijomis arba teisių gynimo priemonėmis, taip pat pateikiamos laikantis standartinės formos;
- 5) pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos. Jos apima:
 - pirmesnių aktų panaikinimą (žr. 21 gairę). Jei panaikinimo data nesutampa su priimamo akto įsigaliojimo data, ji turėtų būti aiškiai nurodyta,
 - taisykles, taikomas pereinant iš senos sistemos į naują. Vartojama kalba ir minimos datos turi nesukelti jokių abejonių dėl senųjų taisyklių ar jų dalies taikymo laiko įsigaliojus naujai sistemai,
 - ankstesnius aktus iš dalies keičiančias nuostatas (žr. 18 gairę),
 - laikotarpį, kuriuo aktas bus taikomas (žr. 20 gairę).

15.2. Kiti elementai: teisės ir pareigos bei procedūrinės nuostatos sudaro norminę dokumento dalį, o jų formuluotės priklauso nuo akto tikslo bei nuo numatytos sistemos sudėtingumo.

- 15.3. Jei straipsnyje pateikiamas sąrašas, reikėtų užtikrinti, kad kiekvienas sąrašo punktas būtų suderintas ir tiesiogiai susijęs su įžangine fraze. Todėl patartina vengti savarankiškų sakinių ar pastraipų sąrašų.

Vengtino teisės aktų rengimo pavyzdys:

„Kompetentingos institucijos vykdo kontrolę, kad būtų:

- a) išlaikytas nuoseklumas tarp pirkimų ir pristatymo,

Tikrindamos jos ypač atsižvelgia į Sąjungos teisėje numatytus perdirbimo koeficientus, jei pastarieji nustatyti. Visais kitais atvejais tikrinimas remiasi visuotinai konkrečioje pramonės šakoje priimtais koeficientais,

- b) tinkamai galutinai panaudojamos žaliavos,

- c) laikomasi Sąjungos teisės nuostatų.“

Tokiu atveju geriau nenaudoti išvardijimo ir tekstą formuluoti taip:

„Kompetentingos institucijos vykdo kontrolę, kad būtų užtikrintas pirkimų ir pristatymo nuoseklumas.

Tikrindamos jos ypač atsižvelgia į Sąjungos teisėje numatytus perdirbimo koeficientus, jei tokie nustatyti. Visais kitais atvejais tikrinama remiantis visuotinai konkrečioje pramonės šakoje priimtais koeficientais.

Tikrinant taip pat siekiama užtikrinti, kad būtų tinkamai panaudojamos žaliavos ir laikomasi Sąjungos teisės nuostatų.“

- 15.4. Struktūrinis teisės aktų dėstomosios dalies suskirstymas išdėstytas toliau pateiktoje lentelėje. Paprastos struktūros aktai sudaromi iš straipsnių ir straipsnių sudėtinių dalių. Aktų stambesnis suskirstymas yra skyriai, kurie prireikus skirstomi į skirsnius. Tik tuo atveju, jei tekstas yra ypač sudėtingas, skyrius galima grupuoti į antraštinę dalį, kurias prireikus galima grupuoti į dalis.

Pavadinimas	Simbolis	Nuorodos būdas	Pastabos
I. Stambesnės dalys			Stambesnės dalys gali, bet neprivalo, turėti pavadinimą ¹¹
– dalis	I dalis (arba pirmoji dalis)	I dalyje (arba pirmojoje dalyje)	Naudojamos (kartu ar atskirai) tam tikruose ilguose arba sudėtingos struktūros tekstuose
– antraštinė dalis	I antraštinė dalis	I antraštinėje dalyje ([I dalies] I antraštinėje dalyje)	
– skyrius	I skyrius (arba 1 skyrius)	I skyriuje (arba 1 skyrius) [I dalies I antraštinės dalies] I skyriuje, (arba [I dalies I antraštinės dalies] 1 skyrius)	
– skirsnis	1 skirsnis	1 skirsnyje [I dalies I antraštinės dalies I skyriaus] I skirsnyje	
II. Pagrindinis vienetas			Pagrindiniai vienetai gali turėti pavadinimą arba gali jo ir neturėti
– straipsnis	1 straipsnis ¹²	1 straipsnyje	Nuosekli numeracija (net jei yra stambesnių dalių)
<i>arba</i>			

¹¹ Tų dalių numeravimas pradedamas iš naujo, kai jos įtraukiamos į naują aukštesnio lygio dalį (pavyzdžiui, „I skyrius“ net jeigu I antraštinę dalį sudarė skyriai).

¹² Straipsniai visame akte numeruojami iš eilės net ir tuo atveju, kai yra stambesnių dalių. Jei akte yra tik vienas straipsnis, to straipsnio pavadinimas yra „Vienintelis straipsnis“.

– punktas	I (<i>arba</i> A) <i>arba</i> I. (A. <i>arba</i> 1.)	I punkte (<i>arba</i> A punkte) I punkte (<i>arba</i> A punkte arba 1 punkte)	Naudojami tam tikrose rekomendacijose, rezoliucijose, deklaracijose ir pareiškimuose
III. Smulkesnės dalys			Smulkesnės dalys neturi pavadinimo
– dalis (numeruojama)	1.	1 dalyje <i>[1 straipsnio]</i> 1 dalyje	Numeruojama straipsnio dalis
– pastraipa (nenumuojama)	nėra	pirmoje pastraipoje, <i>[1 straipsnio]</i> pirmoje pastraipoje	Nenumuojama straipsnio dalis arba numeruojamos straipsnio dalies sudėtinė dalis
– punktas	a) i) l)	a punkte i papunktyje l punkte <i>[1 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos]</i> a punkto i papunkčio 1 punkte	Paprastai prieš tai eina įžanginė frazė
– įtrauka	–	pirmoje įtraukoje <i>[1 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkto i papunkčio 1 punkto]</i> pirmoje įtraukoje	
– sakiny	nėra	pirmame sakinyje, <i>[1 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkto i papunkčio 1 punkto pirmos įtraukos]</i> pirmame sakinyje	Užbaigiama tašku

Vidinės ir išorinės nuorodos
(16 ir 17 gairės)

16. NUORODŲ Į KITUS AKTUS TURĖTŲ BŪTI KUO MAŽIAU. NUORODOSE TURI BŪTI NURODOMAS TIK TAS AKTAS AR TA NUOSTATA, Į KURIUOS JOS NUKREIPIA. TAIP PAT DERĖTŲ VENGTI GRĮŽTAMŲJŲ NUORODŲ (NUORODŲ Į AKTĄ ARBA STRAIPSNĮ, KURIAME PAČIAME PATEIKIAMA NUORODA Į PRADINĘ NUOSTATĄ) IR SERIJINIŲ NUORODŲ (NUORODŲ Į NUOSTATĄ, KURIOJE PATEIKIAMA NUORODA Į KITĄ NUOSTATĄ).

Vidinės ir išorinės nuorodos

- 16.1. Vidinė nuoroda nurodo kitą to paties akto nuostatą. Išorinės nuorodos nurodo kitą Sąjungos teisės aktą ar kitą šaltinį.

- 16.1.1. Vidinės nuorodos pavyzdys

„1. Preparato pavojingumas aplinkai yra vertinamas vienu ar keliais toliau nurodytais būdais:

a) tradiciniu metodu, aprašytu III priede“

- 16.1.2. Išorinės nuorodos pavyzdys:

Nuostata, kurioje pateikiama nuoroda į kitą aktą

„...b) nustatant preparato aplinkai pavojingas savybes, reikalingas norint atitinkamai klasifikuoti pagal Direktyvos... VI priede nustatytus kriterijus.“

- 16.2. Tiek vidinės, tiek išorinės nuorodos turi būti pakankamai tikslios, kad skaitytojas galėtų lengvai rasti aktą, į kurį daroma nuoroda.
- 16.3. Reikia ypač atidžiai rengti išorines nuorodas. Aktas, į kurį daroma nuoroda, turi būti pakankamai aiškus ir visuomenei prieinamas.

Principas

- 16.4. Nuoroda į kitą aktą turėtų būti daroma tik tuo atveju, jei:
- ji leidžia supaprastinti tekstą, nes nereikia pakartoti nuostatos, į kurią nurodoma, turinio,
 - nepažeidžiamas nuostatos aiškumas,
 - aktas, į kurį daroma nuoroda, yra paskelbtas ir gana lengvai prieinamas visuomenei.
- 16.5. Atsižvelgiant į skaidrumo principą, nuorodas reikėtų vartoti saikingai. Reikėtų teisės aktus rengti taip, kad juos būtų galima skaityti ir suprasti net ir nesusipažinus su kitais aktais. Tačiau siekiant teksto aiškumo antrinės teisės aktuose nereikėtų kartoti pirminės teisės nuostatų (žr. 12.2 punktą).
- 16.6. Prieš nusprendžiant, ar tinkama daryti nuorodą, būtų naudinga apsvarstyti galimų akto, į kurį bus daroma nuoroda, pakeitimų pasekmes.

Suprantamumas

- 16.7. Nuoroda turėtų būti suformuluota taip, kad pagrindinis nuostatos, į kurią daroma nuoroda, teiginys būtų suprantamas net ir neperskaičius tos nuostatos.

Pavyzdys:

Vietoj:

„15 straipsnis taikomas eksportui į šalis...“

Vartoti:

„15 straipsnyje nustatyta kontrolės tvarka yra taikoma eksportui į šalis...“

Aiškumas

- 16.8. Reikia tiksliai apibūdinti nuostatos, į kurią daroma nuoroda, faktines aplinkybes ir teises pasekmes.
- 16.8.1. Būtina vengti nuorodų, kuriose tik skliausteliuose cituojama kita nuostata.

- 16.8.2. Kai kurios nuostatos nurodo, kad taisyklės taikomos pagal analogiją, arba tiksliau, „mutatis mutandis“. Toks metodas turėtų būti naudojamas tik tokiu atveju, kai būtų neproporcinga pateikti taisyklę, į kurią daroma nuoroda, ir ją pritaikyti. Reikėtų kuo tiksliau nurodyti, kaip taikoma taisyklė, į kurią daroma nuoroda.
- 16.9. Nuorodų, kurios prasideda žodžiu „nedarant poveikio“ (angl. „without prejudice“, pranc. „sans préjudice“), pasekmės dažnai neaiškios. Be to, tarp akto, kuriame padaryta nuoroda, ir akto, į kurį ši nuoroda daroma, gali būti net prieštaravimų. Paprastai tokių nuorodų galima išvengti geriau apibrėžiant taikymo sritį. Be to, šios formuluotės nereikia vartoti nurodant į aukštesnę galią turinčias nuostatas, kurios taikomos bet koku atveju.

Pavyzdys:

Vengtinio teisės aktų rengimo pavyzdys:

„Nedarant poveikio Direktyvai 91/414/EEB, šios direktyvos straipsniai dėl klasifikavimo, pakavimo, ženklavimo ir saugos duomenų lapų taikomi augalų apsaugos produktams“,

Geriau tekstą suformuluoti taip:

„Šios direktyvos straipsniai dėl ... taikomi augalų apsaugos produktams.“

Akto, į kurį daroma nuoroda, citavimas

- 16.10. Jei akte daroma nuoroda į kitą aktą, turi būti pateiktas arba visas nurodomojo akto pavadinimas ir paskelbimo šaltinis, arba sutrumpintas jo pavadinimas, ypač jeigu nuoroda daroma pavadinime arba jei šis aktas jau buvo cituotas.

- 16.10.1. Jei nuoroda į akto pavadinimą daroma kito akto **pavadinime**:

- institucijos pavadinimas nekartojamas, jei aktą, į kurį daroma nuoroda, priėmė ta pati institucija, priimanti aktą, kuriame daroma nuoroda (tačiau, jei daromos nuorodos į kelis aktus, kuriuos priėmė skirtingos institucijos, visada reikia nurodyti atitinkamas institucijas netgi, jei institucija yra ta pati, kaip ir akto, kuriame daroma nuoroda),

- data nenurodoma, nebent daroma nuoroda į aktą, kuris neturi oficialaus numerio arba paskelbimo numerio,
- praleidžiami žodžiai, kurie be reikalo apsunkintų akto, kuriame daroma nuoroda, pavadinimą ar galėtų sukelti painiavą, pavyzdžiui, praleidžiamos nuorodos „kuriuo iš dalies keičiamas...“ ar „kuriuo panaikinamas...“, ar kitos po pavadinimo pateiktos nuorodos, pavyzdžiui, „kodifikuota redakcija“, „nauja redakcija“,
- nepateikiama paskelbimo Oficialiajame leidinyje nuoroda.

16.10.2. **Nurodomosiose dalyse**, kurios yra oficialaus pobūdžio, *cituojamas visas akto pavadinimas*¹³ *akto tekste*. Nurodant paskelbtas direktyvas arba sprendimus, apie kuriuos reikia pranešti, įterpiamas paskelbimo numeris. Po viso pavadinimo pateikiama išnaša, kurioje išdėstoma paskelbimo Oficialiajame leidinyje nuoroda. Jei nurodomos Sutartys arba kiti pagrindiniai aktai (pavyzdžiui, stojimo aktai, AKR ir ES partnerystės susitarimas), išnaša nedaroma.

Pavyzdys:

„atsižvelgdami į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 211/2011 dėl piliečių iniciatyvos⁽¹⁾, ypač į...

(1) OL L 65, 2011 3 11, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/211/oj>.“

16.10.3. **Likusioje akto dalyje** (konstatuojamosiose dalyse, straipsniuose ir prieduose) taikomas supaprastintas nuorodų darymo metodas¹⁴:

- jei nuoroda į aktą daroma pirmą kartą (netgi, jei jis jau buvo paminėtas pavadinime) ir jis nebuvo cituotas nurodomosiose dalyse, *nurodoma jį priėmusi institucija ir jo numeris, po kurio daroma išnaša, kurioje pateikiamas jo visas pavadinimas*¹⁵ *ir paskelbimo Oficialiajame leidinyje nuoroda*;

¹³ Nuo 2013 m. liepos 1 d. išsamaus pavadinimo nuorodą sudaro visi pavadinimo žodžiai, pavyzdžiui, „kuriuo iš dalies keičiamas...“ ar „kuriuo panaikinamas...“, tačiau neapima kitų žodžių, kurie gali būti pateikti po pavadinimo, pavyzdžiui, „kodifikuota redakcija“, „nauja redakcija“ ir kt.

¹⁴ Supaprastintas nuorodų darymo metodas buvo įvestas 2013 m. liepos 1 d.

¹⁵ Nuo 2013 m. liepos 1 d. išsamaus pavadinimo nuorodą sudaro visi pavadinimo žodžiai, pavyzdžiui, „kuriuo iš dalies keičiamas...“ ar „kuriuo panaikinamas...“, tačiau neapima kitų žodžių, kurie gali būti pateikti po pavadinimo, pavyzdžiui, „kodifikuota redakcija“, „nauja redakcija“ ir kt.

- jei akto visas pavadinimas ir paskelbimo nuoroda jau buvo pateikti nurodomosiose dalyse ar kur kitur tekste, *tas aktas cituojamas tik nurodant jo numerį.*

Pavyzdys:

Pirma nuoroda:

„Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 211/2011⁽¹⁾

(1) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 211/2011 dėl piliečių iniciatyvos (OL L 65, 2011 3 11, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/211/oj>).“

Tolesnės nuorodos:

„Reglamentas (ES) Nr. 211/2011.“

Šiai taisyklei gali būti taikomos tam tikros išimtys, visų pirma prieduose, kuriuose pateikiamos formos ar kiti dokumentai, kurie gali būti naudojami atskirai, todėl gali būti būtina pakartoti jau cituoto akto visą pavadinimą ir paskelbimo nuorodą.

- 16.10.4. Vadovaujantis gera teisės aktų rengimo praktika konstatuojamosiose dalyse reikėtų paminėti visus aktus, į kuriuos toliau bus daromos nuorodos tame akte. Taip nurodomas tų aktų kontekstas ir tai padeda suprasti, kodėl į juos daromos nuorodos.
- 16.10.5. Dėstomojoje dalyje reikia pateikti tik pačias būtiniausias nuorodas į kitus aktus. Dėstomoji dalis turi būti tokia, kad skaitytojas galėtų ją suprasti ir nesusipažinęs su kitais aktais. Taip pat reikia vengti problemų, kurių gali kilti, jei aktas, į kurį daroma nuoroda, būtų iš dalies pakeistas arba panaikintas.

Dinaminės nuorodos

- 16.11. Nuoroda yra dinaminė, jei nuostata, į kurią ji nurodo, taikoma su bet kokiais pakeitimais.
- 16.12. Nuorodos Sąjungos teisės aktų dėstomosiose dalyse paprastai yra dinaminės.

Jei aktas, į kurį daroma nuoroda, yra iš dalies pakeistas, nuoroda į jį turi būti suprantama kaip nuoroda į iš dalies pakeistą aktą. Jei aktas buvo pakeistas kitu aktu, nuoroda į jį suprantama kaip nuoroda į naują aktą. Jei aktas buvo panaikintas, bet nepakeistas kitu aktu, bet kokia spraga turės būti užpildyta aiškinant aktą. Kai aktai išdėstomi nauja redakcija ar kodifikuojami, o jų straipsniai tuo pačiu pernumeruojami, pakeitimai turėtų būti išdėstyti atitikties lentelėje, pridedamojoje prie kodifikuoto ar nauja redakcija išdėstyto akto.

- 16.13. Tačiau dinaminės nuorodos gali teisės aktą padaryti neapibrėžtą, nes nuorodą darančios nuostatos turinys yra neapibrėžtas ir kinta dėl bet kokių nuostatos, į kurią daroma nuoroda, vėlesnių pakeitimų.

Statinės nuorodos

- 16.14. Statinė nuoroda nukreipia į tam tikrą tekstą, koks jis yra atitinkamu metu, ir pažymi akto pavadinimą bei šaltinį, o prireikus nurodo iš dalies keičiančius aktus.

Pavyzdžiai:

„Reglamento ...^(*) XX straipsniai, su pakeitimais, padarytais Reglamentu ...^(**).“

- „1. Biudžetiniams ir nuosaviems ištekliams ... Europos integruotų ekonominių sąskaitų sistemos (ESS), kaip tai suprantama Direktyvos 89/130/EEB, Euratomas 1 straipsnio 1 dalyje ir su ja susijusiuose teisės aktuose, ypač reglamentuose (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89 ir (EEB, Euratomas) Nr. 1553/89 bei sprendimuose 94/728/EB, Euratomas ir 94/729/EB, galiojančia redakcija laikoma ESS antrasis leidimas, kol galioja Sprendimas 94/728/EB, Euratomas.
2. Valstybių narių pranešimams Komisijai pagal Reglamento (EB) Nr. 3605/93 nustatytą perviršinio deficito procedūrą ESS antrasis leidimas laikomas Europos integruotų ekonominių sąskaitų sistemos galiojančia redakcija, taikoma iki 1999 m. rugsėjo 1 d. pranešimų.“

- 16.15. Jei nuostata, į kurią daroma nuoroda, iš dalies keičiama ar panaikinama, atitinkamai turi būti pakeista į ją nuorodą daranti nuostata.
- 16.16. Jei nenurodyta priešingai, nuorodos į Sąjungos teisės aktus yra dinaminės. Tuo tarpu darant nuorodas į kitus nei Sąjungos teisės aktus patartina aiškiai nurodyti, ar nuoroda yra dinaminė ar statinė.

Nuorodos patikslinimas

- 16.17. Gali prireikti patikslinti nuorodą, jei:
- nuostata, į kurią buvo daroma nuoroda, buvo išbraukta arba pakeista nauju tekstu,
 - nuostata, į kurią buvo daroma statinė nuoroda, buvo iš dalies pakeista,
 - nuostatos, į kurią daroma nuoroda, pakeitimas turėjo nenumatytų padarinių nuorodą dariusiai nuostatai.
- 16.18. Bendresnio pobūdžio nuorodų patikslinimams pakanka tiesiog nurodyti pakeitimų ir pradinio teksto atitikimo sąlygą.
- 16.18.1. Kai kuriais atvejais patartina priede pateikti atitikties lentelę.

Pavyzdys:

„Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal IX priede pateiktą atitikties lentelę.“

- 16.18.2. Nerekomenduojama tekste nurodyti, kurios naujojo teksto nuostatos atitinka ankstesnes nuostatas.

Vengtinio teisės aktų rengimo pavyzdys:

„Šiose nuostatose žodžiai „Reglamento (EEB) Nr. 441/69 2 straipsnio 4 dalis ir 3 straipsnio 1 dalis“ pakeičiami žodžiais „Reglamento (EEB) Nr. 565/80 4 straipsnio 7 dalis ir 5 straipsnio 3 dalis“:

- Reglamento (EEB) Nr. 776/78 2 straipsnio 1 dalyje,
- Reglamento (EEB) Nr. 109/80 1 straipsnio 2 dalyje.“

Grįžtamosios nuorodos

- 16.19. Grįžtamoji nuoroda nukreipia į kitą nuostatą, kuri savo ruožtu nurodo atgal į nuostatą, kurioje daryta nuoroda. Grįžtamųjų nuorodų reikia vengti.

Serijinės nuorodos

- 16.20. Serijinė nuoroda yra nuoroda į kitą nuostatą, kuri savo ruožtu nurodo į trečią nuostatą, ir taip toliau. Siekiant, kad Sąjungos aktai būtų lengvai suprantami, serijinių nuorodų reikia vengti
17. PRIVALOMO AKTO DĖSTOMOJOJE DALYJE PATEIKTA NUORODA Į NEPRIVALOMĄ AKTĄ NEPAVERČIA PASTAROJO PRIVALOMU. JEI AKTO RENGĖJAI NORĖTŲ PADARYTI VISĄ ARBA DALĮ NEPRIVALOMO AKTO TURINIO PRIVALOMĄ, PRIVALOMAME AKTE TURI BŪTI KIEK ĮMANOMA IŠDĖSTYTOS ATITINKAMOS NUOSTATOS.
- 17.1. Šios gairės pirmasis sakinytis tik konstatuoja faktą. Pavyzdžiui, jei sprendimas priimamas priėmus rezoliuciją, sprendimas yra teisės aktas, o rezoliucija lieka politinis aktas, neturintis privalomos teisinės galios.
- 17.2. Šios gairės antrasis sakinytis taikomas būtent techninių standartų, paprastai rengiamų standartizacijos ar panašių organizacijų, atveju. Dažnai kartoti ilgą neprivalomą aktą, į kurį daroma nuoroda, būna per sudėtinga. Paprastai tai tinka apibūdinant, pavyzdžiui, laboratorijos testų vykdymą. Tokiais atvejais tik pateikiama nuoroda į tokį aktą.

Pavyzdys:

„3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodyti dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekiai, kuriuos reikia nurodyti ant cigarečių pakelių, turi būti matuojami pagal ISO metodą: 4387 – dervos, 10315 – nikotinas, ir 8454 – anglies monoksidas.

Ant cigarečių pakelių nurodytų duomenų tikslumas turi būti tikrinamas pagal ISO standartą 8243.“

Iš konteksto akivaizdu, kad minėtą standartą siekiama padaryti privalomą.

- 17.3. Galima nuorodą daryti būtent į tą nuostatos redakciją, kuri galioja akto priėmimo metu, pateikiant akto, į kurį nurodoma, numerį ir datą (ar metus), arba vartojant tokias formuluotes, kaip „...redakcijoje“ (žr. taip pat 16 gairę dėl statinių bei dinaminių nuorodų).
- 17.4. Tačiau jei siekiama turėti galimybę nuspręsti, ar atsižvelgti į būsimus neprivalomo akto pakeitimus, neprivalomo akto tekstą reikėtų pakartoti. Jei išdėstomas ne visas neprivalomas aktas, dažnai tikslinga išlaikyti jo struktūrą, kai kuriuos punktus ar pastraipas paliekant tuščius, jei reikia, išnašoje pateikiant paaiškinimą. Be to, jei įtraukiami punktai ar priedai, kurių nėra pakartojamame akte, jie turi būti numeruoti „1a“, „1b“ ir t. t. Jei punktą ar priedą reikia įtraukti prieš 1 punktą ar I priedą, juos reikia pavadinti -1 punktu ar -I priedu.

Pavyzdys:

„3a EEB TIPO PATVIRTINIMAS ⁽¹⁾

Prie EEB tipo patvirtinimo liudijimo pridedamas liudijimas, atitinkantis X priede pateiktą pavyzdį.

...

4. PATAISYTO ABSORBCIJOS KOEFICIENTO ŽENKLAS

(4.1.)

(4.2.)

(4.3.)

4.4. Prie kiekvienos šios direktyvos patvirtintą tipą atitinkančios transporto priemonės matomoje ir lengvai prieinamoje vietoje pritvirtinamas...

⁽¹⁾ Priedų tekstas yra panašus į JT Ekonomikos komisijos Europai taisyklės Nr. 24 tekstą. Tuo atveju, jei Reglamento Nr. 24 punktas neturi atitikmens šioje direktyvoje, jo numeris nurodomas skliaustuose kaip sąlyginis įrašas.“

Kitus aktus iš dalies keičiantys aktai

(18 ir 19 gairės)

18. KIEKVIENAS AKTO PAKEITIMAS TURI BŪTI AIŠKIAI IŠDĖSTYTAS. PAKEITIMAI DAROMI Į KEIČIAMĄ AKTĄ ĮTERPIANT TAM TIKRĄ TEKSTĄ. PIRMENYBĖ TEIKIAMA TOKIAI KEITIMO FORMA KAI PAKEIČIAMOS IŠTISOS NUOSTATOS (STRAIPSNIAI ARBA STRAIPSNIŲ DALYS), O NE ĮTERPIAMI ARBA IŠBRAUKIAMSI ATSKIRI SAKINIAI, FRAZĖS ARBA ŽODŽIAI.

KITUS AKTUS IŠ DALIES KEIČIANČIUOSE AKTUOSE NETURI BŪTI SAVARANKIŠKŲ ESMINIŲ NUOSTATŲ, NEĮTRAUKTŲ Į KEIČIAMĄ AKTĄ.

Formalaus pakeitimo principas

- 18.1. Dalinis akto keitimas paprastai atliekamas to akto formaliu pakeitimu, t. y. jo teksto daliniu pakeitimu¹⁶. Todėl pakeitimo tekstą reikia įterpti į iš dalies keičiamą tekstą.

Pavyzdys:

„I straipsnis

Reglamentas ... iš dalies keičiamas taip:

- 1) 13 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Statistinė informacija, reikalinga „Intrastat“ sistemai, ...“;

- 2) 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalies f ir g punktai išbraukiami;

- b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės gali nustatyti, kad ...“;

- c) Įterpiama ši [2a]* dalis:

„2a. Statistinės informacijos teikėjų atveju ...“;

- d) Papildoma šia [4]* dalimi:

„4. Komisija užtikrina, kad ... bus paskelbta(s) (-i) Oficialiajame leidinyje“.

* Žr. pastabą 18.13.5 punkte.

¹⁶

Nukrypti leidžiančios nuostatos yra šios taisyklės išimtis (žr. 18.14 punktą).

- 18.2. Straipsnių, dalių ar punktų negalima sunumeruoti iš naujo, nes gali kilti problemų dėl kituose aktuose esančių nuorodų. Taip pat nereikėtų tuščių tarpų, atsiradusių išbraukus straipsnius ar kitas numeruotas teksto dalis, užpildyti kitomis nuostatomis, išskyrus atvejus, kada jų turinys yra identiškas anksčiau išbrauktam tekstui.

Neturi būti savarankiškų esminių nuostatų

- 18.3. Kitą aktą iš dalies keičiančiame akte neturi būti naujų esminių nuostatų, kurios būtų savarankiškos, palyginti su iš dalies keičiamu aktu. Naujo akto teisinė galia apsiriboja seno akto pakeitimu ir įsigaliojęs jis neturi kitų teisinių pasekmių. Tik iš dalies pakeistas senasis aktas egzistuoja ir toliau reglamentuoja tam tikrą sritį.
- 18.4. Toks būdas žymiai supaprastina teisės aktų kodifikavimą, kadangi savarankiškos nuostatos akte, kuriuo priimamos iš dalies keičiančios nuostatos, sukeltų keblią teisinę padėtį.

Kitus aktus iš dalies keičiantys aktai negali būti iš dalies keičiami

- 18.5. Kadangi kitą aktą iš dalies keičiančiame akte negali būti jokių esminių savarankiškų nuostatų ir iš dalies pakeitęs kitus aktus jis neturi kitų teisinių pasekmių, todėl iš dalies keičiantys aktai negali būti iš dalies keičiami. Jei aktą reikia dar kartą iš dalies pakeisti, turi būti keičiamas pirminis aktas su prieš tai padarytais pakeitimais.

Pavyzdys:

1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/424/BUSP, iš dalies keičiantis Sprendimą 1999/357/BUSP, įgyvendinantį Bendrąją poziciją 1999/318/BUSP dėl papildomų apribojančių priemonių, taikomų Jugoslavijos Federacinei Respublikai, yra sprendimas, iš dalies keičiantis sprendimą (1999/357/BUSP), kuris savo ruožtu iš dalies keitė kitą sprendimą (1999/319/BUSP).

Sprendimo 1999/424/BUSP pavadinime jau turėjo būti nurodyta, kad Sprendimas 1999/357/BUSP iš dalies keitė Sprendimą 1999/319/BUSP. Problemos taip pat kyla dėl Sprendimo 1999/424/BUSP dėstomosios dalies. Būtų buvę geriau tiesiogiai iš dalies keisti Sprendimą 1999/319/BUSP.

Kitą aktą iš dalies keičiančio akto pobūdis

- 18.6. Pageidautina, kad iš dalies keičiantis aktas būtų tokios pat rūšies, kaip iš dalies keičiamas aktas. Pavyzdžiui, nerekomenduojama reglamentą iš dalies keisti direktyva.

- 18.6.1. Tačiau tam tikros pirminės teisės aktų nuostatos leidžia institucijoms pasirinkti akto rūšį, suteikdamos joms įgaliojimus patvirtinti „priemonės“ ar nurodydamos kelias galimas akto rūšis.
- 18.6.2. Be to, iš dalies keičiamas aktas gali leisti daryti pakeitimus kitos rūšies aktu.

Priedų pakeitimai

- 18.7. Priedų, kuriuose yra techninių duomenų, pakeitimai paprastai nurodomi iš dalies keičiančio akto priede. Šios taisyklės gali būti nesilaikoma tik tuo atveju, jei pakeitimas yra nedidelis.

Pavyzdys:

„Reglamento ... II, IV ir VI priedai iš dalies keičiami pagal šio reglamento priedo nuostatas.“

Šiuo atveju priede esančiuose pakeitimuose turi būti įžanginės formuluotės, kurios aiškiai apibrėžia pakeitimų taikymo sritį:

„PRIEDAS

II, IV ir VI priedai iš dalies keičiami taip:

- 1) II priede 2.2.5 punktas pakeičiamas taip:

„2.2.5 ...“.

Tačiau paprastas priedo pakeitimas gali būti pateiktas pačioje akto dėstomojoje dalyje:

Pavyzdys:

„... *straipsnis*

Reglamentas ... iš dalies keičiamas taip:

- 1) ...

- 2) I priedo pavadinimas pakeičiamas taip:

„...“.

Nuorodų atnaujinimas

- 18.8. Jei reikia iš dalies keisti nuorofoje paminėtą nuostatą, būtina atsižvelgti į padarinius nuostatai, kurioje yra minėta nuoroda. Jei pakeitimas taip pat turėtų galioti pastarajai nuostatai, dinaminės nuorodos atveju nieko daryti nereikia. Tačiau jei nuoroda yra statinė, reikalingas atitinkamas pakeitimas.

Iš dalies keičiančio akto pavadinimas

- 18.9. Iš dalies keičiančio akto pavadinime turi būti paminėtas iš dalies keičiamo akto numeris ir nurodytas arba akto pavadinimas, arba tai, ką reikia pakeisti.

Pavyzdys:

Iš dalies keičiamas aktas:

„... Tarybos reglamentas ... dėl žemės ūkio struktūrų našumo pagerinimo“

Iš dalies keičiantis aktas:

- arba (iš dalies keičiamo akto pavadinimas): „... Tarybos reglamentas ..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas ... dėl žemės ūkio struktūrų našumo pagerinimo“,
- arba (nuoroda į tai, ką reikia pakeisti): „... Tarybos reglamentas ..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento ... nuostatos, susijusios su žemės ūkio paskirties valdų dydžiu“

- 18.10. Jei iš dalies keičiantį aktą priima kita institucija, o ne ta, kuri priėmė iš dalies keičiamą aktą, pavadinime turi būti nurodytas iš dalies keičiamą aktą priėmusios institucijos pavadinimas (daugiau informacijos rasite 16.10.1 punkte).

Pavyzdys:

„Komisijos reglamentas ..., kuriuo dėl... iš dalies keičiamas Tarybos reglamento ... priedo nuostatos, susijusios su...“.

Iš dalies keičiančio akto rengimas

- 18.11. Iš dalies keičiančio akto konstatuojamosios dalys turi atitikti tuos pačius reikalavimus kaip ir savarankiško akto konstatuojamosios dalys (žr. 10 ir 11 gaires). Tačiau jų tikslas yra specifinis, kadangi jomis siekiama tik paaiškinti motyvus, dėl kurių iš dalies keičiančiu aktu daromi pakeitimai. Tad jose nereikėtų pakartoti iš dalies keičiamo akto motyvų.
- 18.12. Negera teisinė praktika yra iš dalies keisti iš dalies keičiamo akto konstatuojamąsias dalis. Jos nuosekliai išdėsto motyvus, dėl kurių tuo metu buvo priimtas aktas pirmine savo forma. Tik kodifikuojant aktą ar jį išdėstant nauja redakcija, galima konsoliduoti pirminius motyvus ir vėlesnių pakeitimų motyvus, juos prireikus patikslinant.
- 18.13. Pakeitimai daromi įterpiant tekstą į iš dalies keičiamą aktą. Pakeitimai turi sklandžiai įsilieti į iš dalies keičiamo akto tekstą. Ypač svarbu išlaikyti keičiamo teksto struktūrą ir terminiją.
- 18.13.1. Siekiant aiškumo ir atsižvelgiant į vertimo į visas oficialiąsias kalbas problemas, ištisų teksto dalių (straipsnio ar straipsnio dalies) pakeitimas labiau pageidautinas nei sakinių ar vieno arba daugiau terminų įterpimas ar išbraukimas, išskyrus datas ar skaičius.
- 18.13.2. Jei daromi keli pakeitimai, turėtų būti vartojama įžanginė frazė.

Pavyzdys:

„Reglamentas iš dalies keičiamas taip: ...“

- 18.13.3. Jei reikia iš dalies keisti keletą to paties akto nuostatų, visi pakeitimai turi būti sujungti į vieną straipsnį, kuriame yra įvadinė frazė ir punktai, kuriuose iš dalies keičiami straipsniai išdėstomi eilės tvarka.

Pavyzdys:

Reglamentas ... iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. ...“

b) Papildoma šia [5]* dalimi:

„5. ...“

2) Įterpiamas šis [7a]* straipsnis:

„7a straipsnis

...“

* Žr. pastabą 18.13.5 punkte.

- 18.13.4. Jei vienu iš dalies keičiančiu aktu iš dalies keičiami keli aktai, kiekvieno akto pakeitimai turi būti kartu išdėstyti atskirame straipsnyje.

- 18.13.5. Skirtingi dalinių pakeitimų tipai (pakeitimas, įterpimas, papildymas, išbraukimas) atliekami pagal norminius reikalavimus, vartojant standartines formuluotes.

Pavyzdys:

„Reglamento ... X straipsnis pakeičiamas taip: ...“

„Įterpiamas šis [Xa] straipsnis: ...“

„Y straipsnis papildomas šia [X]* dalimi: ...“

„Z straipsnyje išbraukiama 3 dalis.“,

* Įžanginėje frazėje gali būti nurodomas arba nenurodomas įterpiamos ar papildomos dalies numeris. Kai daromi sudėtingi daliniai pakeitimai, numerio ir prireikus kitos informacijos apie tikslią vietą, kur reikia įrašyti naują pastraipą, nurodymas gali palengvinti iš dalies keičiančio akto analizę ir vėliau konsoliduojant tekstą.

- 18.13.6. Atsižvelgiant į būtinybę vengti savarankiškų esminių nuostatų, rekomenduojama akto pakeitimus dėl datų, laiko terminų, išimčių, leidžiančių nukrypti nuostatų, galiojimo pratęsimo ir taikymo laiko įterpti į iš dalies keičiamą aktą.

Esminis pakeitimas

- 18.14. Kaip nurodyta 18.1 punkte, paprastai aktus reikia iš dalies keisti formaliais pakeitimais.
- 18.15. Tačiau gali būti, kad dėl skubos, praktinių priežasčių ar siekiant paprastumo, akto rengėjas pageidauja įterpti į aktą nuostatas, kurios faktiškai yra kito akto esminiai pakeitimai. Tokie esminiai pakeitimai gali būti dėl kito akto taikymo srities, įpareigojimų išimčių, akto taikymo laiko išimčių ir t. t.

Pavyzdys:

„Nukrypstant nuo Reglamento ... straipsnio, prašymus galima pateikti po ...“

- 18.15.1. Paprastai, ypač dėl skaidrumo, pageidautina vengti minėtų esminių pakeitimų. Tokiais atvejais pagrindinis aktas lieka nepakeistas, o naujos nuostatos nuo jo nukrypsta taip, kad ankstesnis tekstas lieka galioti toliau kartu su naujuoju tekstu, kuris padaro neveikiančiomis kai kurias senojo teksto nuostatas, pakeičia jų taikymo sritį arba jas papildo.
- 18.15.2. Jei esminio pakeitimo taikymo sritis yra labai ribota, galima atitinkamą aktą iš dalies pakeisti nekeičiant teksto. Tačiau jei pakeitimai yra svarbūs, būtina priimti atskirą aktą, iš dalies keičiantį minėtą aktą.

19. AKTE, KURIO PIRMINĖ PASKIRTIS NĖRA IŠ DALIES PAKEISTI KITĄ AKTĄ, GALI BŪTI NUMATYTI KITŲ AKTŲ PAKEITIMAI, KURIUOS SĄLYGOJA TUO AKTU NUMATOMI PAKEITIMAI. JEI IŠ TO IŠPLAUKIANTYS PAKEITIMAI YRA ESMINIAI, TURĖTŲ BŪTI PRIIMAMAS ATSKIRAS IŠ DALIES KEIČIANTIS AKTAS.
- 19.1. Aktas, kuriame numatytos savarankiškos nuostatos, gali taip pakeisti tam tikros srities teisinį kontekstą, kad gali prireikti iš dalies keisti kitus aktus, reglamentuojančius kitus tos pačios srities aspektus. Jei pakeitimas yra antrinis pagrindinei akto taikymo sričiai, toks šių skirtingų elementų supriešinimas nepažeidžia 18 gairėje pateikto nurodymo neįtraukti savarankiškų esminių nuostatų į iš dalies keičiančius aktus.
- 19.2. Bet koku atveju pakeitimas turi būti daromas keičiant tekstą ir atitikti 18 gairėje pateiktame nurodyme nustatytą taisyklę.
- 19.3. Kad pakeitimas būtų akivaizdus, jį reikia paminėti akto pavadinime, nurodant iš dalies keičiamo akto numerį (žr. 8.3 punktą).

Pavyzdys:

1992 m. lapkričio 10 d. Tarybos direktyva 92/96/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu gyvybės draudimu, derinimo, iš dalies keičianti direktyvas 79/267/EEB ir 90/619/EEB.

- 19.4. Jei iš dalies keičiančių nuostatų gausa iškraipo akto pusiausvyrą iš dalies keičiančių aktų naudai, jį reikėtų padalyti į du skirtingus aktus dėl 18.3 ir 18.4 punktuose nurodytų priežasčių.

Baigiamosios nuostatos, panaikinimas ir priedai

(20, 21 ir 22 gairės)

20. NUOSTATOS, KURIOSE NUMATYTOS DATOS, TERMINAI, IŠIMTYS, LEIDŽIANČIOS NUKRYPTI NUOSTATOS IR GALIOJIMO PRATĖSIMAS, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS (YPAČ SUSIJUSIOS SU AKTO POVEIKIU ESAMAI SITUACIJAI) IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS (AKTO ĮSIGALIOJIMAS, PERKĖLIMO Į NACIONALINĖS TEISĖS AKTUS TERMINAS IR LAIKINAS TAIKYMAS) PATEIKIAMOS TIKSLIAI SUFORMULUOTOS.

NUOSTATOSE, KURIOSE NUSTATOMI GALUTINIAI AKTŲ PERKĖLIMO IR TAIKYMO TERMINAI, NURODOMA KONKRETI DATA – METAI, MĖNUO IR DIENA. DIREKTYVOSE TOKIE TERMINAI NUSTATOMI TAIP, KAD BŪTŲ SUTEIKTA PAKANKAMAI LAIKO JAS PERKELTI Į NACIONALINĖS TEISĖS AKTUS.

- 20.1. Atsižvelgiant į akto ypatybes, Sąjungos teisės aktuose skiriama akto įsigaliojimo data, data, nuo kurios nuostatos pradeda galioti, ir data, nuo kurios aktas taikomas.

A. Įsigaliojimas

- 20.2. Teisėkūros procedūra priimami aktai, kaip jie apibrėžti SESV 289 straipsnio 3 dalyje, įsigalioja juose nurodytą dieną arba, jei ji nenurodoma, dvidešimtą dieną po jų paskelbimo (žr. SESV 297 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą). Tai taip pat taikoma ne teisėkūros procedūra priimtiems aktams (žr. SESV 297 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą), priimtiems reglamentų, direktyvų, skirtų visoms valstybėms narėms, ir sprendimų, kai juose nenurodomi jų adresatai, forma.

a) Įsigaliojimo data

- 20.3. Turi būti nustatyta konkreti akto įsigaliojimo data arba ji nustatoma nurodant paskelbimo dieną.

- 20.3.1. Įsigaliojimo data negali būti ankstesnė nei paskelbimo data.

- 20.3.2. Įsigaliojimo data negali būti nustatoma nurodant kitame akte nustatytą datą.
- 20.3.3. Akto, kuris sudaro kito akto teisinį pagrindą, įsigaliojimas negali priklausyti nuo to kito akto įsigaliojimo.
- 20.3.4. Joks aktas negali įsigalioti anksčiau nei akte, kuris yra jo pagrindas, nustatytą įsigaliojimo datą.
- 20.3.5. Akto įsigaliojimas negali būti saistomas sąlygos, kurios neturi galimybės žinoti plačioji visuomenė, įvykdymu.
- b) Įsigaliojimo datos nustatymo gairės
- 20.4. Praktinės priežastys ar skubus poreikis gali pateisinti dokumento įsigaliojimą anksčiau negu dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo. Toks poreikis gali kilti visų pirma dėl reglamentų. Šiuo atveju galioja toliau išdėstytos taisyklės.
- 20.4.1. Akto įsigaliojimas trečią dieną nuo jo paskelbimo turi būti pateisintas skuba. Kiekvienu atveju būtina patikrinti, ar tikrai yra pagrindas skubiam akto įsigaliojimui.
- 20.4.2. Akto įsigaliojimas paskelbimo dieną turi likti išimtis arba būti pateisinamas itin svarbiu poreikiu, artimai susijusiu su akto pobūdžiu, pvz., siekiant išvengti teisinės spragos ar užbėgti už akių spekuliacijoms (žr. 20.6 punktą). Atskiroje konstatuojamojoje dalyje turi būti nurodytos tinkamos priežastys, išskyrus atvejus, kai suinteresuotoms šalims jau yra žinoma įprasta praktika (pvz., importo muitus ar eksporto grąžinamąsias išmokas nustatančiuose reglamentuose).
- 20.5. Akto paskelbimo data yra diena, nuo kurios Leidinių biure visomis kalbomis visuomenei tampa prieinamas Oficialusis leidinys, kuriame yra paskelbtas šis aktas.
- c) Skubios priemonės
- 20.6. Kasdien ir kas savaitę priimami reglamentai, kuriais Komisija nustato importo muitus (ir (ar) papildomus mokesčius kai kuriems žemės ūkio sektoriams) ir prekybai su trečiosiomis šalimis taikomas grąžinamąsias išmokas, turi būti priimami likus kuo mažiau laiko iki jų taikymo pradžios, kad būtų išvengta spekuliacijų.

- 20.7. Todėl sutarta, kad šie periodiškai priimami reglamentai įsigalioja jų paskelbimo dieną ar kitą darbo dieną.
- B. Įsigaliojimas
- 20.8. Direktyvos, kurios skirtos ne visoms valstybėms narėms, ir sprendimai, kuriuose nurodomi jų adresatai, neturi įsigaliojimo datos, tad jie įsigalioja apie juos pranešus jų adresatams (žr. SESV 297 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą).
- C. Taikymo pradžios data
- a) Reglamentų taikymas atgaline data
- 20.9. Išimties tvarka ir atsižvelgiant į iš teisinio tikrumo principo kylančius reikalavimus, reglamentas gali būti taikomas atgaline data. Tokiu atveju po pastraipos dėl įsigaliojimo atskiroje pastraipoje reikia įrašyti „*Jis taikomas nuo ...*“.
- 20.10. Siekiant nuostatas taikyti atgaline data, tokie terminai, kaip „laikotarpiu nuo ... iki ...“, „nuo ... iki ...“ (pvz., tarifų kvotų reglamentuose) arba žodžiai „galiojantis nuo ...“ dažnai vartojami ne tik paskutiniame straipsnyje.
- b) Atidėtas reglamentų taikymas
- 20.11. Kartais reglamento įsigaliojimas yra atskiriamas nuo juo nustatytos tvarkos taikymo, kuris gali būti atidėtas. Tokio atskyrimo tikslas gali būti suteikti galimybę nedelsiant įsteigti reglamente numatytus naujus organus ir suteikti Komisijai galimybę priimti įgyvendinimo priemones, dėl kurių būtina pasikonsultuoti su naujaisiais organais.

- 20.12. Jei reikėtų atidėti dalies reglamento taikymą iki dienos, kuri yra vėlesnė nei jo įsigaliojimo diena, reglamente tokios nuostatos turi būti aiškiai nurodytos.

Pavyzdys:

„... straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

... straipsnis taikomas nuo ...“

Reikia vengti tokių formuluočių, kurios neleidžia nustatyti datos, nuo kurios taikoma nuostata:

„Šis straipsnis įsigalioja:

- a) valstybių narių įsteigtiems ar patvirtintiems kompensavimo organams sudarius susitarimą dėl jų funkcijų ir įsipareigojimų bei kompensavimo tvarkos,
- b) nuo Komisijos nustatytos datos, kai ji glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis įsitikina, kad buvo sudarytas toks susitarimas,

ir taikomas visą minėto susitarimo laikotarpį.“

c) Direktyvų įgyvendinimas

- 20.13. Būtina skirti akto įsigaliojimo ar nuostatų galiojimo pradžios datą nuo taikymo pradžios datos visais atvejais, kai adresatams reikia laiko, kad galėtų vykdyti nustatytus įpareigojimus. Tai ypač taikytina direktyvoms. Nuostatos dėl įgyvendinimo turi būti išdėstytos straipsnyje, esančiame prieš straipsnį dėl įsigaliojimo ar, jei tinka, adresatus nustatantį straipsnį.

Pavyzdys:

„Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojant (priemonės, būtinos...) (įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini...), kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ... Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.“

- 20.14. Direktyvose, turinčiose užtikrinti laisvą prekių, asmenų ir paslaugų judėjimą, kad būtų užkirstas kelias naujoms kliūtims atsirasti valstybėms narėms skirtingai taikant nuostatas iki nustatyto perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpio pabaigos, turėtų būti nustatyta data, nuo kurios turi būti taikomos nacionalinės teisės nuostatos.

Pavyzdys:

„Valstybės narės ne vėliau kaip ... priima ir paskelbia nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas nuostatas jos taiko nuo ...“

D. Taikymo arba galiojimo pabaiga

- 20.15. Baigiamosiose nuostatose gali būti straipsnis, nurodantis taikymo laikotarpį arba galiojimo pabaigą.

E. Neprivalomų aktų įgyvendinimas

- 20.16. Privalomos galios neturintys aktai, pvz., rekomendacijos, neturi įsigaliojimo ar taikymo pradžios datos. Jų adresatų gali būti paprašyta užtikrinti jų įsigaliojimą iki tam tikros datos.

F. Taisyklės dėl laikotarpių skaičiavimo

a) Laikotarpio pradžios nurodymas

20.17. Laikotarpis prasideda nurodytos dienos 00.00 valandą, jei nėra aiškiai nurodyta kitaip¹⁷. Dažniausiai vartojamos šios frazės, nurodančios laikotarpio pradžią:

- nuo ... (iki) ...
- galiojantis nuo ...
- įsigalioja ...
- įsigalioja nuo

b) Laikotarpio pabaigos nurodymas

20.18. Išskyrus tuos atvejus, kai aiškiai nurodoma kitaip, laikotarpis baigiasi nurodytos dienos vidurnaktį. Dažniausiai vartojamos šios frazės, nurodančios laikotarpio pabaigą:

- iki ...
- taikomas, kol neįsigalios ... arba ..., jei jis įsigalioja anksčiau
- vėliausiai ...
- (nuo ...) iki ...
- nustoja galioti ...
- nebetaikomas nuo

¹⁷ Žr. 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantį terminams, datoms ir laikotarpiams taikomas taisykles (OL L 124, 1971 6 8, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

21. PASENĘ AKTAI IR NUOSTATOS PANAIKINAMI TAI AIŠKIAI NURODANT. NAUJO AKTO PRIĖMIMAS TURI SĄLYGOTI AIŠKŲ BET KURIO NAUJUOJU AKTU PADARYTO NEBETAIKYTINO ARBA NEBEREIKALINGO AKTO ARBA NUOSTATOS PANAIKINIMĄ.
- 21.1. Jei teisės akto leidėjas mano, kad ankstesni aktai ar nuostatos nebeturi būti taikomi, tai yra, jie tampa pasenę, teisinio tikrumo principas reikalauja juos aiškiai panaikinti priimamu aktu. Aktas gali tapti nereikalingas ne tik todėl, kad jis tiesiogiai nedera su naujomis taisyklėmis, bet ir dėl taisyklių taikymo srities praplėtimo ar pan. Priešingai, aktą panaikinti nebūtina, jei jame nustatytas taikymo laikotarpis yra pasibaigęs.
- 21.2. Aiškiai išreikštas ankstesnių aktų nuostatų panaikinimas reiškia, kad jokia kita nuostata nėra panaikinama ir taip sumažinamas neaiškumo pavojus, ar iki šiol taikytos taisyklės turėtų būti taikomos toliau.
22. TECHNINIAI AKTO ASPEKTAI IŠDĖSTOMI PRIEDUOSE, KURIE ATSKIRA NUORODA NURODOMI AKTO DĖSTOMOJOJE DALYJE IR KURIUOSE NESUKURIAMA JOKIA NAUJA TEISĖ ARBA PAREIGA, NENUMATYTA DĖSTOMOJOJE DALYJE.

PRIEDAI SUDAROMI PAGAL STANDARTINĮ FORMATĄ.

A. Priedai siaurąja prasme

- 22.1. Priedai siaurąja prasme yra pasitelkiami pateikti nuostatoms atskirai nuo dėstomosios dalies būtent dėl jų techninio pobūdžio ir ilgio. Tai gali būti muitinės pareigūnų, gydytojų ar veterinarijos gydytojų taikomos taisyklės (pavyzdžiui, cheminės analizės būdai, mėginių ėmimo metodai ir formos, kurias būtina naudoti), produktų sąrašai, skaičių lentelės, planai, piešiniai ir t. t.
- 22.2. Jei yra praktinių kliūčių įtraukti technines taisykles ar duomenis į akto dėstomąją dalį, rekomenduojama pateikti juos priede. Atitinkamoje dėstymo dalyje visada turi būti aiški nuoroda į šių nuostatų ir priedo ryšį (vartojamos tokios frazės: „išvardyta priede“, „nurodyta I priede“).

- 22.3. Toks priedas iš esmės yra sudėtinė akto dalis, todėl to nereikia pabrėžti nuostatoje, nurodančioje į priedą.
- 22.4. Žodis „PRIEDAS“ turi būti rašomas priedo pradžioje ir dažniausiai kitas pavadinimas nebūtinas. Jei yra daugiau nei vienas priedas, jie turi būti numeruojami romėniškais skaitmenimis (I, II, III ir t. t.).
- 22.5. Nors nėra griežtų taisyklių, reglamentuojančių priedų pateikimą, jų struktūra turi būti vienoda, o suskirstymas toks, kad turinys būtų kuo aiškesnis, nepaisant techninio pobūdžio. Galima naudoti bet kokią tinkamą numeravimo ir skirstymo sistemą.
- B. Prie kitų aktų prijungti teisės aktai
- 22.6. Priešingai, kiti, jau anksčiau egzistuojantys, teisės aktai gali būti prijungti (ne „ pridėti“) prie akto, jei šis iš esmės patvirtina jų nuostatas. Taip išdėstyti gali būti tokie aktai, kaip pavaldžių organų taisyklės ir tarptautiniai susitarimai.
- 22.6.1. Tokie prijungti aktai, ypač tarptautiniai susitarimai, patys gali turėti priedų.
- 22.6.2. Prieš tokius aktus nerašomas žodis „PRIEDAS“.

II PRIEDAS

Įprasta teisėkūros procedūra priimamo akto bendra struktūra

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS

[REGLAMENTAS / DIREKTYVA / SPRENDIMAS] [(ES) / (ES, Euratomas)] [YYYY]/[N]

m. d.

[dėl] ...

[(kodifikuota redakcija)]

[(nauja redakcija)]

[(Tekstas svarbus EEE)]

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos ... straipsnį (-ius),

[atsižvelgdami į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos ... straipsnį (-ius),]

[atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,]

[atsižvelgdami į ... [valstybių narių pavadinimai] iniciatyvą,]

[atsižvelgdami į Teisingumo Teismo prašymą,]

[atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko rekomendaciją,]

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

[atsižvelgdami į Europos Komisijos nuomonę,]

[atsižvelgdami į Teisingumo Teismo nuomonę,]

[atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę,]

[atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,]

[atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,]

[atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,]

[pasikonsultavę su ...]

laikydamiės įprastos teisėkūros procedūros [atsižvelgdami į ... m. ... d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrą projektą,]

kadangi:

(1) [mažąja raide] ...;

(2) [mažąja raide] ...;

() [mažąja raide] ...,

PRIĖMĖ ŠĮ (ŠIA) [REGLAMENTĄ / DIREKTYVĄ / SPRENDIMĄ]:

1 straipsnis

...

2 straipsnis

...

Priimta ...

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

...

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

...

[PRIEDAS]